

SJUKHUSPRÄSTEN LYSSNAR HELLRE ÄN PREDIKAR

Sidan 22

Hur gammal är Åbo domkyrka?
Forskare vill lösa mysteriet [Sidan 6](#)

Superfarligt: Hana blev kristen
i Iran – via Instagram [Sidan 8](#)

Relationer: Konflikter är inte ett
hot, de är en möjlighet [Sidan 20](#)

Frågorna som kunde ha ställts

»Går du med i fake news-leken ska du veta vad du är med om att rasera.«

REPORTERVETERANEN Cecilia Uddén, 64, var brydd på en stor branschträff för journalister i Stockholm. Hon hade skrivit på det så kallade 500-uppropet, där femhundra journalister krävde en bättre Gazabevakning, bland dem också någon finlandssvensk.

Cecilia Uddén har i 30 år varit Mellanösternkorrespondent i Kairo, Jerusalem och Amman, ibland också med inslag inlånade av Svenska Yle. Nu insåg hon att hon egentligen bara höll med om halva uppropet.

Det var riktigt att utländska krigskorrespondenter bör få tillträde till Gaza, ansåg hon. Mindre schyst tyckte hon det var att uppropet var spant för en vagn där man inte bara deklarerade att ett folkmord pågår i Gaza, utan också att västmedier skulle ha legitimerat det genom att mest ha *israeliska* källor.

SÅ OLIKA kan det vara. Vi som konsumerar nyheter med ena foten i kristna, proisraeliska, eller allmänt västkonservativa lägret står ju snarare inför påståendena att allt vi hör om Gaza bygger på *palestinska* källor, styrda av terrorrörelsen Hamas.

JOURNALISTIK är en procedur och en metod. Det är som en rättegång. Det är som akutvårdarnas snabba triage på en olycksplats om vem som ska vårdas först. Som en fotbollsmatch. Det är att möjligast neutralt, nyktert och effektivt tillämpa regler för att nå bästa resultat och största rättvisa.

De som inte är nöjda med utfallet av journalisters arbete ropar i dag allt oftare *fake news!* Eller som i Amerika *fake judge!* när man ogillar domslut i strid med den nya politiska regimen.

Det är allvarligt. Den som går med i den leken i vårt samhälle ska veta vad den då är med om att rasera: tron på ens ett försök att hantera verkligheten systematiskt.

I Gazakonflikten finns det från israelisk sida få motberättelser till vad som händer där inne bakom checkpointarna. Skulle Israel säga att där ingalunda har dött 60 000 människor och att 75 procent av hemmen *inte* har jämnats med marken, utan betydligt färre, skulle professionella medier återge det. Och låta ord stå mot ord.

VÅRA NYHETSMEDIER och de kanaler som förser dem med nyheter är också lata.

I Gaza kommer de inte in. Men samtidigt bör till exempel Hamasledare i exil – och deras palestinska kritiker – hela tiden ha varit tillgängliga utanför krigszonen, i Qatar eller Turkiet. Var finns försöken att höra dem, med frågor som bör vara synnerligen kritiska?

Islamismen har västmedierna ända sedan 11 september-attacken för 25 år sedan verkligen varit skarpa emot, på ett sätt som till och med har gått ut över fredliga, knegande muslimer i vår egen mitt. Men nu vill man inte lyfta profetens katt på bordet för att fråga någon av dem som bekrigar Israel hur ett dröm-Palestina då ska se ut inuti.

Det finns också frågor att ställa mer i detalj till FN om den uteblivna mathjälpen i Gaza. Eller om varför Egypten – där en landsman leder Arabförbundet som motarbetar Hamas – inte humanitärt öppnar sin nordostgräns mot området, ens för de värst lidande.

Mediernas rapportering är inte osann. Den har snarare för det mesta bara brister, för den bygger på information som just nu finns att tillgå. Men Gazarapporteringen väcker ändå frågor om det grundläggande ryggmärgstänket i vår journalistik faktiskt har lett oss till bästa möjliga bild av läget den här gången.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Rebecca Pettersson
tfn 040 831 6788

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Rebecca Pettersson
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemsshushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 63 € Utlandet 88 €

I DETTA NUMMER

Kom med på Kållbymöte

Tre gånger per sommar samlas lästadianerna till möteshelger i Jakobstadsregionen. Mötestraditionen är stark inom rörelsen – och har sett likadan ut så länge de flesta kan minnas. **Sid 4**

Hittade kristen tro i Iran – på Instagram

Det är extremt känsligt att vara kristen i Iran. Den dag hon hittar sin rätta kyrka här i Finland och blir döpt där ska hon ta sig ett nytt namn – Hana. **Sid 8**

Franciskuslängtan i oss alla

Författaren Alva Dahl har skrivit en diktsamling om Franciskus efterföljare. Hon ville inte skriva om det som är fult och svårt med att följa Jesus, utan om det som är vackert. **Sid 18**

Konflikter, kärlek och kreativitet

Våra band till andra människor är det bästa och det svåraste i våra liv. Utmaningen är att inte låsa in en annan människa i en låda, säger Jan-Erik Nyberg, som skrivit en bok om relationer. **Sid 20**

”På Lärkkulla är det fullt hela tiden”

Vem är du? Språkvetaren Juhani Jäntti är direktor för Lärkkulla stiftsgård som har verkat sedan 1950 och nu firar sina 75 år.

TEXT: **JAN-ERIK ANDELIN**
FOTO: **EMILIA NYBERG**

”På en avlägsen höjd” har Lärkkulla stiftsgård verkat ett stycke utanför Karis samhälle sedan 1950. I dag är det nästan ständigt fullsatt på kursgården och folkhögskolan, säger direktor **Juhani Jäntti**. Men bland Karisborna som vandrar förbi nere på vägen är det många som aldrig har kommit sig för att titta in, trots att många har gått sin skriftskola här, eller lekt på området som barn. På jubileet lördagen den 13 september hoppas han att många ska göra det.

Vad doft och smak på Lärkkullas 75-årsjubileum?

– Under de 35 åren jag har varit här har vi aldrig haft öppna dörrars dag. Det enda jag har hittat i vår historia var i januari 1950, när Lärkkulla invigdes officiellt. Kurserna hade då redan börjat i november 1949.

Annat på jubileumsprogrammet?

– Jag har en tillbakablick på Lärkkullas histo-

ria, bland annat om hur ”vi är så söta” – skolan fick chocklad och kakao som donationer från Amerika. Allt var på kuponger och kort på efter kriget, och det blev faktiskt värt en miljon mark (cirka 50 000 euro i dag).

– Så blir det rundvandring på området med en av våra lärare som har specialiserat sig på arkitekterna Hilding Ekelund och Eva Kuhlefeldt-Ekelund, som har ritat skolan. Och så har vi två konserter på gården.

Varför byggdes Lärkkulla just i Karis?

– För att vara neutralt, varken i Åbo eller Helsingfors, utan mitemellan. Processen började på 1930-talet, och efter ett långt sökande valdes kullen här där ett tidigare barnhem hade stått, och brunnit ner. Med lärkträden här blev det Lärkkulla. Kyrkan hade en stor roll, men det kom också pengar från Sverige och mycket gjordes på talko. Bland annat donerades 1 500 stockar .

Lärkkulla har också en roll i stiftet. Vilken är balansen mellan skola och det nationella?

– Så länge jag har varit här och kan blicka bakåt har det varit stabilt. Vi arrangerar 15–20 personalutbildningar per år, kyrkoherdekonsferenser, Ungdomens kyrkodagar, värdeakademier, gospelveckoslut ... Men då måste vi helt enkelt bara tömma våra internat och ordna lägerskolor och sånt, för vi ryms inte alla. Vi har 65 bäddplatser för folkakademin; sammanlagt 104.

GÖR: Direktör för Lärkkulla-stiftelsen i Karis, 63 år.

FAMILJ: Lärarfru och två vuxna pojkar.

INTRESSEN: ”Hysterisk motionär”, går mycket, en hel del gym.

KRISTEN TRADITION: Folkkyrko–lutheran.

Hur har folkakademin utvecklats?

– År 1996 hade folkakademin 24 studerande, men året före coronapandemin 124 ! I höst började vi med 115. Vi fokuserar i dag på integrationsutbildning och språk. Jag har sagt att vi varje år ska ha någonting nytt på programmet. I år är det vårdsvenska.

Hur ser samarbetet med församlingen ut?

– Samarbetet med Karis-Pojo församling är gott. Vi har ju inte heller en egen präst här längre; både Pastorshuset och Rektorshuset är numera internat. Församlingen använder inte Lärkkullas utrymmen, här är fullt överallt.

Kända Lärkkullaalumnerna, före detta elever?

– Mark Levensgood gick sin skriftskola här på Lärkkulla. Jag bjöd in honom till jubileet, men det passade inte hans program. Och flera finlandssvenska musiker och sångare har gått här.

På vilket sätt syns Lärkkullas kristna profil?

– Den är frivillig, men det finns alltid tillgång till vårt kapell. Vi har många muslimer och buddhister här och vi säger inte att de aktivt ska delta. Men vi försöker baka in i vår undervisning att man ska förstå vilken roll kyrkan och tron spelar i vårt samhälle.

Din favoritspot på Lärkkullaområdet?

– Matsalen. Där träffas vi alla.

Ann-Christin Snellman jobbar som familjearbetare för LFF medan Krister Snellman är nybliven pensionär, och samtidigt rätt ny i uppdraget som predikant i Skutnäs bönehus.

Synd och nåd – godis och gemenskap

Laestadianernas sommar-möten har sett liknande ut så länge de flesta deltagare kan minnas. Traditionen är stark.

TEXT OCH FOTO: **REBECCA PETTERSSON**

Har du någonsin rört dig på den Österbottniska landsbygden och plötsligt sett en samling vita tält på en åker? Som utsocknes kunde ens första tanke vara: festival? Lokalbefolkningen kan dock snabbt rätta ut eventuella frågetecken. Det är sannolikt frågan om något av laestadianernas sommarmöten.

I Jakobstadsregionen ordnar laestadianerna tre stora möten under sommarhalvåret. Säsongen inleds med ett möte i Bosund kring pingst. I juli ordnas det växelvis sommarmöte i Larsmo och Esse (Pedersöre), och så andra helgen i

augusti är det Kållbymöte i den lilla byn Kållby i Pedersöre.

Vid lunchtid under Kållbymötets andra dag är åkrarna runt mötesområdet fyllda av bilar och husbilar. Män i neongula västar dirigerar trafiken med precision.

Inne i serveringstältet på området kryper en tjej utrustad med plastförkläde upp på en bänk för att svabba av bordet. Hon kan inte vara mer än tio bast.

Många börjar med mindre talkouppgifter som barn, som att plocka skräp och torka bord. Sen en dag är man vuxen, reser tält och parkerar bilar, tolkar predikningar och spelar orgel. Eller som i **Ralf Sundströms** fall, ansvarar för arrangemanget av en hel möteshelg för mellan tre- och fyrtusen personer.

Vilka är utmaningarna med att ordna ett så här stort möte?

– Hela projektet är ju en utmaning. Det är mycket jobb som ska utföras på kort tid, men i och

med att vi har möte varje år vet alla ungefär sin uppgift och vad de brukar göra. Det löper nästan av sig själv, säger Ralf Sundström, ordförande för Kållby fridsförenings styrelse.

Han konstaterar att det omfattande talkoarbetet också stärker gemenskapen inom fridsföreningen.

En dag – sju predikningar

Inne i Flynängens bönehus predikar Sven-Erik Olsen utgående från den första verserna i första Johannesbrevets första kapitel. Han pratar om gemenskapen mellan människan och Gud och pendlar mellan synden och nåden.

Han tar också fasta på gemenskapen mellan kristna och säger: "Själafienden vill gärna måla upp sysstrars och bröders brister för oss, och då kan det gå så att vi kanske till och med börjar förakta den gemenskap vi har här nere på grund av bröders och sysstrars fel och brister som själafienden målar upp för oss. [...] För att den (gemenskapen) ska bevaras måste

**TIPSA
OSS!**

Har du ett
nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

Ralf Sundström är ordförande för Kållby fridsförenings styrelse, ett ordförandeskap som också innebär ansvar för sommarmötet.

Lektältet är populärt.

Då regnet öser ner blir det trångt i tälten och inne i bönhuset.

vi igen och igen vända oss mot Herren Jesus.”

Möteshelgerna är byggda kring predikningarna. Under lördagen hålls fyra möten varav flera innehåller två predikningar. Sammanlagt rör det sig om sju predikningar på mellan 45 minuter och en timme vardera.

Allt som predikanterna säger tolkas i realtid till finska eller svenska. Språkdräkten är ålderdomlig. Många predikanter talar med en särskild melodi och ett visst mått pondus. Det finns ett eget predikospråk inom den laestadianska väckelsen.

”Det sa klick”

De tre möteshelgerna under sommarhalvåret liknar varandra mycket till innehåll och form, men det hör till att delta i alla. Det säger flera av deltagarna.

– Man deltar nog om man inte är på någon resa eller så. Men oftast har man prickat in resan så att man kan vara med på mötet, säger **Krister Snellman**.

Krister är uppvuxen i Jakobstad medan hans fru **Ann-Christin Snellman** har rötterna i Bosund i Larsmo. De har båda deltagit i möten sen de var barn.

Har mötena förändrats sen dess?

– Jag skulle säga att det är ett ganska liknande upplägg, säger Ann-Christin.

– Men i dag är det ungdomssamling och sångstund också för småbarn. Det tar riktning mer mot de yngre, säger Krister.

– Och det är vi glada över, säger Ann-Christin.

Ni som har mötesvanan inne, har ni något mötesminne som sticker ut?

– Ja, 1976 var vi med olika bussar till ett möte i Sverige. Där såg jag henne genom fönstret i bussen, och från det startade det. Jag hade inte sett henne förr även om jag var från Jakobstad och hon från Bosund, säger Krister och tittar på Ann-Christin.

Deras relationsresa tog fart på riktigt först några månader senare. Ändå hade Krister framtiden utstakad för sig efter att ha sett Ann-Christin där genom bussfönstret.

– Det sa klick.

Glatt ute, allvarligt inne

I lektältet, i serveringtältet, på gården, ja överallt, är stämning uppsluppen. Barnen rör sig i stora klungor, många med godispåsar i händerna. De vuxna pratar och skrattar.

Frågor om hur gemenskapen och möteskulturen kunde utvecklas går ut till flera av de unga-vuxna deltagarna, men ingen har något svar. Det äldre gardet säger att mötena sett rätt liknande ut sedan de själva var barn. Nu har de barn och barnbarn på plats.

Inne i bönhuset fortsätter predikningar om synd och nåd, om att leva i världen men inte av världen, om rätt och fel, att avlösa varandra. Den dova orgelmusiken når till utkanten av den vidsträckta parkeringen. Det är tillfälligt uppehåll, men luften känns tjock av fukt. Det doftar åkermark, lera och gräs. Allt kött är hö.

LFF med flera vill viga egna präster

Nätverket Kyrkfolket planerar att börja viga egna präster. När eller hur är fortfarande oklart.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

Under laestadianernas sensommarmöte i Kållby in-formerade **Stig-Erik Enkvist**, verksamhetsledare för LFF. Han berättade att nätverket Kyrkfolket planerar att börja viga egna präster. Till organisationerna inom nätverket hör bland annat LFF och Slef.

– Det här projektet är nu ganska långt planerat. Det kommer mer information då det är klart, säger Stig-Erik Enkvist.

Han hänvisar till de lutherska bekännelseskriterierna som grund för beslutet.

– Där står det skrivet att om biskoparna vägrar viga nya präster så har församlingarna rätt att kalla en herde och viga honom till präst.

Enkvist syftar på att biskoparna i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland inte längre prästviger teologer som inte vill samarbeta med kvinnor i prästämbetet.

Kyrkpressen ringer upp Stig-Erik Enkvist för några kommentarer.

Du säger att det här projektet är ganska långt planerat. Vad är planen?

– Vi bollar olika alternativ. Inget är fastslaget, därför kan vi inte öppna upp.

Du är själv vigd till prästdiakon i den ingermanländska kyrkan, vill ni avsluta det samarbetet?

– Det är inte frågan om att vi inte vill samarbeta. För att inte belasta de utländska småkyrkorna vill vi sköta det inom landets gränser. Deras situation är inte så lätt för tillfället.

Du sa också att det största problemet i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland inte är vigsel av samkönade par eller kvinnor i prästämbetet, utan ”avsaknaden av ett frälsande evangelium” på många håll i folkkyrkan. Vad menar du med det?

– Det jag menade var att eftersom man i vår kyrka gått bort från att predika lag och evangelium så har Guds ord mist sin auktoritet. Då man lyssnar på högmässor och gudstjänster så saknas synd och nåd, lag och evangelium.

– Man fokuserar mer på tolkningar av Bibeln än på Guds ord.

Stig-Erik Enkvist är verksamhetsledare för LFF.

FOTO: ARKIV/JOHAN SANDBERG

Nytt forskningsprojekt ska skärskåda Åbo domkyrka

Åbo domkyrka består av cirka 10 miljoner tegelstenar. Nu ska en del av dem tidsbestämmas med hjälp av naturvetenskapliga analyser.

Nu vill finländska forskare räta ut alla frågetecken kring Åbo domkyrkas ålder och medeltida interiör.

TEXT OCH FOTO: MIKAEL SJÖVALL

Aalto-universitetet har initierat ett nytt forskningsprojekt som ska analysera Åbo domkyrkas arkitektoniska dyrgripar. Projektet finansieras av Finlands Akademi och leds av **Panu Savolainen**, biträdande professor i arkitekturhistoria.

– Man kan säga att Åbo domkyrka är landets viktigaste byggnad. Trots kyrkans enorma kulturhistoriska betydelse har det inte gjorts någon grundlig arkitekturhistorisk inventering av den sedan 1920-talet, säger Panu Savolainen.

Vi träffas vid Åbo domkyrkas huvudentré i slutet av augusti. Det vimlar av turister inne i kyrkan. De fotograferar ivrigt de 560 år gamla välvda taken.

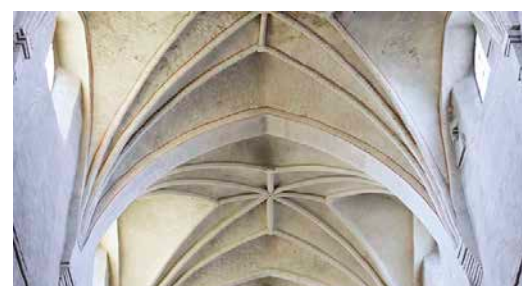
– Åbo domkyrkas svartbok *Registrum Ecclesiae Aboensis* avslöjar att de välvda taken gjordes av en hantverkare som på latin fick epitetet Petrus Murator de Kymitto. Det kan betyda att muraren med förnamnet Peter hade en koppling till Kimito, men vi vet inte med säkerhet vilken anknytningen är.

Svartboken innehåller närmare 727 dokument om biskopsstolen och Åbo domkyrkans egendom mellan åren 1229 och 1515.

Panu Savolainen är professor i arkitekturhistoria. Han leder ett forskningsprojekt som bland annat ska klargöra Åbo domkyrkas ålder.

Ett medeltida fönsterbräde, som till vissa delar har skadats i en eldsvåda, ska genomgå en tidsanalys i samband med projektet.

Bygget av de välvda taken nämns 1466 i Åbo domkyrkas svartbok.

Forskarna oeniga om när den byggdes

Ett fokusområde inom projektet är att precisera kyrkans ålder med hjälp av skriftliga källor och en naturvetenskaplig granskning av kyrkans byggmaterial. Trots att det finns många påvliga bullor om Åbo domkyrka råder det en skriande brist på skriftliga källor om själva bygget av kyrkan.

– Det påstås att Åbo domkyrka invigdes 1300, men i själva verket är forskarna oeniga om tidpunkten för invigningen. Vi vet också att det ordnades festligheter då biskop Henriks kvarlevor flyttades från Nousis kyrka till Åbo domkyrka efter 1309. Årtalet för de festligheterna är likaså höljt i dunkel.

Enligt Savolainen förblir det oklart när kyrkan egentligen byggdes och hur gamla de äldsta delarna av kyrkan är.

– Vi ska bland annat analysera enskilda tegelstenars ålder för att komma sanningen på spåren. I praktiken går det till så att tegelstenarna värms upp, varefter vi mäter den mängd ljus och strålning som tegelstenen avger för att komma underfund med den tidpunkt när den har hårdbränts.

Det som trasslar till det är att Åbo domkyrka har brunnit flera gånger under medeltiden, vilket försvårar en naturvetenskaplig tidsbestämning av enskilda tegelstenar.

Filosofie doktor **Tanja Ratilainen** har tagit prover av tegelstenar på domkyrkans vind och i källaren, som till stora delar har förskonats alla eldsvådor. Utöver analyser av tegelstenar existerar planer på att ta prover på kyrkans medeltida träkonstruktioner.

En jämförelse med andra domkyrkor i Östersjöregionen kan också ge en fingervisning om Åbo domkyrkas ålder.

– Åbo domkyrka har i ett arkitektoniskt hänseende mycket gemensamt med flera medeltida kyrkor i Baltikum och Nordtyskland. Till exempel Sankt Olovs kyrka i Reval har många likheter i interiören. Det är rimligt att anta att baltyska hantverkare har engagerats i bygget av Åbo domkyrka.

»Domkyrkan är landets viktigaste byggnad.«

Tillbaka till medeltiden

Savolainens forskarteam vill rekonstruera kyrkans utseende såsom den har sett ut under medeltiden. I forskningsplanen ingår att teamet med hjälp av laserteknik och visuell dokumentation ska skapa tredimensionella bilder som synliggör de arkitektoniska skiktningar och den inredning som fanns i kyrkan för 500–700 år sedan. Att skärskåda över tio miljoner tegelstenar är ingen enkel uppgift.

– Om en Åbobo från medeltiden skulle besöka dagens Åbo domkyrka vore hen säkert förskräckt över hur kal och steril den är i dag. Alla väggbonader, gobelänger och alla dåtida möbler saknas numera.

Filosofie doktor **Katri Vuola** ska bland annat analysera en medeltida träskulptur på Kristus som har förvarats i Åbo domkyrka för att tidsbestämma en del av interiören.

Forskningsprojektet pågår till och med 2028. De första resultaten från projektet kommuniceras i januari 2026. Projektets budget är 550 000 euro.

Intresset för gamla kyrkobyggnader förde Erik Johansson till Kiruna för att bevittna flytten av stadens kyrka. FOTO: PRIVAT

Erik bevittnade Kirunakyrkans färd till sin nya grund

Efter tre års förberedelser står kyrkan i Kiruna på sin nya grund, fem kilometer från den förra.

TEXT: JOHAN SANDBERG

– Vi är kyrkans levande stenar. Det är våra steg och våra röster som gör rummet levande och heligt och som ger det riktning genom böner och lovsång. Nu låter vi kyrkan färdas bland fjällbjörkarna och fjällvindarna och lämna den plats den vuxit upp på.

Med de orden och med Luleå-biskopen **Åsa Nyströms** välsignelse lät kyrkoherde **Lena Tjärnberg** Kiruna kyrka inleda sin flyttfärd den 19–20 augusti.

Även om fjällblåsten gjorde så gott den kunde för att hjälpa till rörde sig den 672 ton tunga träbyggnaden endast med en maxfart på en halv kilometer i timmen. Den fem kilometer långa flytten tog två dagar.

Tusentals människor bevittnade flytten på plats. Bland dem **Erik** och **Gun-May Johansson** från Pedersöre.

– Jag blev intresserad av flytten av Kiruna och speciellt kyrkan för många år sedan då jag läste om det i lokaltidningen. När vi kom från Nordkap för två år sedan körde vi via Kiruna, besökte kyrkan och talade med kyrkväktaren. Tanken på att flytta den kändes överklig, för den är ju stor. Men allt tycks vara möjligt, säger Erik.

Paret Johansson står vid flyttvägen och väntar på att kyrkan ska passera. Men de 244 hjulen som bär upp balkarna under kyrkan har tillfälligt stannat.

– Jag har ingen relation till Kiruna, men en relation till kyrkobyggnader. I början på nitio-talet, innan jag öppnade begravningsbyrå, var jag med om att renovera stadskyrkan i Jakobstad. Jag är intresserad av kyrkobyggnader och hade troligen fortsatt jobba med

dem om jag inte blivit företagare.

Om två år invigs kyrkan och då räknar Erik Johansson med att köra förbi nästa gång.

Förståelse och sorg

Kyrkan flyttades för att gruvan LKAB ska kunna expandera under marken där kyrkan stått. Flytten beräknas kosta över en halv miljard kronor, över 50 miljoner euro. Och det tycker LKAB:s vd **Jan Moström** är värt pengarna.

Bland åskådarna är känslorna varierande. Här finns både förståelse och sorg.

Författaren **Mattias Timander** är från Kiruna, men nu bosatt i Stockholm. Han försöker skilja på det man tycker och det man känner.

– Jag känner att det är lite stötande. Men jag tycker att det är bra att kyrkan flyttas och inte rivs.

I en intervju för SVT säger han sig tro att utflyttade Kirunabor är mer kritiska till utvecklingen än de som bor här.

– Kirunaborna gör ju en uppoffring. Många Kirunabor kan tycka det är fräckt att komma utifrån och ha en massa åsikter. Men vi ser bara förändringen när den skett, bor man i Kiruna ser man det hända.

Han berättar att han fick en chock när han upptäckte hur mycket som förändrats sedan han var i staden senast.

– Jag kunde inte lokalisera var biblioteket, där jag fick upp ögonen för litteraturen, hade funnits.

Kyrkan får nu en ny plats på kyrkogården i Kiruna. Den 26 augusti flyttade också klockstapeln dit. Också Mariakapellet i Kiruna med kolumbariet, en plats för urnor med aska från kremerade personer, ska flyttas tillsammans med askan från 5 000 avlidna i kolumbariet och i minneslunden. Endast Hjalmar Lundbohm, LKAB:s förste disponent, är kistbegraven vid platsen för den gamla kyrkan. Hans grav ska också flyttas om två år.

Hana – så vill hon heta när hon har döpt sig i Finland som kristen.

Som hemligt nybliven kristen i Iran satt **Hana** en julnatt i ett rum där en gammal kyrka låg tvärsöver gatan. Men till kyrkan vågade hon inte gå. Att vara kristen i Iran är farligt.

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

Hana kom till tro i Iran via Instagram

Ien av Irans många storstäder jobbade knappt trettioåriga Hana som en av landets 550 000 lärare. Där blir hon kristen, ensam för sig själv, genom att svajpa runt på Instagram.

Det regnar och är småruskigt när vi nu några år senare träffar Hana i en finlandssvensk småstad. Hana bor numera i Finland. Hon heter egentligen inte så på riktigt – ännu. Hana är det namn hon vill ta den dag hon har blivit döpt och kristen i Finland på riktigt.

Iran med över 90 miljoner invånare är strängt muslimskt. Landets religiösa ledarskap har starka diktatorstendenser och de kristnas rättigheter är kraftigt begränsade. Särskilt i stora städer som den där Hana bodde är kontrollen sträng, till och med rakt ute i gatuvimlet.

Hana berättar om hur hon fått tillsägelse av polisen för att hennes huvudduk hade åkt för långt bak i nacken eller för att hon som kvinna hade slickat glass offentligt, som anses omoraliskt. När hon en gång hade haft en hund i sin bil, beslagtogs polisen bilen i en månad.

”Tyckte verkligt illa om alla regler”

Hana växte upp med att starkt ogilla den muslimska kulturen.

»*Det bästa med att byta religion är att alla goda saker är nya.*«

Kristendom i Iran

Iran är ett av världens tio kärvaste länder för kristna, enligt World Watch List 2024.

Landets historiska gamla kristna minoriteter är de enda tillåtna och uppgår till 1,2 miljoner i antal. De kan inte hålla gudstjänst på persiska, inte adoptera, ärva muslimer eller ha offentliga ämbeten.

Bibeln och andra kristna skrifter är förbjudna på persiska (farsi).

Konvertiter och andra "illegalt kristna" utsätts ofta för våld, piskstraff, myndighetsstalkning, anklagelser om landsförräderi eller orimligt hög borgen om de häktas.

Ingen kristen i Iran har dock dömts till dödsstraff för sin tros skull sedan 1990.

Drömmen med nånting helt nytt

I två år levde Hana utan religion, men kom så i kontakt med den kristna tron – på sociala medier.

– Jag skrollade runt på Instagram och hittade en iransk kvinna som kallade sig Helen, en flykting i Tyskland. På fotot såg jag henne i vit sjukvårdaruniform; det var ingenting med henne som visade att hon skulle ha varit kristen eller haft någonting med kyrkor att göra.

Det var heller ingenting, säger Hana, som tydde på att Helen skulle ha varit ute efter att missionera eller få någon att bli kristen.

– Men en natt dök Helens ansikte upp i en dröm jag hade. Och där sade hon "Nu måste du välja vad du vill. Bakom dig är islam, framför dig är kristendomen. Du måste välja, du kan inte vara ett oskrivet blad". Då sade jag i drömmen okej, jag vill vara en kristen, säger Hana.

I drömmen förde Helen henne till ett rum där en flicka i vita kläder omgiven av sju andra människor i vitt gick ner i vatten.

– Men då visste jag ingenting om att det är så man blir kristen och döpt, säger Hana.

I drömmen såg Hana hur de andra gick runt flickan och köpte nya kläder och andra saker till henne. Sedan applåderade och tjoade alla och flickan åkte bort i en bil.

– Och i drömmen förklarade Helen att det är så man blir kristen, att jag kan bli som flickan i drömmen, att allting blir nytt och att jag får börja om från början.

Hana fortsatte hålla kontakt med Helen via Skype och en Whatsapp-grupp för andra iranier. Under några månader undervisade hon Hana om kristendomen och läste till sist också en trosbekännelse med henne när hon var redo för det.

– Fast det var superfarligt om myndigheterna hade fått veta om det. Senare gick jag ur gruppen. Jag berättade om min tro bara för min mamma, mina syskon och min man.

Familjen stödde Hana i hennes nya tro. Det finns kyrkor i Iran, men de är mest för landets historiska kristna minoriteter och är enligt Hana mest som museer, där man egentligen inte får göra någonting alls, som att be. Om nya kristna strömmar till kyrkorna dras snaran genast åt.

– Jag gick till en armenisk kyrka och frågade om jag kunde bli döpt, men då bad de mig bara förskräckt att gå min väg, säger Hana.

Julnatt i Iran

Det blev december och jul. Då hyrde hennes bror till sin hemligt nykristna syster ett rum nära en kyrka, bara en halvtimmes väg från familjens hem. Över gatan till själva kyrkan vågade Hana inte gå, men de kristnas julnatt fick hon och hennes man tillbringa nära kyrkan, med massor av julkappar från familjen.

– Det var ett verkligt fint minne. Min man skaffade också en persisk bibel som är en strängt förbjuden bok i Iran. Min största dröm i Iran var att nångång få gå till en kyrka och be, säger Hana.

För Hana förklarade Helen hur kristen bön inte som i islam är särskilda böneritualer, utan att man kan tala med Gud precis om det man har på hjärtat, på sitt eget språk.

– Nä-ä, det är inte sant! sade jag, minns Hana.

Förtjust i Finland

Livet i det stränga Iran fram till dess hade inte hindrat Hana från att resa utomlands. Finland hade hon besökt redan som ung vuxen och redan då tyckt om livet här.

Till sist beslöt hon och hennes man att flytta från Iran antingen till USA eller till Finland. De är inte flyktingar eller asylsökande, utan regelrätta arbetsinvandrare från Iran.

Hennes man är teknisk specialist i en smalnisch, ett efterfrågat proffs som fick jobb här i ett litet företag. Själv har hon hittat sig ett jobb inom den finländska skolan och lärt sig en flytande finska.

– Jag älskar Finland sedan jag var här som turist för sexton år sedan. Det känns som en gåva från Gud! Nu är jag fri! Nu kan jag vara mig själv!

Via en vän kom hon i kontakt med en persiskspråkig gudstjänstgemenskap i anslutning till en pingstkyrka i Helsingfors.

– Det var min första gång i en kyrka, och jag var så glad!

"Jag trodde alla kyrkor var lika"

Hana har gått en Alphakurs och vill bli döpt, men är osäker på vilken kyrka som till sist ska bli hennes. Hon har besökt lutherska och ortodoxa kyrkor, och gillar stämningen, men är fortfarande lite förvirrad över att kristna kyrkor kan vara så olika.

– Jag trodde alla kyrkor skulle vara lika. Men här kan en ortodox kyrka vara full med konstverk, i men den persiska kyrkan jag går i, i Helsingfors, är det mest bara kala väggar.

Hana är försiktig med att dela sin tro med muslimska vänner från Iran eller Afghanistan.

– En strängt muslimsk vän sade mig rätt upp i ansiktet att om vi var i Iran kunde hon döda mig och komma till paradiset. Tur att vi är i Finland, sade jag då, för här får man inte göra så, säger Hana.

Hana är också orolig för att informationen om att hon blivit en troende kristen sprids till Iran, eftersom hon fortfarande regelbundet reser dit.

– Vet du, säger hon. Det bästa med att byta religion är att alla goda saker är nya, och att man själv känner sig som en ärligare och bättre människa!

– Jag tyckte verkligt illa om islam när jag var ung och ville inte ha något med det att göra. Till sist lämnade jag den religionen, säger hon.

Att avsäga sig islam är farligt i Iran och betraktas som ett brott. Man blir kallad för en otrogen *kafer* och får myndigheterna efter sig, säger Hana.

– Som kvinna, flicka i Iran, är alla islams regler emot dig, mot dina rättigheter som kvinna. Jag vet inte hur vissa kvinnor kan älska islam så mycket, det är helt motsägelsefullt, säger hon.

Under sin tid som lärare tvingades hon också undervisa barn om muslimska principer som hon själv avskydde, som att rättfärdiga lögner för att undvika situationer som betecknas som synd. Hon vägrade lära barnen slagord om att förbanna Amerika och Israel och det fick myndigheterna att anmärka till skolan om det.

För nio år sedan, efter att hennes pappa hade gått bort, vågade Hana vara öppen med sin familj om att hon hade lämnat islam. Familjen höll med henne, men hittills är det bara hon som har vågat ta steget.

– Särskilt mina systrar och deras döttrar och min mamma gillar inte islam. De är irriterade hela tiden, säger hon.

AUTOMAA
BESIKTNING

TIDSBOKNING VIA NÄTET: **75€**
inkl. avgasmätning

DRIVE-IN UTAN TIDSBOKNING: **85€**

Vi besiktar fordon upp till 3500kg.

Boka tid direkt på www.automaa.fi eller ta kontakt med oss:
020 780 7270 | katsastus.vaasa@automaa.fi

Stenhagavägen 4, VASA Besiktningen öppen vardagar 8-16 automaa.fi

VINTERDÄCK!

ESSPART

LEIF RÅDMANS
ESSEVÄGEN 312, 68820 ESSE

GSM 050-562 2491
GSM 040-703 9164
VÄLKOMMEN!

Logos: MICHELIN, GOODYEAR, NOKIAN RENKAAT, YOKOHAMA, Continental

FÖRSÄLJNING, SERVICE OCH RESERVDELAR • MYYNTI, HUOLTO JA VARAOSAT

VALTRA FENDT SAMPO ROSENLEW VIKING STIHL AKU TIGA HUDDIG Lännen japa

MSA 70C-B Batteridriven
Brukstimid ca. 45 min (AK30)
Lithium-ion 36V
379€
Inkl. batteri och laddare

ERBJUDANDE!
Ultralätta motorsågar
Stihl MS 172 • Kapacitet 32 cm³ **299€**
Stihl MS 194 CE • Kapacitet 30 cm³ • 3,6 kg **419€**
699€

Service av LANTBRUKS-MASKINER, RESERVDELAR, TILLBEHÖR, OLJOR M.M.
Auktoriserad Valtra, Fendt och Sampo Rosenlew -service

Maskiner från oss för HUS och HEM, FRITID och ARBETE!

Stihl BR 500 LÖVBLÅSARE
• Ljudoptimerat ryggburet blåsaggregat med 4-MIX motor
599€

JAXAL

Fråga efter våra **erbjudanden** på gräsklippare, motor- och röjsågar, lövblåsare, häcksaxar, högtryckstvättar, kompostkvarnar, båttrailers, släpvagnar, skyddsutrustningar för skogsarbeten m.m.

Cirkelvägen 15, 65100 VASA **MASKINSERVICE • KONEHUOLTO** tel. 06 318 2950
MARANDER 0500 364 688
www.marander.fi • email: marander@maskin.netikka.fi

SENSOREM TRYGGHETSKLOCKA

En trygghet i vardagen för både användare och anhöriga. Endast 300 €/år (motsvarande 25 €/månad).

FÖRDELAR MED SENSOREM TRYGGHETSKLOCKA:

- **Trygghet för användaren**
Larma enkelt med en knapptryckning på klockan.
- **Frihet för användaren**
Fungerar överallt, både inomhus och utomhus. Kommunikationen sker via mobilnätet.
- **Ökad trygghet för anhöriga**
Vid larm blir anhöriga uppringda av klockan. Anhöriga får avisering i mobilappen och SMS-meddelande till sin telefon.
- **Ökad frihet och flexibilitet för både användare och anhöriga**
Med Sensorem-appen kan anhöriga se var användaren befinner sig. Vid behov kan anhöriga ringa direkt till klockan för att prata med användaren via högtalarfunktionen som finns i klockan.

BESTÄLL VIA VÅR HEMSIDA IDAG ELLER KONTAKTA OSS FÖR MER INFORMATION:
Tel. 06 786 8205 (vardagar kl. 9–16.00)
E-post: kundtjanst@jnt.fi
www.jnt.fi/sensore

JNT

Botgöring för en trasig värld

VAD SKA MAN göra när det inte finns något att göra? Det medeltida kyrkan hade ett svar: bot. Botgöring handlar om att hela det som gått sönder, att läka våra själar från den skada vår synd åstadkommer.

Så på 1300-talet – kanske det århundrade som ännu i pest och krig överträffar vårt i mörker – vände människorna sig till bot för att göra något åt situationen. Inte i första hand för att blidka Gud, utan för att rädda sina själar. När världen krisar och vi mår dåligt går det inte att säga vad som orsakar vad. Så även i vår tid: vi kan inte säga om våra själars fattigdom orsakar den livsstil som späder på klimatkrisen, eller om det är krisen som gör våra liv tomma och torftiga.

Och visst är det fascinerande att de tre viktigaste formerna för botgöring under medeltiden känns så intensivt relevanta i vår tid?

FÖR DET FÖRSTA: FASTAN. Den handlar om att forma våra begär till ett lämpligt mått, inte för mycket eller för lite. Och den är så oerhört konkret: när vi regelbundet eller under en tid begränsar hur mycket vi äter, kan vi inte annat än reflektera över vad som är viktigt i våra liv. Fasta innebär att man utesluter kött ur sin diet, kanske animalier helt och hållet. Och som vi vet finns det inget vi som privatpersoner kan göra som mer påverkar våra koldioxidutsläpp.

FÖR DET ANDRA: ALLMOSOR. Ett gammalt ord för att ge bort våra pengar. Den hårda, hårda sanningen är att koldioxidutsläpp nästan helt korrelerar med inkomst. Ju mer pengar vi har desto mer tär vi på planeten. Med andra ord: genom att

ge bort våra pengar – till dem som behöver dem bättre, till god verksamhet, till initiativ för att återställa skadade ekosystem – minskar vi konkret vår klimatpåverkan. Och helar våra själar, som vi nog vet inte mår särskilt bra av konsumtion.

FÖR DET TREDJE: PILGRIMSVANDRING. Att ge sig ut på en vandring var för medeltidens människor, som för oss, ett sätt att ta sig ut ur vardagens rutiner, där vi sällan tar oss tid för att reflektera över hur vi lever våra liv. Den som vandrar – speciellt om man gör det ensam eller i en liten grupp – är beroende av främlingens välvilja, och av Guds nåd. I vår tid kommer en annan sida till: vi blir medvetna om naturens storhet och sårbarhet, och hur intimt sammanbundna vi är med allt levande. Så kan vår relation till själva skapelsen börja helas.

BOTGÖRING HANDLAR INTE om att förtjäna Guds nåd, utan om att lära sig leva i nådens riktning.

»Ju mer pengar vi har desto mer tär vi på planeten.«

Patrik Hagman är teolog och författare.

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten "Jag hamnade på" hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

En konfirmation i sensommartid

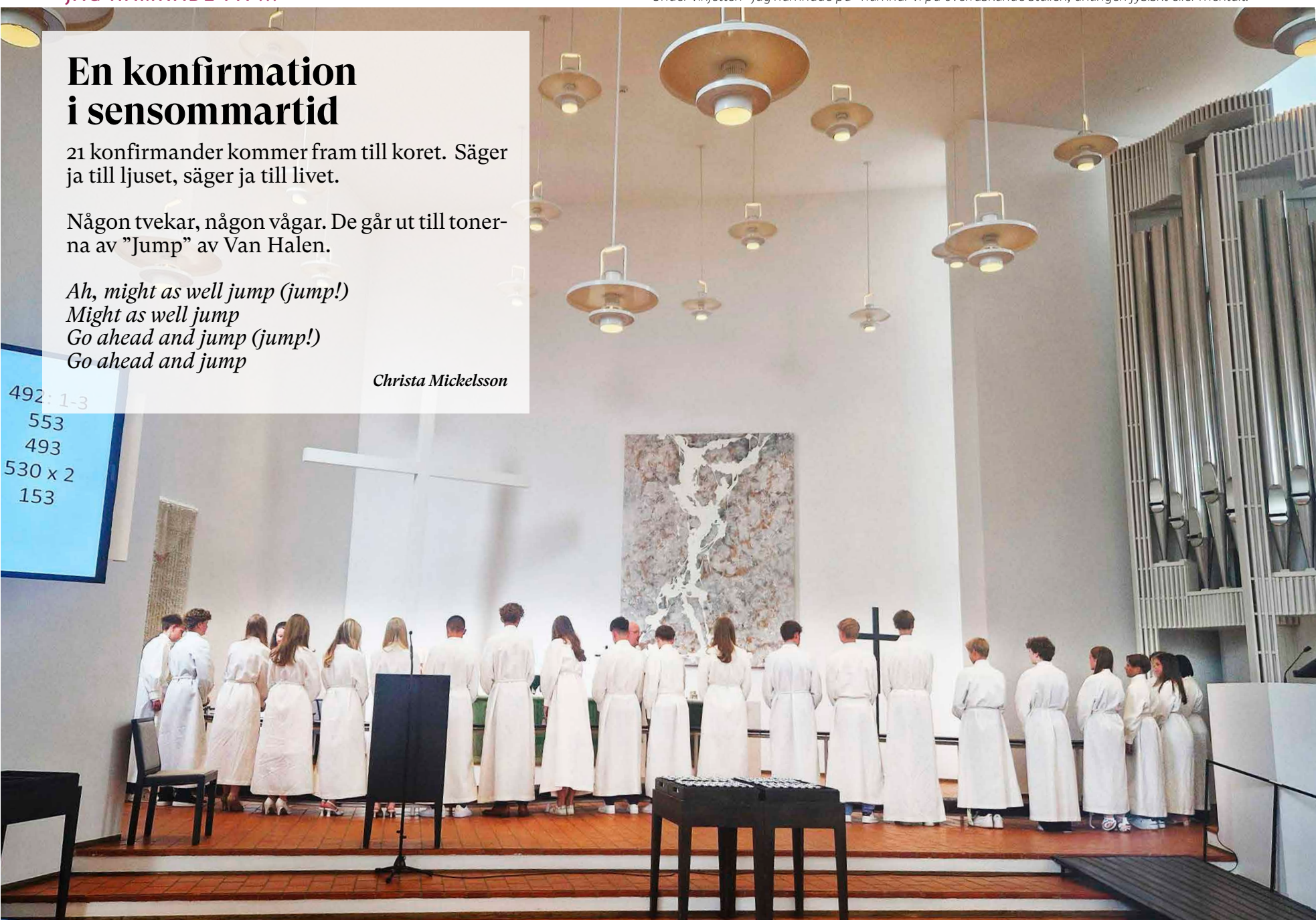
21 konfirmander kommer fram till koret. Säger ja till ljuset, säger ja till livet.

Någon tvekar, någon vågar. De går ut till tonerna av "Jump" av Van Halen.

*Ah, might as well jump (jump!)
Might as well jump
Go ahead and jump (jump!)
Go ahead and jump*

Christa Mickelsson

492: 1-3
553
493
530 x 2
153

SIV NYLUND

Helaren klev in hos mig

”DE KOM till Jesus med en man som var döv och knappt kunde tala.” (Mark 7:31–37)

Min farfars bror Viktor var likadan. ”Dövstum” sa man på den tiden. Han talade med händerna och kroppen och med olika ljud. Jag tänker på honom när jag läser texten.

I bibeltexten står det att man ville att Jesus skulle lägga sin hand på mannen. ”Lägg din hand på honom. Rör vid honom.”

Det de egentligen sa var: ”Be för honom med händerna. Tala till honom på ett sätt han förstår.”

Och det gjorde Jesus. Han tog mannen avsides, bort från människorna som trängdes och ville ha uppmärksamhet. Han stack fingrarna i mannens öron och spottade och rörde vid hans tunga. Varför han spottade har jag aldrig förstått. Men det finns säkert en djup teologisk förklarning till det.

MEN JAG FÖRSTÅR varför han gjorde som han gjorde. Jesus ville förklara för mannen vad han skulle göra. Han skapade tro i hans hjärta.

Tro. Litet som ett senapsfrö. Tro som kan flytta berg. Tro som öppnar en dörr så att helaren själv kan kliva in.

DET FINNS stort behov av helande i vår värld. Det är mycket som är trasigt, sjukt och oanvändbart. Ibland är det relationer, ibland kroppen. Och ibland är det vår insida. Jesus är vår helare.

Här är en dikt till dig som kämpar. Jag skrev den medan jag kämpade. Han helade mig.

Trasig och oanvändbar
Väntar på helande
Ömtålig för stötar
Behandla mig varsamt
Jag väntar
otåligt och oroligt

Om jag än måste gå genom eld
är Du med mig
Eller genom vatten
så ska det inte dränka mig

Oron i min kropp
sliter i mig
Jag vill bort från smärtan
Men vart ska jag fly?
Till vem ska jag gå?
Ingen annan än Du, Herre
orkar med mig

Bara jag stillar mig lite
hör jag Dig viska
”Du är så dyrbar i mina ögon
så högt älskad av mig”
I mina egna ögon är jag det inte

Förlåt mig, Herre
och förvandla mina tankar
Jag vill så gärna vara
hel och användbar
i Ditt rikes verk

Siv Nylund är barnledare i Nykarleby församling.
Hennes motto är: Övervinn det onda med det goda.

SÖNDAG 7.9.2025, Trettonde söndagen efter pingst

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

har temat **Jesus vår helare**. Jesus kan ge oss seende ögon, hörande öron och en tunga som prisar Guds gärningar. Jesus gärningar vittnar om hans kärlek och om hans makt att hjälpa människor i nöd.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

2 Mos. 4:10–12

ANDRA LÄSNINGEN

2 Kor. 3:4–6

EVANGELIUM

Mark. 7:31–37

”Han tog honom avsides från folket och stack fingrarna i hans öron och spottade och rörde vid hans tunga. Sedan såg han upp mot himlen, andades djupt och sade till honom: Effata!”

Läs mera i Mark. 7:31–37.

Psalmförslag

174

481

832

875

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Tack Jesus för att du vill och kan hela. Skapa tro i mitt hjärta. Amen.

Bönen är skriven av Siv Nylund.

SÖNDAG 14.9.2025, Fjortonde söndagen efter pingst

Nästa söndag

har temat **Vår nästa**. Genom sitt liv och sin undervisning visade Jesus Guds kärlek som överskrider alla gränser. Jesus exempel förpliktar oss att se en nästa i varje människa. Av Kristus får också vi kraft att göra gott mot våra medmänniskor.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Mika 6:6–8

ANDRA LÄSNINGEN

1 Joh. 4:7–12

EVANGELIUM

Luk. 10:25–37

”En laglärd som ville sätta Jesus på prov reste sig och sade: Mästare, vad skall jag göra för att vinna evigt liv?”

Läs mera i Luk. 10:25–37.

Psalmförslag

507

489

333

488

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Andas, be

Det är höst. Kalendern fylls. Ibland är det för mycket av det du måste och för lite av det som ger kraft.

Andas in och ut. Be Jesusbönen: Herre Jesus Kristus, förbarma dig över mig.

Vänta in det att du inte är ensam.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR:

Olars kyrka: sö 7.9 kl. 12.15 Sironen, Malmgren. Kyrkkaffe.

Esbovikens kyrka: sö 7.9. kl. 14.00 Högmässa med konfirmation av Hvittorp A 1-gruppen Camilla Norkko, Kronlund, Kalliokoski, Engström.

Olars kyrka: (finska sidan) lö 13.9. kl. 15.00 Högmässa med konfirmation av Kiipula 1-gruppen Ray, Laasio, Kronlund, Liisa Malkamäki.

Karabacka kapell: sö 14.9. kl. 10.00 Laaksonen, Liisa Malkamäki. Kyrkkaffe.

Olars kyrka: sö 14.9. kl. 12.15 Högmässa med lovsånger. Ray, Kronlund, Johan Cantell. Kyrkkaffe.

BARN OCH FAMILJ

Familjeklubbar:

Måndagar: Esbovikens kyrka kl. 12.30–14.00. Sökö kapell kl. 16.30–18.30.

Tisdagar: Sökö kapell kl. 9.30–11.30

Onsdagar: Församlingssgården kl. 10.30–12.00.

Torsdagar: Mattby kapell 9.30–11.30

Församlingens övriga verksamhet för

småbarn, föräldrar och unga hittas på esboförsamlingar.fi

SAMLINGAR FÖR DAGLEDIGA:

Symamsellerna: ti 2.9 och 16.9. kl. 16–19 i Esbo domkyrkas församlingssgård. Vi stickar, virkar, väver och syr för missionen och behövande Esbobor. Vi bjuder på kaffe/te, men ta med smörgås/tilltugg.

Torsdagsträffen: to 4.9 och 18.9. kl. 13–14.30 i Södrick kapell.

4.9 Vi firar Mumin 80 år. Välkommen på ”födelsedagskalas”!

18.9 Info om LUVN:s tjänster för äldre. Taina Stenberg från LUVN berättar om tjänster för äldre inom Västra Nylands välfärdsområde.

Välkommen att träffa andra, njuta av kaffe/te och program (jämn veckor).

Musik- och kaffestund för seniorer: i Esbovikens kyrka. To 25.9 kl. 13.00. Musik, andakt och sällskap med kaffe och tårter. Möjlighet till taxiskjuts: diakoni.esbosvenska@evl.fi. anmälningstid för taxiskjuts senast 15.9

VUXNA

Morgonskorpan: fr 5.9 kl. 9 på Kyrkogatan 10. Vi bjuder på kaffe & skorpa i samband med en kvarts andakt på svenska och finska. Samtidigt kan man passa på att tala med diakoniarbetare som finns på

plats. Morgonskorpan återkommer första fredagsmorgonen i varje månad.

Bibelkväll: To 11.9. kl. 18.00–19.30 Alberg kyrka. Vi samlas varannan torsdag som en öppen bibelgrupp. Vi bekantar oss med Bibeln genom att läsa och diskutera. Välkommen och ta din bibel med dig. Mer info: församlingspastor Janne Sironen, janne.sironen@evl.fi

Våra diakoner stöder och hjälper: Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboförsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Bidra till diakonins insamling inför de bostadslösas natt: hygienartiklar (deodorant, tandborste och -kräm, duschtvål, schampo, hudkräm), nya herr- och damstrumpor, vinterhandskar samt underkläder. Vaktmästaren på Kyrkogatan 10 tar emot din donation t.o.m. 13.10. Mer info: diakon Nina Wallenius 050 432 4323.

Esbo svenska församlings kansli: på Kyrkogatan 10 betjänar per telefon 09 8050 3000 må–to kl. 9–12, e-post; esbosvenska@evl.fi. Kansliet öppet för besök enligt överenskommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning: Bokningstjänster, 09 8050 2601, Begravningsstjänster, 09 8050 2200, Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: 09 8050 2600. Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600.

GRANKULLA

Lö 6.9 kl. 11: Konfirmation Enä 1 i Grankulla kyrka, Jona Granlund, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo, Päivi Tiitu.

Kl. 15: Konfirmation Enä 2 i Grankulla kyrka, Jona Granlund, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo, Päivi Tiitu.

Sö 7.9 kl. 12: Högmässa, Camilla Vuoristo, Päivi Tiitu. Kyrkkaffe i nedre salen efteråt.

Ti 9.9 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Hanna Sandell.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdutdelning i kyrkans aula.

Kl. 13–13.30: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30–15.00: Tisdagsträffen i övre salen, Catherine Granlund, Carola Wikström, Barbro Smeds. Gäst: Christina Harald berättar om sin tid i Mongoliet, på väg till Etiopien.

Kl. 18–20: Graziakören i kyrksalen, Päivi Tiitu.

On 10.9 kl. 14–15.30: Kyrkosyföreningen i övre brasrummet.

Kl. 17–19.30: Familjekväll i Grankulla kyrka med matservering, program och andakt, Daniela Hildén, Hanna Sandell, Päivi Tiitu. Möjlighet till drop-in samtal kl. 17.30–18.30 med Ulrik Sandell.

Kl. 18–19: Samtal om Bibeln i övre brasrummet, pastor och ped. mag. Henrik Nymalm. Teservering.

Kl. 18–19.30: Änglaklang i kyrksalen, Päivi Tiitu.

To 11.9 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Lö 13.9 kl. 15–18: Stickcafé för dig som är handarbetsintresserad i Sebastos. Förhandsanmälan till Katariina Kaltala 040-716 9001.

Sö 14.9 kl. 12: Högmässa, Jona Granlund, Päivi Tiitu. Kyrkkaffe i nedre salen efteråt.

Ti 16.9 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Hanna Sandell.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Kl. 18–20: Graziakören i kyrksalen, Päivi Tiitu.

On 17.9 kl. 14–15.30: Kyrkosyföreningen i övre brasrummet.

To 18.9 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 18: Fyregudstjänst i Sebastos, Ulrik Sandell, Päivi Tiitu.

Lö 20.9 kl. 11–13: 5-årskalas i Grankulla kyrka Daniela Hildén, Barbro Smeds, Ulrik Sandell. Alla 2020-födda barn bjuds på kalas, anmälan senast 12.9 via grankulla-forsamling.fi

Sö 21.9 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kyrkkaffe i nedre salen efteråt.

Ti 23.9 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Hanna Sandell.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Kl. 13–13.30: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30–15.00: Tisdagsträffen, Catherine Granlund, Carola Wikström, Barbro

Smeds. Kjell och Catherine Granlund berättar om Island i ord och bild.

kl. 18: Andakt i Grankulla kyrka på Måndagen för avlidna barn. Möjlighet till kvällste och samtal i kyrkans övre sal efter andakten. Jona Granlund, Catherine Granlund, Carola Wikström, Daniela Hildén, Päivi Tiitu.

17–19.10: Församlingsretreat på Snoan i Lappvik. Som retreatledare fungerar Roger Rönnberg. Tema: Nära Jesus. Anmälan senast 16.9 via grankulla-forsamling.fi eller kansliet tfn: 050 500 7000, e-post: grankulla.sv.fors@evl.fi

Ti 21.10 kl. 10.30–15.00: Höstutfärd, Catherine Granlund, Carola Wikström. Vi söker Riksdagshuset och Finlandiahuset. Anmälan senast 7.10 (eller när anmälningen är full) via grankulla-forsamling.fi eller kansliet tfn: 050 500 7000, e-post: grankulla.sv.fors@evl.fi

KYRKSLÄTT

Fre 5.9 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan

Sö 7.9 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka

Ons 10.9 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

To 11.9 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

To 11.9 kl. 17: Tvåspråkig karaokekväll i Ellen

Fre 12.9 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan

Sö 14.9 kl. 12: Familjemässa i S:t Mikael's kyrka. Vox Mini medverkar.

Ti 16.9 kl. 14: Seniorgruppen träffas på Hörnan

Ti 16.9 kl. 19: Tvåspråkig mässa i Taizé-anda i Haapajärvi kyrka

Ons 17.9 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

To 18.9 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Anmälningar öppna på hemsidan för Kvinnodygn på Räfsö 3–4.10 & Karadygn på Räfsö 4–5.10 och andra evenemang.

Behöver du hjälp? Boka tid till diakonikansliet via Diakonihjälpen tel. 050 478 4227 diakoni.kyrkslatt@evl.fi

Noggrannare information finns på hemsidan: www.kyrkslatts-forsamlingar.fi – tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön. 7.9 kl. 11 Gudstjänst: i Svenska Hemmet. Kristian Willis, Paula Sirén.

Tis. 9.9 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barn-

ledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 9.9 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntytatu 6.

Ons. 10.9 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Charlotte Steffansson-Myrskog, verksamhetskoordinator, Finska Missionssällskapet.

Ons. 10.9 kl. 17 A-män bastukväll: Ai-to-lägggård, Kirjoniementie 15. Gäst Charlotte Steffansson-Myrskog, verksamhetskoordinator, Finska Missions-sällskapet. Skjuts vid behov kl. 16.30 från Gamla kyrkan. Förhandsanmälan senast mån. 8.9 till kyrkoherde Janne Heikkilä, 040 649 1442.

Fre. 12.9 kl. 15 Tyskaklubben: i Svenska Hemmet. Friedel Vehrenkamp: Bau eines Detektorradio.

Sön. 14.9 kl. 11 Högmässa: i Svenska Hemmet. Diakonisondag. Janne Heikkilä, Kristina Strand-Ketonen, Anna Arola. Kyrkkaffe.

Tis. 16.9 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 16.9 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntytatu 6.

Ons. 17.9 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Vi träffas på Museum Milavida. ”Bravissimo! Pukuloistoa Rooman oopperasta.” Milavidanrinne 8.

VANDA

HELSENGE KYRKA S:T LARS

Kyrkovägen 45

Högmässa med konfirmation: sö 7.9

kl. 12. Piispala sommargruppen. Daniel Nyberg, Oscar Taht, Heidi Åberg, Mari Johnson

Högmässa med konfirmation: sö 14.9 kl. 12. Solvalla sommargruppen. Anu Paavola, Oscar Taht, Anders Ekberg, Heidi Åberg, Mari Johnson, Heidi Salminiitty

DICKURSBY KYRKA

Stationsvägen 12a

Musiklek: fr 5.9, 12.9 kl. 10–11.

Ungdomskväll: on 10.9, 17.9 kl. 18–20.

Sånggrupp för alla: fr 5.9, 12.9 kl. 15.30–16.30.

Ungdomsmässa: on 10.9 kl. 17.30–18.

MYRBACKA KYRKA

Strömfårav. 1

Träffpunkten: ti 16.9 kl. 11.30–13.

ÖVRIGT

Vivandi-kören övar: torsdagar kl. 18–20 på Bygård.

ViAnda-kören övar: onsdagar kl. 12–14 på Helsinggård.

Sportklubben för åk 1–3: tisdagar kl. 16–17 i Dickursby skola.

Skaparklubben för åk 1–6: torsdagar unda veckor kl. 15–16.15 i Dickursby skola. Start 11.9.

Veckomässa i Folkhälsanhuset: fr 5.9 kl. 14. Anu Paavola och Anders Ekberg.

Dickursbykretsen: on 17.9 kl. 14–15 i Folkhälsanhuset.

Vigselnatten: fre 19.9 i Helsing kyrka S:t Lars – beställ hindersprövning senast 12.9.

Dopdagen: 28.9 i Dickursby kyrka – anmäl er familj senast 14.9.

INTERNATIONAL

Sunday Service with Holy Communion: every Sunday at 12pm at Tikkurila church. Fellowship after the service.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

GUDSTJÄNSTER

Söndag 7.9, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan. Forsa-Högs kyrkokör från Sverige medverkar.

Söndag 7.9, kvällsmässa: kl. 18 i To-maskyrkan.

Onsdag 10.9, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 14.9, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Söndag 14.9, kvällsmässa: kl. 18 i Drumsö kyrka.

Tisdag 16.9, andakt: kl. 17.30 i Drumsö seniorhus.

Onsdag 17.9, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

GEMENSKAP

Handarbetscafé: fredag 5 och 12.9 kl. 15–18 i Johannes vardagsrum.

Måndagspromenad med fika: 8 och 15.9 kl. 9.30, träff utanför Johannes vardagsrum. Fika i vardagsrummet efter promenaden.

Johannes vardagsrum: Öppet tisdagar kl. 9.30–17. Lunch kl. 11–13, program kl. 13.30: 9.9: Nanny Nordström: Mitt liv efter hjärnblödningen 16.9: Radiodoktorn Otto Lindberg: Störningar i urinblåsans funktion. Kl. 14.45 andakt, kl. 15 kaffe. Nyhet! Franskabordet 16.9 kl. 15. Kom och prata franska!

Torsdagskväll: 11.9 i Johannes vardagsrum. Mat, program och samvaro för alla! Program varje Torsdagskväll: 16.30–18.30 mat (3 euro/vuxna, barn gratis), handens konst, pyssel och lekhörna för barn, 17.45–18.15 musiklek för barn under skolåldern tillsammans med vuxen, 18.30 diskussionsgrupp för vuxna om tron och livet. I Johannes vardagsrum dessutom: kravlös sport och brädspel. Läs mera om de enskilda torsdagskvällarna på vår hemsida.

Bibel, tro och tvivel: 15.9 kl. 18 i Hörnan. Gäst: Caterina Stenius.

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

S:t Jacobskören och Tomas vokalensemble: terminsstart tisdag 16.9 kl. 18.30 i Körsalen.

Roströsten: torsdagar kl. 18.30 i Högbergssalen. Terminen inleds 4.9 men det går bra att börja senare. I samband med torsdagskvällarna på Högbergsgatan går det bra att komma med och prova på körsång i Roströsten!

Passionärerna: torsdagar kl. 10.30–12 i Folkhälsans Seniorhus. Terminsstart 4.9, men det går bra att komma med senare.

FÖR FAMILJER OCH BARN

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Fredagar kl. 9–11 (musiklek kl. 10.30) i Drumsö kyrka, c-trappan, tvåspråkigt familjecafé med gröt i samarbete med Lauttasaaren srk.

Musiklek efter dagis: torsdagar kl. 17.30 i Johannes vardagsrum. Dörrarna öppna kl. 16–19. Kom och lek, umgås, värm egen mat osv.

Fritids: För barn i klasserna 3–6. Kom och chilla, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen ledare finns alltid på plats. Fritids i Pärnan

EKENÄSNEJDENS SVENSKA Knattemusik!

Baby- och knattekonsert ons 17.9 kl. 10: i Ekenäs kyrka. Vi erbjuder en svängig konsert för familjens allra minsta (0–6 år) i sällskap av en vuxen. Vi bjuder på något smått att äta. Anmäl hur många som deltar från din familj till Iselin senast 15.9, 044-755 3611.

på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 0469217512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina: 050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618.

Familjekväll: 10.9 kl. 17–19 i Käätöpaikka i Arabiastrandens invånarhus. Middag, gemenskap, lek och pyssel.

Församlingens nya Jubla-kör för barn: Alla barn i årskurs 1–4 är varmt välkomna att delta i Jubla-kören. Vi övar på flera olika ställen – delta där som det passar dig bäst, på Johannes församlings område: Högbergsgatans körsal varje tisdag kl. 14:30–15:15. Körledare är Ville Valtanen. På Drumsö övar vi i Pärlan i Drumsö kyrka varje torsdag kl. 15:30–16:15, Körledare där är Rebecka Stråhlman. Mera info om kören ger projektledare Stella Wahlström: stella.wahlstrom@evl.fi eller läs på vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

MATTEUS ANDLIGT LIV

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Septembersöndagarna 7.9, 14.9, 21.9.

Kvällsmässa: Söndag 28.9 kl. 18. Mässan innehåller mycket musik och en bönevandring. Kvällste efter kvällsmässan.

MU-mässa (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder! Startar 24.9!

Bönegruppen Molnet: En chans till bön torsdagarna 4.9, 18.9, 2.10, 9.10, 23.10, 6.11, 20.11 och 4.12, kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Inger Österman, 040 7383 504. Gemensam middag från kl. 17 framåt. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

Retreat med Matteus 24–26.10: Kom med på retreat på retreatgården Snoan! Retreaten kostar 220 euro, med möjlighet till understöd. Det finns ett begränsat antal platser. Platserna går åt i anmälningsordning, varefter det bildas en väntelista. Anmälan till matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (tis och tors kl. 10–14).

BARN, UNGDOM OCH FAMILJ

Kontakt: barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050 380 3936, musik och körer Daniela Strömsholm daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769, ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, tfn 050 380 3988 och Daniel Jakobsson daniel.jakobsson@evl.fi, tfn 050 380 0710.

Musiklek med familjecafé: Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn! Kaffe med lite tilltugg efteråt. Ingen musiklek på höstlovet 14.10.

TweenTORSdag för åk 3–7: Torsdagar kl. 13–16.30 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Ingen tween-torsdag på höstlovet 16.10!

Öppet hus för ungdomar: startar 24.9! onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar. Inget Öppet hus på höstlovet 15.10.

Matteus barnkör och pysselklubb: Startar

23.9! I skolorna på Matteus församlings område, tisdagar på eftistid. Catarina Bär-lund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören. Kören har paus på höstlovet 14.10!

Matteus Dance Kids: Kortkurs tillsammans med Emma Larsen. Torsdagar i samband med Afterwork. 4.9, 11.9 och 18.9, kl. 18–19. Kontakt: Emma Larsen 050 491 7360. Vi uppträder på Matteus-lördagen 20.9!

Spelklubb för barn i lågstadiet: Startar senare, följ sociala medier och webbsidan! Torsdagar i samband med Matteus Afterwork kl. 17–18. Kontakt: Emma Larsen 050 491 7360. Obs ingen spelklubb på höstlovet 16.10!

Barnpassning och Barnklubb: ordnas i samband med Matteus Afterwork, torsdagar kl. 17. De vuxna kan delta i programmet som ordnas eller gå ärenden (eller egentid!) och barnen får spela, leka och rita tillsammans med hjälpisar.

Höstläger på Korpilauha för åk 5–8: 26–28.9. Anmälan till Catarina senast 10.9.

Natt i Matteus för åk 3: 10.10–11.10. Fredag kväll till lördag förmiddag har vi program och övernattar i kyrkan. Kostar ingenting. Anmälan senast 6.10 till Catarina.

MUSIK

Matteusorgeln 40 år: Söndag 21.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Vad är en orgel? Hur var det att bygga orgel till Matteus 1985 och en hurdan orgel blev den? Orgelbyggaren Helmuth Gripentrog berättar och organisterna Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog och Sirkku-Liisa Niemi spelar orgel. Fritt inträde. Kollekt till FMS

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Övning tisdagar fr.o.m. 2.9 kl. 18–20 i kyrksalen tillsammans med kantor Sirkku-Liisa Niemi 050 566 9418

Pop-up ukulele: övar i höst fyra gånger och spelar i mässan. Övningsdatum 11.9, 18.9, 25.9 och 2.10. Kör- och ukuleleledare kantor Sirkku-Liisa Niemi, sirkku-liisa.niemi@evl.fi.

Popkören: Sjunger svängiga låtar på svenska och engelska, torsdagar kl. 15.30. För åk 3–7. Ingen övning v. 14. Start 28.8.

Barnkören: Övar i lågstadieskolorna tisdagar på eftistid. För åk 1–2.

Körledare för Barn- och Popkören: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769. Startar 23.9! Nya sångare och spelare välkomna i alla körer!

GEMENSKAP

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (tis och tors kl. 10–14)

Bibelgrupp i Matteuskyrkan: Var tredje vecka, start 26.8. Mer info Karin Fougstedt 050 573 7081.

Matteus Afterwork: Torsdagar kl. 17 erbjuder församlingen pizzamiddag i församlingssalen. Maten kostar 3 euro och det ordnas även frivilligt program (bl.a. bönegrupp, bibelstudie och stickkafé) samt barnklubb och barnpassning.

MuskelMoves: Torsdagsjumpa i samband med Matteus Afterwork kl. 17–18. Ledare är Emma Larsen, 050 491 7360. Barnpassning ordnas.

Stickklubben: Stickklubben fortsätter torsdag 18.9, träffas varannan vecka. Kontakt Carita Riitakorpi 050–380 3986. **Bokklubben Bokmalarna:** Inleder höstterminen med boken ”Gud är inte

GRANKULLA

Ja må ni leva! Grattis femåringar!

5-årskalas lö 20.9 kl. 11–13: i Grankulla kyrka. Med Daniela Hildén, Barbro Smeds och Ulrik Sandell. Alla 2020-födda barn bjuds på kalas, anmälan senast 12.9 via grankullaforsamling.fi.

plåstret” av Tomas Andersson Wij. Fortsätter måndag 8.9 kl. 14. Träffas var tredje måndag.

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Måndag 1.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Träffas första måndagen i månaden.

Samling för män: Höstens första träff fredag 12.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Tema är ”Vägen till Gud, vägen till Kyrkan” med präst Juho Kankare.

Bibelstudium med Stefan Djupsjöbacka: Höstens datum 11.9, 16.10, 13.11 och 11.12. Kl. 18 i Matteuskyrkan i samband med Afterwork.

MatTroPrat: Mat och prat om livets stora frågor. Varje gång introduceras och diskuteras ett aktuellt tema. Höstens datum 25.9, 23.10 och 20.11.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Mån-fre kl. 11–13.

PETRUS

Varmt välkommen på gudstjänst!

Petrusmässa: 7.9 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Hela församlingens gemensamma gudstjänst med middag efteråt. Eget program för barnen! Pia Kummel-Myrskog, Ronny Thylin, Mathias Sandell m.fl.

Söndagens högmässa: kl. 11 i Petruskyrkan (Skogsbäcksvägen 15). 14.9 Ronny Thylin, Mathias Sandell. Kyrkkaffe!

Petrus Liv: kl. 15.30 i Petruskyrkan (Skogsbäcksvägen 15). Gudstjänst i friare form med gästande talare, musik och nattvard. Kyrkkaffe efteråt. 14.9 Sara Fagerholm.

BARNFAMILJER

Musiklek: Terminsstart 11.9 kl. 10 i Södra Haga (Hagasalen, Vespervägen 12). En rolig förmiddag i Södra Haga kyrka (Hagasalen) för er med barn 0–5 år. Vi sjunger, leker, spelar och har roligt. För mer info och anmälan, kontakta: anne.koivula@evl.fi. Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för mer aktuell info!

UNGDOMAR

Ambient ungdomssamling: Terminsstart 5.9 kl. 18.30 i Petruskyrkan. Följ petrusyouth_ på instagram för mer information.

EVENEMANG OCH KURSER

Fredagscafé: Fredagar kl. 17–19 i Petruskyrkan. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam eller med familj eller vänner!

ANDAKT OCH BÖN

Petruskyrkan öppen för bön: Tisdagar kl. 8–9 från och med 12.8. Tid för egen bön i stillhet med gemensam bönestund mot slutet av timmen. Välkommen!

Förbön och tack: Tvåspråkig förböns-gudstjänst varannan tisdag kl. 19 i Munkshöjdens kyrka (Raumovägen 3). 16.9 Tuomas Anttila, Bengt Lassus m.fl. Lovsångskören övar kl. 18.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

SJUNG I KÖR

Petrus vokalensemble: Terminsstart torsdag 11.9 kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. För dig som sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Vi uppträder ett par gånger per termin på församlingens evenemang. Nya sångare välkomna! För mer info: mathias.sandell@evl.fi, 050-4709222

Kingdom Singers: Öppen övning 15.9 kl. 18 i Petruskyrkan. Internationell lovsångskör med sånger på finska, svenska och engelska. Välkommen med! För mer info: fionatchow@gmail.com

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR

Sön 7.9

Högmässa: kl. 10 i Ekenäs

Högmässa: kl. 10 i Tenala

Högmässa: kl. 12 i Bromarv

Gudstjänst: kl. 12 vid kolmilan, Malmbacka, Norrbyvägen 45

Sön 14.9

Högmässa: kl. 10 i Ekenäs

KONSERT

Körkonsert: under ledning av Johanna Almark med hennes Jammakör och västnyländska sångare lör 6.9 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Fritt inträde.

Konserten "Mötesplats": lör 13.9 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Västnyländska kammarkören och Vokalensemblen Röster. Dirigenter Inkeri Aittola och Niels Burgmann. Fritt inträde, programblad 20 euro.

Baby- och knattekonsert: ons 17.9 kl. 10 i Ekenäs kyrka. Vi erbjuder en svängig konsert för familjens allra minsta (0–6 år) i sällskap av en vuxen. Vi bjuder på något smått att äta. Anmäl hur många som deltar från din familj till Iselin senast 15.9, 044-755 3611.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 5.9:
– **kl. 17.30–21.00 Aftonandakt:** Stora Fagerö. Start från småbåtshamnen med taxibåt kl. 17.30, tillbaka från Stora Fagerö ca kl. 21. Anmälningar senast ons 3.9.2025 tel 09-221 9030 eller inga.kansli@evl.fi. Sjöblom, Nygård & Ingå Gillescouter.

– **kl. 18.00 Israelisk dans:** Församlingshemmet. Unnérus.

Sö 7.9:
– **kl. 10.00 Tvåspråkig högmässa, höststoppning:** Ingå kyrka. Sjöblom, Nygård m.fl.

Må 8.9:
– **kl. 13.15–15.00 Pysselklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Nylund, Sköld–Qvarnström.

Ti 9.9:
– **kl. 10.00–12.00 Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– **kl. 10.00–14.00 Öppet hus & mini-lopiset öppet:** Strandvägen 11. Fabritius–Ylitalo, Kakko.

Ons 10.9:
– **kl. 12.30–15.00 Utfärd (gratis) till Kopparnäs:** i samarbete med Ingå kommun. Start från Strandvägen 11 (gemensam transport). På programmet promenad, andakt och trevlig samvaro. Vi bjuder på utfärdsmat. Anmälningar: pia.helle@inga.fi (040-657 4871) eller tanja.kakko@evl.fi (050-413 8814). Väderreservation. Fabritius–Ylitalo, Kakko.

– **kl. 13.00–16.30 After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1–6. Fri samvaro, pyssel, lek, läxor. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– **kl. 17.00–19.00 Familjekväll:** Församlingshemmets nedre våning. Fri samvaro med möjlighet till lek, pyssel samt kvällsmål. För familjer i alla åldrar. Nylund, Sköld–Qvarnström.

To 11.9:
– **kl. 10.00–14.00 Öppet hus & mini-lopiset öppet:** Strandvägen 11. Fabritius–Ylitalo, Kakko.

– **kl. 11.30–13.00 Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld–Qvarnström.

– **kl. 17.30 Bönegrupp (öppen för alla, tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Sö 14.9:
– **kl. 10.00 Högmässa:** Degerby kyrka. Sjöblom, Nygård.

Må 15.9:
– **kl. 13.15–15.00 Einsteinklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Nylund, Sköld–Qvarnström.

Ti 16.9:
– **kl. 10.00–12.00 Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– **kl. 10.00–14.00 Öppet hus & mini-lopiset öppet:** Strandvägen 11. Fabritius–Ylitalo, Kakko.

Ons 17.9:
– **kl. 13.00 Missionssyfoöreningen:** Prästgården. Välkommen att göra handarbeten till förmån för missionen. Björklöf.

– **kl. 13.00–16.30 After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1–6. Fri samvaro, pyssel, lek, läxor. Nylund, Sköld–Qvarnström.

To 18.9:
– **kl. 10.00–14.00 Öppet hus & mini-lopiset öppet:** Strandvägen 11. Fabritius–Ylitalo, Kakko.

– **kl. 11.30–13.00 Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld–Qvarnström.

– **kl. 17.30 Bönegrupp (öppen för alla, tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Högmässa eller gudstjänst varje söndag: kl. 10 i Karis kyrka och kl. 12 i Pojo kyrka.
Fr 5.9 kl. 10.30 Baby-knattekyrka: i Karis kyrka. Efteråt lunch i Stora Prästgården, ingen avgift.

Ti 16.9 kl. 16 Bibelgruppen: i Karis församlingshem. Vi träffas varannan vecka.

To 18.9 kl. 18.30 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Se församlingens alla evenemang på www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Högmässa: sö 7.9 kl. 13 i Lojo S:t Lars kyrka. Kyrktaxi, kyrkkaffe.

Tvåspråkig dagklubb: för 2–5-åringar. Tisdagar och torsdagar kl. 9–12 i Virkby kyrka.

Familjeklubb: onsdagar (tvåspråkig) och fredagar kl. 9–11.30 i Virkby kyrka.

Juniorklubb: för dig som går i trean eller fyran. Vi samlas i Virkby kyrkas källare på måndagar kl. 14–15.30 och på torsdag 4.9 kl. 14–15.30. (obs! sista torsdagssamling 4.9)

Solbrinkens juniorklubb: för dig som går i trean eller fyran. Vi samlas i Lilla Lars på torsdagar kl. 14–15.30. (Obs! första samling 11.9)

Klubb 56: för dig som går i klass 5–6. Vi samlas i Virkby kyrkas källare på tisdagar kl. 14–15.30.

Samling för daglediga: ti 16.9 kl. 13.30 i Virkby kyrka. Taxi.

Virkby vardagsrum: onsdagar kl. 17–19 i Virkby kyrka. Välkommen till ett vardagsrum för alla. Trevlig samvaro, olika spel och pyssel för alla oberoende av ålder. Kvällste.

Handarbetscafé: tisdagar kl. 17.30 i Virkby kyrka. Har du flinka fingrar, påbörjade arbeten eller behöver hjälp med något handarbete? Välkommen med! En plats där du kan handarbete, prata och dricka kaffe/te tillsammans med andra vuxna.

INGÅ

Aftonandakt i skärgården

Afonandakt på Stora Fagerö 5.9 kl. 17.30–21.00: Start från småbåtshamnen med taxibåt kl. 17.30, tillbaka från Stora Fagerö ca kl. 21. Anmälningar senast ons 3.9.2025 tfn 09-221 9030 eller inga.kansli@evl.fi. Sjöblom, Nygård & Ingå Gillescouter.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

MÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Lö 6.9 kl. 10 Konfirmationsmäs

Domkyrkan: (konfirmander Pe 4), Jäntti, Chow, Strömfors, Serralde

Sö 7.9 kl. 12.15 Högmässa med konfirmation i Domkyrkan: (Dagskriban) Eisentraut–Söderström, Lundgren, Chow

Sö 7.9 kl. 18 Gudstjänst Svartbäck–Spjutsunds skärgårdskyrka: Lundgren, Tollander

Sö 14.9 kl. 9.30 Gudstjänst S:t Olofs på Pellinge: Smeds, Hätönen

Sö 14.9 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Jäntti, Smeds, Hätönen

GRUPPER

I Församlingshemmet i Lundagatan 5

Ti 9.9 kl. 10 Skapa och skratta: i Café.

Gör ditt eget bönehäfte. Strömfors, Lemberg. Liten servering, ingen anmälan.

On 10.9 kl. 12.30 Mariakretsen: En träff för dig som söker gemenskap. Ledare Denice Sjöström

Må 15.9. 14.00 Kaffehandakt: Lilla salen, Urda Lindberg, Ann–Britt Hedman och Anita Virtanen

To 18.9. 18.00 Missions- och bibelkväll: Lilla salen, Erik och Kerstin Vikström. Under hösten kommer biskop emeritus Erik Vikström att behandla Markusevangeliet.

UNGA

To 11.9 kl. 14 Öppet hus på UG: Välkommen till UG för att träffa andra. Ungdomsgården UG finns på Domprostgården, Finnbyvägen 6. På UG ordnas ungdomskvällar på torsdagar. Du är varmt välkommen!

BARN OCH FAMILJ

To 11.9, 18.9 kl. 9–11.45 Familjeträff på Domprostgården: Vi bjuder på kaffe/te/ saft med tilltugg. Kom när ni vill. Ingen förhandsanmälan.

ÖVRIGT

Behöver du en lugn stund under dagen? Någon att prata med?: Välkommen till begravningskapellet på Näsebacken 8.9 och 15.9 kl. 10–12. Då finns diakoniarbetarna på plats – för samtal, stillhet i lugn

och ro. Du är välkommen precis som du är.

TO 11.9 kl. 17 Höstturné med Församlingsförbundet och Fontana Media: i församlingshemmet på Lundagatan 5. Kl. 16 bokförsäljning, kl. 17 kaffeservering, kl. 18 program. Medverkande är Jan–Erik Andelin, Anna Henning och Sofia Torvalds. Vård, Mats Lindgård.

Ti 16.9 kl. 18 Sjung för kvinnobanken i Domkyrkan: Vi sjunger psalmer och lovsånger av kvinnliga psalmförfattare. Frivillig avgift för Kvinnobanken. Leena Koivu–Kulmala berättar om kvinnobanken och aktuella projekt.

SIBBO

Sö 7.9 kl. 13 Mässa med konfirmation: Sibbo kyrka. Juni 1–gruppens konfirmation.

Må 8.9 kl. 14 Diakonisyfoöreningen: Prästgården. Varannan måndag. Terminsstart. Med Lena Blomstedt.

Må 8.9 kl. 18 Bönen bär: Kyrkoby församlingshem. Bönegrupp som samlas varannan vecka. Terminsstart. Med Lena Blomstedt.

Må 8.9 kl. 19 Vikings veranda: Prästgården. Med Patrik Frisk.

On 10.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Varje onsdag. Terminsstart.

On 10.9 kl. 12 Ättaeuros lunch: Kyrkoby församlingshem. Varannan onsdag. Terminsstart.

To 11.9 kl. 18 Föreläsning om sorg och förluster: Söderkulla kyrka. Med Katja Korpi och Milja Westerlund.

Fr 12.9 kl. 10 Kaffekören: Prästgården. Nya sångare välkomna. Varannan vecka. Terminsstart. Med Camilla Wiksten–Rönnebacka.

Sö 14.9 kl. 13 Mässa med konfirmation: Sibbo kyrka. Juni 2–gruppens konfirmation.

Sö 14.9 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka.

Må 15.9 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Kyrkoby församlingshem.

Ti 16.9 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Varannan tisdag. Terminsstart. Kontakt Ann–Britt Olenius–Steffansson, 050 523 3918.

On 17.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 17.9 kl. 11 Invigning av barnens altarskåp: Kyrkoby församlingshem.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

”Jag har fått släppa perfektionismen”

Innan Gunvor Haddas började jobba i församlingen undrade hon om hon var tillräckligt kyrklig. – Under femton härliga år fick jag underbara vänner och lärde mig att alla här är helt vanliga människor.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

BORGÅ Den tionde september sätter Gunvor Haddas punkt för en lång epok i sitt liv. Hon går i pension från jobbet som informationssekreterare vid Borgå svenska domkyrkoförsamling.

När hon sökte jobbet för femton år sedan tänkte hon att hon inte har en chans att få det – hon kände sig inte tillräckligt kyrklig. Men hon ville så gärna testa något nytt. Hon hade länge jobbat som verksamhetsledare för en Taito-förening, gjort upp budgetar och haft ansvar för att skaffa pengar.

– Jag blev så glad när jag fick jobbet i församlingen. Det kändes befriande att slippa det ansvar jag haft och i stället få jobba med marknadsföring och information.

Hon hade haft fördomar om folk som jobbar i församling. Kanske de var väldigt heliga och förväntade sig detsamma av henne?

– Men jag fick lära mig att i det här jobbet får man vara alldeles vanlig. Alla mina fördomar om hur människor som jobbar inom kyrkan är har försvunnit. Inte står man ju här och böjer knä varje morgon. Mitt jobb har varit spännande och jättekreativt.

Tryckfelen överlever allt!

Det var varit väldigt omväxlande att jobba med kommunikation.

– Man måste ha många bollar i luften. Det är många deadlines och uppdateringar att hålla reda på, i tidningar, på hemsidor och på sociala medier.

Det uttryck hon upprepar efter sina år på jobbet är: ”När kärnvapenbomben slagit ner är det enda som finns kvar kackerlackor och tryckfel.”

– Jag har fått lära mig att inte vara perfektionist, för tryckfel finns alltid, hur hårt man än försöker och hur många gånger man än läser igenom en text.

Snart är det dags att stänga jobbdörren efter sig för sista gången. FOTO: VIVAN ANTMAN

»Pensionist låter så mycket positivare! Som optimist!«

Hon vet att det här är något alla som jobbar med information kämpar med.

– Jag minns ett studiebesök vi gjorde till dem som jobbar med information på Folkhälsan. Någon av oss frågade: Vem är det som korrläser hos er? Och redaktören svarade: Var hittade ni ett tryckfel?

Med åren har hon lärt sig att inte ta felen hårt.

– Man kan inte leva sitt liv så att man är uppgad och ängslig hela tiden.

In i en helt ny livsrytm

Under åren i församlingen har hon fått vänner för livet.

– Jag har gjort en grupp för oss ”pensionister” bland dem jag har närmare kontakt med från båda församlingarna och samfälligheten. På norska heter det pensionist, och jag tycker

det låter så mycket positivare! Som optimist!

Känns det skrämmande eller härligt att gå i pension?

– Under våren var jag jätterädd och tänkte att jag inte kommer att klara det. Men sedan tog jag semester i nio veckor och märkte att jag fyller dagarna jättebra. Nu är jag nöjd med att jag får sluta just nu. Det är tid att ta dagen som den kommer och njuta av vardagen i egen takt.

Det bästa hon vet är att gå ut i skogen.

– Då kommer jag in i en helt annan livsrytm.

Gunvor Haddas efterträds av Simon Lampenius, som kommer att jobba 70 procent med information vid Borgå svenska domkyrkoförsamling och resten av tiden med information i samfälligheten.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

MÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Lö 6.9 kl. 10 Konfirmationsmessa: i Domkyrkan (Konfirmander Pe 4), Jäntti, Chow, Strömfors, Serralde

Sö 7.9 kl. 12.15 Högmässa med konfirmation:

i Domkyrkan: (Dagskriban) Eisentraut-Söderström, Lundgren, Chow

– kl. 18 Gudstjänst i Svartbäck-Spjutsunds skärgårds-kyrka: Lundgren, Tollander

Sö 14.9 kl. 9.30 Gudstjänst i S:t Olofs, Pellinge:

Smeds, Hätönen

– kl. 12.15 Högmässa: i Domkyrkan. Jäntti, Smeds, Hätönen

GRUPPER

I Församlingshemmet, Lundagatan 5

Ti 9.9 kl. 10 Skapa och skratta: i Café. Gör ditt eget bönehäfte. Strömfors, Lemberg. Liten servering, ingen anmälan.

On 10.9 kl. 12.30 Mariakretsen: En träff för dig som söker gemenskap. Ledare Denice Sjöström

Må 15.9. 14 Kaffeandakt: Lilla salen, Urda Lindberg, Ann-Britt Hedman och Anita Virtanen

To 18.9. 18 Missions- och bibelkväll: Lilla salen, Erik och Kerstin Vikström. Under hösten kommer biskop emeritus Erik Vikström att behandla Markusevangeliet.

UNGA

To 11.9 kl. 14 Öppet hus på UG: Välkommen till UG för att träffa andra. Ungdomsgården UG finns på Domprostgården, Finnbyvägen 6. På UG ordnas ungdomskvällar på torsdagar. Du är varmt välkommen!

BARN OCH FAMILJ

To 11.9, 18.9 kl. 9–11.45 Familjeträff på Domprostgården: Vi bjuder på kaffe, te och saft med tilltugg. Kom när ni vill. Ingen förhandsanmälan.

ÖVRIGT

Behöver du en lugn stund under dagen? Någon att prata med?: Välkommen till begravningskapellet på Näsebacken 8.9 och 15.9 kl. 10–12. Diakoniarbetarna på plats – för samtal och stillhet. Kom precis som du är.

To 11.9 kl. 17 Höstturné med Församlingsförbundet och Fontana Media: i församlingshemmet på Lundagatan 5 Kl. 16 bokförsäljning, kl. 17 kaffeservering, kl. 18 program. Jan-Erik Andelin, Anna Henning och Sofia Torvalds. Vård Mats Lindgård.

Ti 16.9 kl. 18 Sjung för kvinnobanken i Domkyrkan:

Psalmer och lovsånger av kvinnliga psalmförfattare. Fri-villig avgift för Kvinnobanken. Leena Koivu-Kulmala.

SIBBO

www.sibbosvenskaforsamling.fi

Sö 7.9 kl. 13 Messa med konfirmation:

Sibbo kyrka. Juni 1-gruppens konfirmation.

Må 8.9 kl. 14 Diakonisyföreningen: Prästgården.

Varannan måndag. Terminsstart. Lena Blomstedt.

– kl. 18 Bönen bär: Kyrkoby församlingshem. Bönegrupp som samlas varannan vecka. Terminsstart. Lena Blomstedt.

Må 8.9 kl. 19 Vikings veranda:

Prästgården. Med Patrik Frisk.

On 10.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

Varje onsdag. Terminsstart.

On 10.9 kl. 12 Ättaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem.

Varannan onsdag. Terminsstart.

To 11.9 kl. 18 Föreläsning om sorg och förluster:

Söderkulla kyrka. Katja Korpi och Milja Westerlund.

Fr 12.9 kl. 10 Kaffekören: Prästgården. Nya sångare välkomna. Varannan vecka. Terminsstart.

Camilla Wiksten-Rönnebacka.

Sö 14.9 kl. 13 Messa med konfirmation: Sibbo kyrka.

Juni 2-gruppens konfirmation.

– kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka.

Må 15.9 kl. 14 Kyrkoby missionskrets:

Kyrkoby församlingshem.

Ti 16.9 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets:

Varannan tisdag. Terminsstart.

Kontakt Ann-Britt Olenius-Steffansson, 050 523 3918.

On 17.9 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

– kl. 11 Invigning av barnens altarskåp:

Kyrkoby församlingshem

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

HELISINGE KYRKA S:T LARS

Kyrkovägen 45

Högmässa med konfirmation sö 7.9 kl. 12: Piispala-sommargruppen. Nyberg, Taht, Åberg, Johnson .

AGRICOLA Gudstjänster

Voffmässa och Jubileumsgudstjänst i Agricola svenska församling

Voffmässa – människans bästa vän är välkommen!

På söndag **7.9 kl. 13** firas på kyrkbacken utanför Liljendal kyrka en annorlunda högmässa där också hundar är varmt välkomna. I Voffmässan får vi tillsammans med våra fyrbenta vänner tacka för skapelsen, glädjas över gemenskapen och be om Guds välsignelse över både djur och människor. Efter mässan bjuds det på kyrkkaffe (och självklart vatten och hundgodis till de lurviga gästerna).

Kom som du är – med eller utan hund – och fira gudstjänst i gemenskap med både människor och djur!

Jubileumsgudstjänst

Lapträsk fyller 450 år **15.9**. Agricola svenska församling och Lapträsk kommun firar med jubileumsgudstjänst i Lapträsk kyrka **kl. 18** och jubileumsfullmäktige efter gudstjänsten. Biskop Teemu Laajasalo och biskop Bo-Göran Åstrand predikar i gudstjänsten. Efteråt blir det kaffe med dopp i kyrkan för alla. Välkommen att fira med oss!

Foto: Kom och prova skamstocken vid Lapträsk kyrka 15.9

Skapa och skratta – grupp för kreativa

Välkommen att skapa och skratta tillsammans! Träffarna äger rum i caféet på Lundagatan 5. Liten servering. Ingen förhandsanmälan. För mer information kontakta diakon Henrika Lemberg 040 512 5082.

Ti 9.9 kl. 10–11.30 Bönehäfte i scrapbook-teknik

Ti 7.10 kl. 10–11.30 Bible Journaling – ta med din egen bibel

Ti 11.11 kl. 10–11.30 Gör din egen julkrubba

Högmässa med konfirmation sö 14.9 kl. 12: Solvalla-sommargruppen. Paavola, Taht, Ekberg, Åberg, Johnson, Salminiitty.

DICKURSBY KYRKA

Stationsvägen 12a

Musiklek: fr 5.9, 12.9 kl. 10–11.

Ungdomskväll: on 10.9, 17.9 kl. 18–20.

Sånggrupp för alla:

fr 5.9, 12.9 kl. 15.30–16.30.

Ungdomsmässa: on 10.9 kl. 17.30–18.

MYRBACKA KYRKA

Strömfåravägen 1

Träffpunkten ti 16.9 kl. 11.30–13.

ÖVRIGT

Vivandi-kören: to kl.18–20, Bygård.

ViAnda-kören: on kl.12–14, Helsinggård.

Sportklubben för åk 1–3:

tisdagar kl. 16–17 i Dickurby skola.

Skaparklubben för åk 1–6: to udda veckor kl. 15–16.15 i Dickurby skola.

Start 11.9.

Veckomässa i Folkhälsanhuset: fr 5.9 kl. 14. Anu Paavola och Anders Ekberg.

Dickursbykretsen:

on 17.9 kl. 14–15 i Folkhälsanhuset.

Vigselnatten:

fr 19.9 i Helsing kyrka S:t Lars – beställ hindersprövning senast 12.9.

Dopdagen: 28.9 i Dickurby kyrka – anmäl er familj senast 14.9.

INTERNATIONAL

Sunday Service with Holy Communion: every Sunday at 12pm at Tikkurila church. Fellowship after the service.

VANDA Klubbar

Skapa eller sporta tillsammans

Församlingens hjälpledare leder två klubbar i Vanda. För barn i årskurs 1–6 som gillar att vara kreativa finns Skaparklubben. I Skaparklubben skapas det med lera, färger och annat pysselmateriel. Klubben hålls i Dickurby skola, **torsdagar udda veckor klockan 15–16.15 med start 11.9.**

För mer sportintresserade barn i årskurs 1–3 är Sportklubben ett alternativ. Sportklubben passar alla som vill röra på sig och prova olika sporter. Klubben samlas **tisdagar kl. 16.00–17** i Dickurby skolas gymnastiksal. Man får komma och testa om man vill innan man anmäler sig. Om man vill fortsätta efter testgången är det viktigt att man anmäler sig.

MANDA KARLSSON

Sandlådan

DET VAR en gång två barn som lekte i en stor sandlåda. De hette Isaac och Amir. Båda ville bygga den finaste borgen – där det var soligt, och där sanden låg mjuk och lagom fuktig. Det hade alltid varit deras dröm: att få en plats där de tryggt kunde leka och skapa något eget. Men de kunde inte komma överens.

I början turades de om att bygga. Men snart började de riva varandras borgar, stampa på murarna, hälla vatten på varandras vägar. Föräldrarna försökte ibland säga till, men mest såg de åt ett annat håll. Någon sade att Isaac hade mest rätt till sandlådan – en släkting hade ju bott på platsen förr. Andra sade att Amir var där först. Så tiden gick. Och varje gång någon av dem hann bygga något vackert kom den andra och förstörde det.

ISAAC BLEV starkare. Han fick hjälp från vuxna utanför sandlådan – stora hinkar, fina skottkärror, en liten hjälm. Någon sa: "Vi har ett särskilt ansvar för Isaac. Han har varit med om svåra saker." Amir fick nästan ingenting. Hans murar rasade, hans gamla hinkar gick sönder. Ibland kastade han sand på Isaacs byggen, och då sa Isaac: "Titta! Han är farlig!"

Så började Isaac ta mer plats. Han pekade ut ett hörn där Amir fick leka, ett stekhet hörn där sanden var torr. Amir protesterade. Han kastade sand. En gång rev han ett av Isaacs torn. "Ser ni?" sa Isaac. "Han hatar mig." Då kom vuxna och gav Isaac ännu fler spadlar. Och till Amir sa de: "Du måste vara lugn. Annars kan vi inte hjälpa dig."

»Ingen vuxen hörde när Amir ropade att han är hungrig.«

NÅGON VISKADE att Amir hade sig själv att skylla. Sedan byggde Isaac en mur runt Amirs hörn. Han sa att det var för allas säkerhet. Men Amir fick inte komma ut när han ville. Han behövde tillstånd. Och ibland stängde Isaac ingången helt. Ingen vuxen hörde när Amir ropade att han är hungrig.

Många vuxna gick förbi sandlådan. Några muttrade. Andra skakade på huvudet och sa: "Det där är så komplicerat." Men ingen ingrep. Förrän en dag. Då stannade en vuxen som brukade gå förbi utan att säga något. Hon hette Eunike, men barnen kallade henne EU. Hon såg muren. Hon såg Amirs tomma hink. Hon såg Isaacs torn, byggda med hinkar som hon själv gett. "Nu räcker det", sa hon.

HON TOG spadarna ifrån dem. Hon delade ut mat. Hon sa att båda barnen måste få bygga – men ingen får stampa sönder andras slott eller stänga in den andra. Hon hotade att ta med sig hinkarna hem om det inte blev bättring.

Det blev tyst i sandlådan. Isaac satte sig ner och skämdes lite. Amir, mätt i magen och inte längre instängd bakom murar, kände sig inte lika arg längre.

De visste inte hur man börjar om. Men för första gången på länge stod två torn kvar över natten.

Manda Karlsson är förvaltningssekreterare. Hon jobbar i Vanda svenska församling.

Våga be om hjälp mitt i nystarten

Oscar Taht vet hur det är att känna sig lite vilsen i början av studielivet, men hans längtan efter att jobba i kyrkan står fast.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

VANDA Då Oscar Taht, 21 år, började studera teologi vid Åbo Akademi hade han siktet inställt på att jobba inom kyrkan. Kanske till och med som präst.

– Jag har länge varit med i ungdomsarbetet och tänkte: wow, det vore kul att vara ungdomspastor.

Men starten på studierna blev inte helt vad han tänkt sig. Glappet från gymnasiestudier till universitetsstudier kändes stort, ibland för stort. Han klarade inte av kurserna i den takt han ville och borde.

– Det var utmanande. I kombination med att jag flyttade ensam till Åbo och inte hade några bekanta där så var det inget succépaket, säger Oscar Taht.

Det tog en tid innan det vände till det bättre. I fjol började han studera till socionom med inriktning på kyrkans fostran, med sikte på att bli ungdomsarbetsledare. Med ens kunde han ha hållit en snabbare studietakt än nödvändigt om han velat. Samtidigt har han fortsatt läsa teologi på sidan om.

– Det här var en lösning som jag tyckte att fungerade för mig. Hälften av jobbet som ungdomspastor är ju i princip att vara ungdomsarbetsledare. Det är något jag hoppas på att jobba med i framtiden.

Har du något råd till de som börjar studera nu i höst och som tycker det är lite kämpigt i början?

– Mitt största tips är att man ska komma ihåg att man inte är ensam med det. Man är inte ensam om att kämpa. För mig var det bra att i efterhand inse att jag inte var den enda som hade kämpat.

– Fråga också om hjälp. Något jag gjorde fel var att jag inte talade om att det var svårt.

”Man mår bra av vad man gör”

Vad gjorde då Oscar så intresserad av församlingsliv från första början? Jo, allt började med skriban.

– Det var den klassiska vägen. Jag blev hjälpledare och sen fastnade jag. Jag trivdes så bra på min egen skriba att jag tänkte att det här kan jag göra på nytt. Och så gjorde jag det på nytt och på nytt och på nytt.

Mer exakt, vad var det du fastnade för?

– Det finns så många fina stunder i så många

»För mig var det bra att i efterhand inse att jag inte var den enda som hade kämpat.«

Oscar Taht studerar till socionom med inriktning på kyrkans fostran. Samtidigt studerar han teologi på sidan om. FOTO: PRIVAT

olika kontexter. Man får liksom livsglädje varje gång.

– Man kan ladda själen under gudstjänster, och andakter. Sen får man ta del av en sån gemenskap som man inte ser någon annanstans.

– Som ledare får man också vara med och bygga den gemenskapen och se ungdomar stråla och växa. Det finns en glädje i det arbetet. Man mår bra av vad man gör.

Gruppens gränser suddas ut

Oscar Taht, som både är en ung man och som också träffar andra unga män, tror att det kan ligga något i spaningarna om att allt fler unga män intresserar sig för kyrkan.

Kyrkan kan bidra med något som inte finns

någon annanstans tror han, dels då det kommer till tro, men också vad gäller gemenskap. Gemenskapen i skolan skiljer sig till exempel från gemenskapen i kyrkan. I kyrkan formas grupperna om, gränser suddas ut.

– För mig kändes det som att jag hittade min plats i livet efter min egen skriba. Kyrkan kan vara en trygg plats där man kanske vågar vara sig själv mer än man vågar vara någon annanstans.

Hur skapar man sådana trygga platser?

– En stor del är säkert att man understryker det, som under skriban. Man kommunicerar att man får vara sig själv, och man sjunger ”Du vet väl om att du är värdefull”.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

”Än finns det en värld”

KOLUMN
Karin Strand-
berg är diako-
nissa.

*Än finns det en värld.
Den lever trots makter av död och fördärv.
Ty Ordet blev motsagt, Guds skapelseord,
och redan satt yxan i livsträdets rot,
men räddningen sändes oss ovanifrån:
Guds enfödde son.*

I DESSA DAGAR, då stormakternas ledare träffas och världens nyhetsförmedlare serve-

rar de senaste ordvändningarna i ett spännande maktspel, och världen liksom ”håller andan”, har Olof Hartmans underbara psalmtext blivit mer aktuell än någonsin.

Psalmen 170 i vår psalmbok berättar om ett annat ord – Skapelseordet, Försoningsordet. I psalmen finns hela frälsningshistorien och kyrkans uppdrag i världen samlad i en enda psalmtext. Den innehåller mycken symbolik, den är djuplodande, rytmisk och mycket själavårdande. Det centrala budskapet är, att Gud vill försoning med sin skapelse.

DE AV VÄRLDENS ledare som i dessa dagar varit samlade runt förhandlingsbordet är alla ense om att de vill ha fred och försoning. Vägen till fred är komplicerad, svårfram-

komlig, men den enda hållbara vägen att gå.

Att lyssna och se på nyheter, kan vara nog så ångestskapande. Och ändå måste vi följa med vad som händer i världen omkring oss. När maktlösheten griper tag i oss och det kan vara svårt att se vägar framåt, kan det vara till hjälp att söka lösningar ur historien.

NÄR YTTRE NÖD möts av en inre glöd kan den kanaliseras i diakoni, som ju är Kyrkans arbete för de allra mest utsatta. I tider av hungersnöd, krig och farsoter stiger diakonihistoriens starka kvinnor i vårt land fram som goda förebilder. Flera av dem bar på egna svåra sorger och förluster, men de bars av en tro, för att de själva fått uppleva sig burna, och de svarade med försonings ord.

PSALMBOKENS NUMMER 170 – läs den! Sjung den! Låt dig vårdas av textens djup, rytm, och kraften i de ord som frigör. Ordet som hjälper oss att mitt i en söndrig och osäker värld kunna lyfta försoningens kalk och säga: ”Än finns det en värld!”

*»Låt dig vårdas av textens
djup, rytm, och kraften i
de ord som frigör.«*

Hallå där Sirkku-Liisa Niemi!

Hon drar en kortkurs i ukulele i Matteus församling i höst.

– **VI ÖVAR** fyra gånger och lär oss åtminstone fyra ackord. Kursen avslutas med en spelning i gudstjänsten den 5 oktober, på Mikaelidagen.

Det är möjligt att låna en ukulele – det finns tolv stycken till de första som anmäler sig. Kursen är för ungdomar och vuxna.

– **UKULELE ÄR** lätt att lära sig och man blir glad av att spela och sjunga tillsammans, det brukar bli en fin stämning i gruppen. Välkommen med både du som redan spelar lite och du som vill testa något nytt!

Start 11.9 kl. 18–19, Åbohusvägen 3. Anmäl dig senast 8.9 till matteus.fors@evl.fi. Meddela samtidigt om du behöver låna en ukulele.

TEXT OCH FOTO: **NINA ÖSTERHOLM**

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Septembersöndagarna 7.9, 14.9, 21.9.

Kvällsmässa: Söndag 28.9 kl. 18. Mässan innehåller mycket musik och en bönevandring. Kvällste efter kvällsmässan.

MU-mässa (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder! Startar 24.9!

Bönegruppen Molnet: En chans till bön torsdagarna 4.9, 18.9, 2.10, 9.10, 23.10, 6.11, 20.11 och 4.12, kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som tynger oss. Kontakt Inger Österman, 040 7383 504. Gemensam middag från kl. 17 framåt. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

Retreat med Matteus 24–26.10: Kom med på retreat på retreatgården Snoan! Retreaten kostar 220€, med möjlighet till understöd. Det finns ett begränsat antal platser. Platserna går åt i anmälningsordning, varefter det bildas en väntelista. Anmälan till matteus.fors(at)evl.fi eller 09 2340 7300 (tis och tors kl. 10–14).

Barn, ungdom och familj

Kontakt: barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050 380 3936, musik och körer Daniela Strömsholm daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769, ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, tfn 050 380 3988 och Daniel Jakobsson daniel.jakobsson@evl.fi, tfn 050 380 0710.

Musiklek med familjecafé: Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn! Kaffe med lite tilltugg efteråt. Ingen musiklek på höstlovet 14.10.

TweenTORSdag för åk 3–7: Torsdagar kl. 13–16.30 i Matteuskyrkan. Mellan-mål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Ingen tweentorsdag på höstlovet 16.10!

Öppet hus för ungdomar: startar 24.9! onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar. Inget Öppet hus på höstlovet 15.10.

Matteus barnkör och pysselklubb: Startar 23.9! I skolorna på Matteus församlings område, tisdagar på eftistid. Catarina Bärlund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören. Körerna har paus på höstlovet 14.10!

Matteus Dance Kids: Kortkurs tillsammans med Emma Larsen. Torsdagar i samband med Afterwork. 4.9, 11.9 och 18.9, kl. 18–19. Kontakt: Emma Larsen 050 491 7360 Vi uppträder på Matteus-lördagen 20.9!

Spelklubb för barn i lågstadieåldern: Startar senare, följ sociala medier och webbsidan! Torsdagar i samband med Matteus Afterwork kl. 17–18. Kontakt: Emma Larsen 050 491 7360. Obs ingen spelklubb på höstlovet 16.10!

Barnpassning och Barnklubb: ordnas i samband med Matteus Afterwork, torsdagar kl. 17. De vuxna kan delta i programmet som ordnas eller gå ärenden

(eller egentid!) och barnen får spela, leka och rita tillsammans med hjälpisar.

Höstläger på Korpirauha för åk 5–8: 26–28.9. Anmälan till Catarina senast 10.9.

Natt i Matteus för åk 3: 10.10–11.10. Fredag kväll till lördag förmiddag har vi program och övernattar i kyrkan. Kostar ingenting. Anmälan senast 6.10 till Catarina.

Musik

Matteusorgeln 40 år: Söndag 21.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Vad är en orgel? Hur var det att bygga orgel till Matteus 1985 och en hurdan orgel blev den? Orgelbyggaren Helmuth Gripentrog berättar och organisterna Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog och Sirkku-Liisa Niemi spelar orgel. Fritt inträde. Kollekt till FMS

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Övning tisdagar fr.o.m. 2.9 kl. 18–20 i kyrksalen tillsammans med kantor Sirkku-Liisa Niemi 050 566 9418

Pop-up ukulele: övar i höst fyra gånger och spelar i mässan. Övningsdatum 11.9, 18.9, 25.9 och 2.10. Kör- och ukuleleledare kantor Sirkku-Liisa Niemi. sirkku-liisa.niemi@evl.fi. Vi spelar på mässan 5.10 kl. 10.

Popkören: Sjunger svängiga låtar på svenska och engelska, torsdagar kl. 15.30. För åk 3–7. Ingen övning v. 14. Start 28.8.

Barnkören: Övar i lågstadieskolorna tisdagar på eftistid. För åk 1–2.

Körledare för Barn- och Popkören: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769. Startar 23.9!

Nya sångare och spelare välkomna i alla körer!

Gemenskap

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (tis och tors kl. 10–14)

Bibelgrupp i Matteuskyrkan: Var tredje vecka, start 26.8. Mer info Karin Fougstedt 050 573 7081.

Matteus Afterwork: Torsdagar kl. 17 erbjuder församlingen pizzamiddag i församlingssalen. Maten kostar 3€ och det ordnas även frivilligt program (bl.a. bönegrupp, bibelstudie och stickkafé) samt barnklubb och barnpassning.

Missa inte! MuskelMoves: Torsdagsjumpa i samband med Matteus Afterwork kl. 17–18. Ledare är Emma Larsen, 050 491 7360. Barnpassning ordnas.

Stickklubben: Stickklubben fortsätter torsdag 18.9, träffas varannan vecka. Kontakt Carita Riitakorpi 050–380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Inleder höstterminen med boken ”Gud är inte plåstret” av Tomas Andersson Wij. Fortsätter måndag 8.9 kl. 14. Träffas var tredje måndag.

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Måndag 1.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Träffas första måndagen i månaden.

Samling för män: Höstens första träff fredag 12.9 kl. 18 i Matteuskyrkan. Tema är ”Vägen till Gud, vägen till Kyrkan” med präst Juho Kankare.

Missa inte! Bibelstudium med Stefan Djupsjöbacka: Höstens datum 11.9, 16.10, 13.11 och 11.12. Kl. 18 i Matteuskyrkan i samband med Afterwork.

Journalister, radiodoktor och biskop på besök

Församlingarna gästas av många goda talare i höst.

Johannes vardagsrum kl. 13.30

16.9 Otto Lindberg: Störningar i urinblåsans funktion

23.9 Henrik Stenbäck: Är politiken bättre än sitt rykte?

7.10 Journalisten Jeanette Björkqvist: Om att jobba med människor i marginalen

21.10 Alexander Beijar från Nyhetspodden: Framtidstro i flödet av dåliga nyheter

Adress: Rönnvägen 16

Matteuskyrkan

19.10 Sjukhusmusiker Anna Brummer sjunger i mässan kl. 10

26.10 Professor, biskop Björn Vikström talar i kvällsmässan kl. 18

23.11 Johannes Westö, präst, musiker, fotbollsspelare, talar i kvällsmässan kl. 18

Adress: Åbohusvägen 3

Petrus Liv söndag kl. 15.30

7.9 Sara Fagerholm, fotograf

21.9 Monica Cleve, kyrkoherde i Hangö

Adress: Skogsbäcksvägen 15

Du kan bland annat höra Björn Vikström, Anna Brummer, Sara Fagerholm och Henrik Stenbäck tala under hösten. FOTON: KP-ARKIV OCH PRIVAT

MatTroPrat: Mat och prat om livets stora frågor. Varje gång introduceras och diskuteras ett aktuellt tema. Höstens datum 25.9, 30.10 och 27.11.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Mån–fre kl. 11–13.

Följ oss på Facebook och Instagram för våra senaste uppdateringar samt bilder och gemenskap i vardagen @matteus-forsamling.

Evenemang och info hittas också på vår webbsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050–380 3986.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Kansliet: Kansliet är öppet vardagar kl. 10–14, telefontid ti och to kl. 10–14, 09 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: **Matteuskyrkan**, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 7.9, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan. Forsa-Högs kyrkokör från Sverige medverkar.

Missa inte! Söndag 7.9, kvällsmässa: kl. 18 i Tomaskyrkan.

Onsdag 10.9, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 14.9, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Söndag 14.9, kvällsmässa: kl. 18 i Drumsö kyrka.

Tisdag 16.9, andakt: kl. 17.30 i Drumsö seniorhus.

Onsdag 17.9, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

Gemenskap

Handarbetscafé: fredag 5 och 12.9 kl. 15–18 i Johannes vardagsrum.

Missa inte! Måndagspromenad med fika: 8 och 15.9 kl. 9.30, träff utanför Johannes vardagsrum. Fika i vardagsrummet efter promenaden.

Johannes vardagsrum: Öppet tisdagar kl. 9.30–17. Lunch kl. 11–13, program kl. 13.30: 9.9: Nanny Nordström: Mitt liv efter hjärnblödningen 16.9: Radiodoktor Otto Lindberg: Störningar i urinblåsans funk-

PETRUS Körgemenskap

Sjung med i Petrus vokalensemble!

Petrus vokalensemble är för dig som sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Vi uppträder ett par gånger per termin på församlingens evenemang. Nya sångare varmt välkomna med! Terminsstart **torsdag 11.9 kl. 18** i Åggelby gamla kyrka. För mer info: mathias.sandell@evl.fi

MATTEUS Öppet hus

Matteuslördag 20.9 kl. 10–13

Öppet hus i Matteuskyrkan för alla åldrar. Musiklek för 0–3-åringar kl. 10.30 och musikskoj för 4–6-åringar kl. 11.30. Uppträdande av Matteus Dance Kids. Stort pyssel samt spel och aktiviteter också för äldre barn. Gratis fika och billig lunch. Kravlös lördag, ett lätt sätt att komma och umgås i Matteus. Ingen förhandsanmälan behövs.

JOHANNES Sång

Kom med och sjung i kör!

S:t Jacobskören och Tomas vokalensemble förenar sina krafter och inleder höstterminen tillsammans tisdag 16.9 kl. 18.30 i Körsalen.

Till Roströsten är alla välkomna som gärna sjunger men inte riktigt litat på sin förmåga att hålla ton och läsa noter. Välkommen med torsdagar kl. 18.30 i Högbergssalen. Terminen inleds 4.9 men det går bra att komma med senare också.

Passionärerna är Johannes församlings seniorkör som övar torsdagar kl. 10.30–12 i Folkhälsans Seniorhus. Terminsstart 4.9, men det går även bra att börja följande vecka.

Petrus församling

Gudstjänster

Varmt välkommen på gudstjänst!

Missa inte! Petrusmessa: 7.9 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Hela församlingens gemensamma gudstjänst med middag efteråt. Eget program för barnen! Pia Kummel-Myrskog, Ronny Thylin, Mathias Sandell m.fl.

Söndagens högmässa: kl. 11 i Petruskyrkan (Skogsbäcksvägen 15). 14.9 Ronny Thylin, Mathias Sandell. Kyrkkaffe!

Missa inte! Petrus Liv: kl. 15.30 i Petruskyrkan (Skogsbäcksvägen 15). Gudstjänst i friare form med gästande talare, musik och nattvard. Kyrkkaffe efteråt. 14.9 Sara Fagerholm.

Barnfamiljer

Musiklek: Terminsstart 11.9 kl. 10 i Södra Haga (Hagasalen, Vespervägen 12). En rolig förmiddag i Södra Haga kyrka (Hagasalen) för er med barn 0–5 år. Vi sjunger, leker, spelar och har roligt. För mer info och anmälan, kontakta: anne.koivula@evl.fi. Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för mer aktuell info!

Ungdomar

Ambient ungdomssamling: Terminsstart 5.9 kl. 18.30 i Petruskyrkan. Följ [petrusyouth_](https://www.instagram.com/petrusyouth_) på instagram för mer information.

Evenemang och kurser

Fredagscafé: Fredagar kl. 17–19 i Petruskyrkan. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam eller med familj eller vänner!

Andakt och bön

Petruskyrkan öppen för bön: Tisdagar kl. 8–9 från och med 12.8. Tid för egen bön i stillhet med gemensam bönestund mot slutet av timmen. Välkommen!

Förbön och tack: Tvåspråkig förbönsgudstjänst varannan tisdag kl. 19 i Munkshöjdens kyrka (Raumovägen 3). 16.9 Tuomas Anttila, Bengt Lassus m.fl. Lovsångskören övar kl. 18.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Sjung i kör

Petrus vokalensemble: Terminsstart torsdag 11.9 kl. 18 i Åggelby gamla kyrka. För dig som sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Vi uppträder ett par gånger per termin på församlingens evenemang. Nya sångare välkomna! För mer info: mathias.sandell@evl.fi, 050-4709222

Kingdom Singers: Öppen övning 15.9 kl. 18 i Petruskyrkan. Internationell lovsångskör med sånger på finska, svenska och engelska. Välkommen med! För mer info: fionatchow@gmail.com

PETRUS FÖRSAMLING

www.helsinginforsforsamling.fi/petrusforsamling **Kansliet:** Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09-23407100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors. Lokaler: **Petruskyrkan**, Skogsbäcksv. 15, **Munkshöjdens kyrka**, Raumov. 3, **Åggelby gamla kyrka**, Brofogdev. 12, **Hagasalen** och **Södra Haga kyrka**, Vesperv. 12.

tion. Kl. 14.45 andakt, kl. 15 kaffe. Nyhet! Franskabordet 16.9 kl. 15. Kom och prata franska!

Missa inte! Torsdagskväll: 11.9 i Johannes vardagsrum. Mat, program och samvaro för alla! Program varje Torsdagskväll: 16.30–18.30 mat (3€/vuxna, barn gratis), handens konst, pyssel och lekhörna för barn, 17.45–18.15 musiklek för barn under skolåldern tillsammans med vuxen, 18.30 diskussionsgrupp för vuxna om tron och livet. I Johannes vardagsrum dessutom: kravlös sport och brädspel. Läs mera om de enskilda torsdagskvällarna på vår hemsida.

Bibel, tro och tvivel: 15.9 kl. 18 i Hörnan. Gäst: Caterina Stenius.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan. **S:t Jacobskören och Tomas vokalensemble:** terminsstart tisdag 16.9 kl. 18.30 i Körsalen.

Roströsten: torsdagar kl. 18.30 i Högbergssalen. Terminen inleds 4.9 men det går bra att börja senare. I samband med torsdagskvällarna på Högbergsgatan går det bra att komma med och prova på körsång i Roströsten!

Passionärerna: torsdagar kl. 10.30–12 i Folkhälsans Seniorhus. Terminsstart 4.9, men det går bra att komma med senare.

För familjer och barn

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Fredagar kl. 9–11 (musiklek kl. 10.30) i Drumsö kyrka, c-trappan, tvåspråkigt familjecafé med gröt i samarbete med Lattusaaren srk.

Musiklek efter dagis: torsdagar kl. 17.30 i Johannes vardagsrum. Dörrarna öppna kl. 16–19. Kom och lek, umgås, varm egen mat osv.

Fritids: För barn i klasserna 3–6. Kom och chilla, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen ledare finns alltid på plats. Fritids i Pärlan på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 0469217512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina: 050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618.

Missa inte! Familjekväll: 10.9 kl. 17–19 i Käantöpaikka i Arabiastrandens invånarhus. Middag, gemenskap, lek och pyssel.

Församlingens nya Jubla-kör för barn: Alla barn i årskurs 1–4 är varmt välkomna att delta i Jubla-kören. Vi övar på flera olika ställen – delta där som det passar dig bäst, på Johannes församlings område: Högbergsgatans körsal varje tisdag kl.

14.30–15.15. Körledare är Ville Valtanen. På Drumsö övar vi i Pärlan i Drumsö kyrka varje torsdag kl. 15.30–16.15, Körledare där är Rebecka Stråhlman. Mera info om kören ger projektledare Stella Wahlström: stella.wahlstrom@evl.fi eller läs på vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Information om verksamheten för unga hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida: johannesungdom.wordpress.com.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

Följ oss på Instagram och Facebook: [@johannesforsamling](https://www.instagram.com/johannesforsamling).

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes **Kansliet:** må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09-2340 7700.

Utrymmen: **Johanneskyrkan**, Högbergsg. 12, **Högbergssalen**, Högbergsg. 10 (vän. 2), **Hörnan**, Högbergsg. 10 (gatuplan), **Folkhälsan** och **Majblomman**, Mannerheimv. 97, **Gamla kyrkan**, Lönnrotsgatan 6, **Drumsö kyrka**, Kvarnbergsbrinken 1. **Pärlan:** Drumsö kyrka, Kvarnbergsbrinken 1c, **Drumsö seniorhus**, Norrsvängen 1-3, **Arabiastrandens invånarhus**, Indragatan 1, utrymmet "Käantöpaikka", **Johannes vardagsrum**, Tomaskyrkan, Rönnevägen 16, Mejlans.

När har din tro burit dig?

FOTO: **EDIT KOSKINEN** TEXTSAMMANSTÄLLNING: **NINA ÖSTERHOLM**

NÄR JAG var i tonåren hade jag en period när allt kändes jättejobbigt och jag höll på att tappa livslusten. Jag kommer ihåg en dag när jag låg på soffan i vardagsrummet och kämpade mot ångesten. Av någon anledning steg jag ändå upp ur soffan, gick fram till bokhyllan och tog ut en bok som handlade om lycka. Texten baserade sig på bibelversen "Allt förmår jag genom honom som ger mig kraft". Enligt boken skulle man läsa versen om och om igen, och högt. Det lät jätteljligt men jag gjorde det. Jag lät orden sjunka in och någonting märkligt hände. Ångesten började släppa och jag började tacka Jesus. Det var som om han hade sagt: Oroa dig inte! Jag är med dig. Du kommer att få den kraft som du behöver. Den glädje som jag då fylldes av var helt obeskrivlig.

Maria Westerling är förtroendevald i Matteus församling.

JUST DEN dagen hade allt som kunde gå fel också gått fel. När jag åkte upp med rulltrappan på tågstationen föll min blick på ett klistermärke med texten "Don't give up!". Jag kände bara att oj, det där kom väldigt passligt. Nu tror jag inte att Gud eller Jesus gått ner där i rulltrappan och slagit ner ett klistermärket och sagt "Yes, det här blir bra!". Men ändå fick jag känslan av att här finns något för just mig. Här finns något som gör att jag orkar vidare en stund.

Jona Granlund är förtroendevald i Petrus församling.

VÅREN 2024 blev jag utbränd. Det var en tid när jag konkret upplevde att Gud bar mig. Jag har också tidigare i livet känt att Gud burit mig genom olika saker – och det har alltid varit på ett väldigt konkret sätt. Ofta har det handlat om två saker: För det första har jag haft en känsla av inre frid. Trots att omständigheterna kanske har vittnat om något annat så har jag ändå innerst inne upplevt att jag har frid, fastän jag inte borde ha det. Det andra är att det alltid har inkluderat någon annan människa eller några andra människor. Under den här våren handlade det specifikt om att jag i gudstjänstgemenskapen fick uppleva hur andras sånger och böner, och bara det hurdana de var, bar mig mitt i det svåra.

Ida-Maria Pekkarinen är projektanställd i Petrus församling.

JAG VAR 23 år och nygift, och vi skulle flytta till en ny stad och en ny lägenhet. Vi hade redan sagt upp vår gamla lägenhet, problemet var bara att vi inte hade någon ny lägenhet att flytta till. Vi hade kämpat och satt in annonser och ringt upp, men ingenting hände. Samtidigt höll jag på och spelade in ett rockalbum där vi sjöng en sång som gick: *I nödens stund ger du rum, öppnar nya vägar*. Och jag nynnade på den och tänkte att nu är det nödens stund. Och jag skämtar inte, tio sekunder senare så ringer telefonen och det är en tant uppe i Örebro som säger att hon hade sparat vår annons om hon eventuellt skulle få sin lägenhet ledig. Jag tackade ja direkt och tänkte, att det är nog ändå märkligt det här med Gud.

Daniel Jakobsson är ungdomsarbetsledare i Matteus församling.

FÖR MÅNGA år sedan så var jag väldigt sjuk. Så sjuk att jag på riktigt inte visste om jag någonsin skulle bli frisk igen. En kväll sa en av mina vänner att hon skulle be för mig, och jag tänkte att nåja, få se vad som händer. Men den natten så sov jag riktigt bra. Och det gav mig både hopp och tröst. När jag började tillfriskna var det en av mina bekanta som frågade ifall min tro burit mig genom sjukdomen. Och mitt svar var kanske lite överraskande, men det var ett definitivt nej. Min tro hade inte burit mig överhuvudtaget. Sanningen var den att när jag var sjuk så vågade jag inte ens riktigt be. Men mina vänners stöd, mina vänners förböner, de bar mig. Och egentligen så handlar allt om det att den här tiden så var det Jesus som bar mig.

Gunilla Riska är diakonissa i Petrus församling.

NÄR VI väntade vårt första barn för 18 år sedan, så låg han med rumpan före i magen. Då rekommenderade man kejsarsnitt för att få ut honom på bästa sätt. Några dagar före den bokade tiden satte förlossningen igång och det blev bråttom att ta sig till Barnmorskeinstitutet. När vi kom in i operationssalen så var där kanske sex unga kvinnor i vita kläder. De var lugna och man såg att de visste precis vad de gjorde. Jag tänkte att vi är i goda händer. Det finns inget att oroa sig för. Jag tror att Gud ofta bär oss med människors händer. Det kan vara en sjukskötare, en läkare, en brandman, en församlingsanställd, en kollega eller vän. Och ibland är det vi som får bära någon annan. Säger att du är inte ensam. Vi är inte ensamma. Gud är med oss. Gud bär oss.

Kalle Sällström är förtroendevald i Johannes församling.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Vill vara en närvarande kyrkoherde

Han vill vara en närvarande och lyssnande kyrkoherde. Replots församlings nye tillförordnade kyrkoherde Henrik Östman ser likheter mellan Replot och Jeppo.

TEXT: JOHAN SANDBERG

RELOT När den här intervjun görs har Henrik Östman varit en vecka på jobb i Replots församling. Han höll sin sista gudstjänst i Nykarleby söndagen den 10 augusti och på tisdagen var han i Replot.

Han har verkat som kaplan i Nykarleby församling sedan november 2015 då han blev anställd av kapellrådet i Jeppo kapellförsamling. För fem år sedan lades kapellförsamlingarna ner och Jeppo är numera ett distrikt i Nykarleby församling.

Som kyrkoherde har Henrik tidigare erfarenhet från Munsala och Solf, där han verkat i några månader. Nu är han tillförordnad i Replot ett år framöver.

Replots församling är inte helt obekant för honom. Han jobbade som kaplan i församlingen mellan 2010 och 2014. Då var tjänsten delad mellan Replot, Kvevlax och Solf.

Han sökte ändå inte kyrkoherdetjänsten när den var ledigslagen.

– Eftersom jag varit i Replot tidigare känner jag för församlingen och jag följde med läget för att se om någon skulle söka. Man kan säga att jag väntade för att se hur det skulle gå, säger han.

Familjen är bosatt i Jeppo. För Henrik innebär en dryg timmes pendlingsväg till jobbet.

– Det är kanske det som är nackdelen med förordnandet. Men på det personliga planet passar det in nu då barnen börjar bli så pass stora att de klarar sig på eftermiddagarna.

Han ser arrangemanget som ett provår.

– I samarbete med församlingen ska vi fundera på framtiden och om vi hittar en kyrkoherde på sikt.

Vad som sker om ett år vet han ännu inte.

– Jag är tjänstledig från Nykarleby och har rätt att återvända dit om jag vill. Men om jag gör det vet jag inte i detta skede. Det ser jag i efterhand.

Ser du någon skillnad mellan Nykarleby och Replot som församling?

– Människorna i Österbotten är sig i stort lika

Henrik Östman är Replots nye kyrkoherde, åtminstone ett år framåt. FOTO: MALIN SWAHN

överallt. Utmaningarna mellan stad och landsbygd finns överallt. De som bor på landsbygden upplever att de måste hålla hårt på sitt för att inte bli överkörda av centralorterna.

Det är något han känner igen. Som kaplan i Jeppo kapellförsamling såg han på nära håll hur Jeppoborna kämpade mot nedläggningen av kapellförsamlingen.

Hur kommer ditt arbete att utformas den närmaste framtiden?

– Jag strävar efter att – så mycket jag kan – vara en närvarande kyrkoherde. Det finns mycket att ta tag i, allt från att få arbetet att fungera rent praktiskt till långsiktig planering. Det handlar ju mest om gudstjänster, förrättningar, bönenämöten, kvällsmässor, hembesök, upp-

vaktningar och så vidare. Till en början ligger fokus ganska långt på att lära känna församlingen och församlingsborna. Min strategi är att lyssna mera än att prata. Människan är ju skapt med två öron och en mun.

Varför tror du Replot har haft svårt att få sökande till kyrkoherdetjänsten?

– Jag tycker det är konstigt. Men att få folk som är villiga att vara kyrkoherdar är ett problem i hela Österbotten just nu. Det är beklämande att det inte finns präster som vill jobba som kyrkoherdar.

– Överlag är det ju brist på präster. Tidigare kom många präster från de laestadianska och evangeliska väckelserörelserna. Men på grund av utvecklingen i kyrkan kommer de inte längre.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barngrupp: fr 5.9 och 12.9 kl. 9.30–11 i Smedsby församlingsgård (fg). Fri lek, pyssel, sångstund och kaffe med dopp.

Musikskolan 60-årsutställning lö 6.9 kl. 14: i församlingshemmet (fh) i Gamla Vasa.

Församlingens höstfest lö 6.9 kl. 14–18: på kyrkbacken i Gamla Vasa. Läs mera om programmet i notisen.

Högmässa sö 7.9 kl. 11: i kyrkan. Björklund, Nordqvist–Källström.

Missionsgruppen må 8.9 kl. 13.30: i Smedsby fg, Glöd. Nya deltagare varmt välkomna med!

Bönegruppen: ti 9.9 och 16.9 kl. 18 i Smedsby fg, Gröna rummet. Nya deltagare hjärtligt välkomna med!

Föräldra-barngrupp on 10.9 kl. 10–11.30: i Tölby.

Sorgegrupp startar on 10.9 kl. 18: i Smedsby fg, Glöd. Ledare: Anna–Mari Bäckman och Sandra Ek. (Mera info om sorggruppen i puffen!)

Garden Party för ungdomar to 11.9 kl. 18.30: i ungdomsgården i Gamla Vasa.

Högmässa sö 14.9: kl. 11 i kyrkan och kl. 13 i Smedsby fg. Anders Kronlund, Nygård.

Föräldra-barngrupp on 17.9 kl. 9.30–11: i Karperö.

Barnfamiljernas terminsstart fr 19.9 kl. 9.30–12: i Gamla Vasa. Lilliputti-tåget är på plats från 9.30. Sopplunch, mete och sångstund. I samarbete med Korsholms finska församling.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 5.9 och 12.9 kl. 8.45 i kyrkan.

Öppet hus (för åk 4–6) fr 5.9 kl. 18–21: i Fyren. Jukka Ihatsu.

Kvällsgudstjänst sö 7.9 kl. 18: i kyrkan. Kanckos, Andrén.

Pysselklubben (för 5–7-åringar): må 8.9 och 15.9 kl. 18 i Stallet.

Pysselklubben (för 8–10-åringar): ti 9.9 och 16.9 i Stallet.

Föräldra-barngrupp: on 10.9 och 17.9 kl. 9.30–11.30 i Stallet.

Fri lek, mellis och sångstund. Ledare: Ulrika Ålander.

Pensionärssamling on 10.9: i församlingshemmet (fh). Bäckman, Edman och Andrén. Lunch från kl. 12.30 (pris: 11 euro), program kl. 13.

Karakaffe to 11.9 kl. 9: Start med kaffe i fh. Vi åker till Björkö med egna bilar och Mårtens gårdsmuseum samt båt- och motormuseum (inträde 7 euro).

Kyrkokören: to 11.9 och 18.9 kl. 19 i fh. Ledare: Rodney Andrén.

Kvällsgudstjänst sö 14.9 kl. 18: i fh.

Kass, Andrén och Johanna Levälähti.

Söndagsskola i Stallet under gudstjänsten.

KVEVLAX För barn

Nytt för hösten i Kvevlax församling!

PYSSELKLUBBEN

För 5–7 år: måndagar kl. 18.

För 8–10 år: tisdagar kl. 18.

Plats: Stallet i Ledare: Rebecca Crichton.

Kom och pyssla, skapa och ha kul!

SÖNDAGSSKOLAN

Varannan vecka (ojämna veckor) under gudstjänst-tid kl. 10 eller 18.

För barn från 3 år och uppåt.

Plats: Stallet i Ledare: Rebecca Crichton.

Sång, lek, pyssel och berättelser – varmt välkomna!

Bön för bygden må 15.9 kl. 19: i Krubban.

Barnkören to 18.9 kl. 18: i fh, Ledare: Rodney Andrén.

Ekumeniskt möte to 18.9 kl. 19: i Elimkyrkan, Kvevlax. Gäst: Pastor Azhar Kaleem, Pakistan, Jockum Krokfors från Martyrkyrkans vänner, Håkan Nitovuori.

REPLOTT

Högmässa sö 7.9 kl. 10: i Replot. Östman, Lång.

Öppet hus för föräldrar och barn on 10.9 och 17.9:

Drop-in från kl. 10. Fri lek och samvaro i klubbbrummet, kaffeservering i serveringssalen.

Barnkören börjar on 10.9 kl. 18: För barn från fyra år uppåt i Björkö. Övning varannan onsdag udda veckor. Heidi Lång och Emily Hagberg.

Sorgegrupp startar on 10.9 kl. 18: i Smedsby församlingsgård, rum Glöd. Gemensam för hela Korsholm. Anmälan till Anna–Mari Bäckman, tel 044 046 2312 senast 8.9. Mera info i puffen.

Skärkyrkans kör börjar to 11.9 kl. 19: i församlingshemmet (fh). Kaffe serveras kl. 18.30. Körledare: Heidi Lång.

Fredagsöppet fr 12.9 kl 18.30–22.30: i fh. Öppet hus för högstadiungdomar. Ledare: Lea Östman.

Högmässa sö 14.9 kl. 10: i Björkö.

Vesterlund, Lång. Kyrkkaffe.

Mathörnan on 17.9 kl. 13: i Björkögården.

Gäst: Henrik Östman. Anmäl senast må 15.9 till Barbro Lähdesmäki.

Barnkören övar on 17.9 kl. 18: i Replot fh. För barn från fyra år uppåt. Övning varannan onsdag jämna veckor. Heidi Lång och Emily Hagberg.

SOLF

Barnkören Solfångarna övar: fre 5.9 och 12.9 kl. 12.20–13.00 i Solf skolas musiksall. Heidi Lång. Nya sångare varmt välkomna med!!

Högmässa sö 7.9 kl. 10: Kanckos, Vidjeskog.

Små & Stora: samlas ti 9.9 och 16.9 i församlingshemmet (fh). Drop-in från kl. 9.30. Lek, fri samvaro, fika och sångstund. För alla som är hemma med barn under skolåldern. Ledare: Elisabeth Ström och Sanna Huhta. **Bönegruppen:** samlas varje tisdag kl. 19 på vinden i fh. Nya medlemmar välkomna! Ingen bindande anmälan, man får komma när man vill. Gruppen tar gärna emot förbönsämnen.

KORSHOLM Höstfest

Hela församlingens höstfest

Lördagen den 6 september från klockan 14 blir det festligt på kyrkbacken vid Korsholms kyrka. Program för alla åldrar och hela familjen.

Vi startar i kyrkan med allsång. Det finns djur från Aava–Kerttus

hemgård klockan 14–16 på gräsplanen. I församlingshemmet finns två hoppborgar och i aulan öppnas Musikskolans 60-årsjubileumsutställning. Musikskolans lärare spelar klockan 16 i kyrkan.

Lilliputti-tåget kommer klockan 14.30 till 16. Klocktornet är öppet under dagen och familjen kan gå en spårning och få biljett till korvgrillningen, med mera.

Servering både i församlingshemmet och ute. Vi avslutar med helgmålsbön i kyrkan klockan 17.30.

SOLF Unga vuxna

Tankepaus!

Nu startar en ny grupp i Solfs församling som riktar sig till unga vuxna i gymnasieåldern och äldre. Vi träffas, fikar, delar tankar och diskuterar ämnen som känns aktuella och viktiga. Här finns plats för både skratt och allvar, för frågor utan färdiga svar och för gemenskap i en avslappnad atmosfär. Ibland kommer det gäster och berättar om något som deltagarna vill veta mera om.

Första träffen blir lördag **13.9 kl. 11–13** i Solfs prästgård.

OBS! Anmäl dig via en länk som finns på församlingens webbplats (solfsforsamling.fi) senast dagen före träffen (fre 12.9), så vi vet hur mycket mat vi ska fixa.

Höstens träffar blir: 13.9, 25.10 och 15.11.

Ledare: Sofia Böckelman med gäster.

Välkommen med!

Pensionärsträff on 10.9 kl. 13: i fh. Gästerna Camilla och Kristian Sjöbacka berättar om missionsarbetet i Kenya.

Skriftskolstart on 10.9 kl. 18: Andakt och info i kyrkan. De blivande konfirmanderna och minst en förälder/vårdnadshavare bör delta.

Sorgegrupp startar on 10.9 kl. 18: i Smedsby församlingsgård, rum Glöd. Gemensam för hela Korsholm. Anmäl till Anna-Mari Bäckman, tel 044 046 2312 senast 8.9. Mera info i puffen!

Tonårskväll to 11.9 kl. 18.30: på prästgårdsvinden. Öppet hus för högstadies-ungdomar. Vi bjuder på salt och sött. Sofia och Malin Böckelman.

Tankepaus! lö 13.9 kl. 11: i prästgården. För gymnasieåldern och äldre. Vi träffas, fikar och diskuterar sådant som känns aktuellt. Sofia Böckelman. Anmäl via länk på församlingens webbplats

Bön och lovsångskväll lö 13.9 kl. 18: i kyrkan. Sofia Böckelman, Maria Drifell och Patrik Vidjeskog. Solosång: Tobias Salon-saari.

Skördegudstjänst sö 14.9 kl. 10: Kass, Vidjeskog. Kyrkkaffe.

Chill på vinden (för åk 4) startar ti 16.9 kl 14.15–16: på prästgårdsvinden. För årskurs 4. Mellis, aktivitet och andakt. Chill är mobilfritt. Samling varannan vecka jämna veckor. Ledare: Malin och Sofia Böckelman. Anmäl via länk på vår webbplats.

Minior (för åk 1–3) startar on 17.9 kl 12.15–14: i prästgården. Mellis, lek, pyssel och andakt. Minior är mobilfritt. Anmäl via länk på vår webbplats. Elisabeth Ström och Malin Böckelman.

MALAX

Sö 7.9 kl. 18.30: Ett nytt koncept med ungdomskvällar som roterar mellan olika delar av församlingen. Skjuts ordnas. Första gången i Petalax, ladan. Mera info kommer! Må 15.9 sista anmälningsdag: Anmälan till skriftskolan 2025–2026 via blankett på webbplatsen.

Bergö

To 4.9 kl. 18.30 Stick- och virkcafé: i församlingshemmet (FH) har börjat för terminen. Kom med på torsdagskvällar!

Sö 7.9 kl. 14 Högmässa: i kyrkan Englund, Brunell.

– kl. 18.30: Nytt koncept med ungdoms-

kvällar varannan söndag som roterar mellan olika delar av församlingen. Skjuts ordnas. Första gången i Petalax, ladan. Mera info kommer!

Sö 14.9 kl. 14 Gudstjänst: i kyrkan Isaksson, Brunell.

Malax

To 4.9 kl. 13 Minior: i Övermalax församlingshem (ÖM FH).

– kl. 15 Junior: i ÖM FH. Terminsstart!

Sö 7.9 kl. 10 Högmässa i kyrkan.

Tornberg, Lax.

– kl. 18.30: Nytt koncept med ungdomskvällar varannan söndag som roterar mellan olika delar av församlingen. Skjuts ordnas. Första gången i Petalax, ladan. Mera info kommer!

Må 8.9 kl. 18 Ekumenisk bönegrupp: Sockenstugan.

Ti 9.9 kl. 18.30 Bönegrupp: i ÖM FH, varje vecka.

Fr 12.9 kl. 13 Minisocken: för åk 5–6, i Socken. Terminsstart, varannan vecka.

Sö 14.9 kl. 10 Familjegudstjänst: i kyrkan. Tornberg, Lax. Terminsstart för söndags-skolan!

– klo 12 Suomenkielinen jumalanpalvelus: kirkossa (saarnaaja SRK).

Ti 16.9 kl. 13 Syföreningen: i ÖM FH, terminsstart.

To 18.9 kl. 19: Gubb-bön i Socken, varannan vecka. En bönegrupp för män.

– kl. 19: Diskussionsgruppen Amici, i ÖM FH.

Petalax

On 3.9 kl. 13 Minior: i ladan, terminsstart. Åk 1–2. Varannan vecka.

Fr 5.9 kl. 13 Fredagssamling: i församlingshemmet (FH). Isaksson, Brunell. Gäst: församlingens nya ungdomarbetsledare Christoffer Ljung.

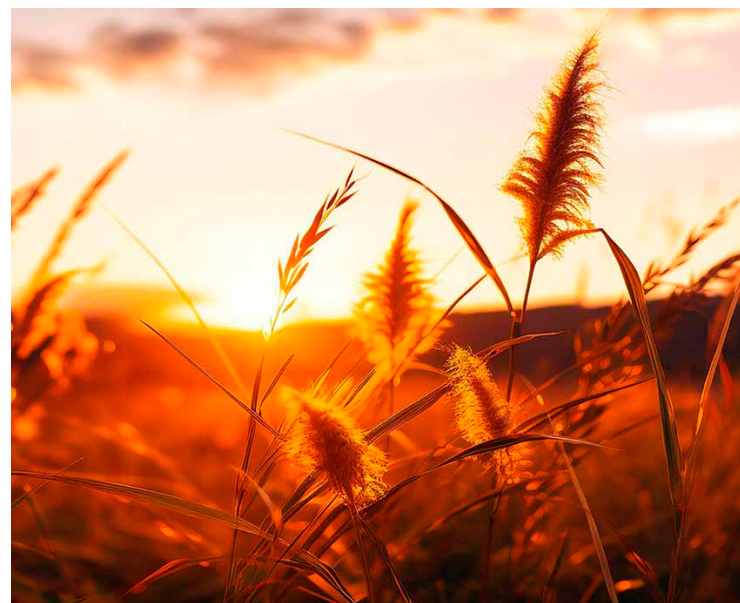
Sö 7.9 kl. 12 Högmässa i kyrkan: Tornberg, Brunell.

– kl. 18.30: Nytt koncept med ungdomskvällar varannan söndag som roterar mellan olika delar av församlingen. Skjuts ordnas. Första gången i Petalax, ladan. Mera info kommer!

On 10.9 kl. 13 Junior: i ladan, terminsstart. Åk 3–4. Varannan vecka.

Sö 14.9 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Isaksson, Brunell.

PUFF

Sorgegrupp – en plats för dig som mist någon nära

ATT FÖRLORA en älskad människa förändrar livet i grunden. När man drabbas av en stor sorg kan det kännas som att vara i ett mörker där tiden stannar, och tomrummet efter den som gått bort kan vara svårt att bära. Men du behöver inte vara ensam i din sorg!

FÖRSAMLINGARNA i Korsholm: Kvevlax, Solf, Replot och Korsholms svenska, inbjuder Dig till en sorggrupp där du får möjlighet att dela din berättelse med andra som också bär på sorg. I en trygg och varm gemenskap får du vara precis som du är – med dina känslor, frågor och minnen.

I sorggruppen kan du i förtroende bearbeta din sorg och dela känslor och tankar med andra som befinner sig i samma livssituation. Vi träffas under fem kvällar för att tillsammans sätta ord på det svåra, lyssna till varandra och finna tröst i gemenskapen. Här finns plats för både tystnad och samtal, för tårar och skratt – och för nya steg framåt.

»I sorggruppen kan du i förtroende bearbeta din sorg och dela känslor och tankar med andra som befinner sig i samma livssituation.«

FÖRSTA TRÄFFEN är onsdag 10 september kl. 18–19.30 i Smedsby församlingsgård, Ingång D (från Niklasvägen 3), rum Glöd.

Träffarna ordnas därefter följande datum: 24.9, 8.10, 22.10 samt 5.11.

Gruppen leds av Anna-Mari Bäckman och Sandra Ek som är diakoner i Kvevlax- samt Korsholms svenska församling.

Anmäl dig senast 8.9 till Anna-Mari, tfn 044-046 2312.

VI HOPPAS att du vill komma med, du är välkommen precis som du är – med din sorg, dina frågor och ditt hjärta!

Hälsar Anna-Mari och Sandra

RELOT Höststart

Nytt i Replots församling

Höstens första Mathörna ordnas 17.9 kl. 13 i Björkögården. Gäst är församlingens nya tf. kyrkoherde Henrik Östman. Vi bjuder på husmanskost till självkostnadspris. Anmäl dig till Barbro Lähdesmäki senast måndagen innan. Mera info: Leif Galls eller Gertrud Alenius.

Skärikyrkans kör börjar öva torsdagen 11.9 i församlingshemmet i Replot. Kaffet serveras från kl. 18.30 och övningen börjar kl. 19. Nya sångare är varmt välkomna med, men särskilt glada blir vi om fler tenorer ansluter sig! Som körledare fungerar Heidi Lång.

Sorgegrupp

När: Onsdagarna 10.9, 24.9, 8.10, 22.10 och 5.11.2025

Var: Smedsby församlingsgård, Niklasv. 3, Ingång D, rum Glöd.

Byn som bygger ett kapell

Uppe på en höjd i Kirjais, med utsikt över Gullkronafjärden, står nästa sommar ett litet kapell. Det ska bli en samlingspunkt för hela byn, och öppet för alla – oberoende av religion.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NAGU För ett år sedan satt Kaj-Johan Karlsson, hans fru och ett par från grannbyn och åt lunch.

– Man löser ju alla problem när man äter lunch, och då dök tanken upp att vi skulle bygga ett kapell. Och vi tänkte genast: det gör vi!

Kaj-Johan Karlsson har stuga på Kirjais i Nagu, är aktiv i byaföreningen och har hållit i byggprojektet med Kirjaishuset, i och med att han jobbar i byggbranschen. Hans rötter på Kirjais sträcker sig långt bakåt i tiden.

– Vår stuga är min pappas gamla hemställe. Jag är själv nionde generationen från Kirjaishuset (Anders Bertilsson), som ägde ön på 1600-talet.

Föreningen i Kirjais heter Kirjais- och Sommaröbygds utveckling. Här finns en stark tal-koanda och många aktiva medlemmar. Beslutet att bygga ett kapell fattades vid ett möte som var öppet för alla i föreningen. Grönt ljus från markägarna fick de genast. Givetvis fanns det också farhågor.

– Den största frågan var att ska vi bygga ännu ett hus som kräver underhåll. Och jag förstår det: vi har ju redan flera byggnader och projekt att underhålla, det finns en brandstation, en lek-park, en lastningskaj och en farled. Föreningen grundades år 1997 med målet att ytbelägga Kirjaishuset – den första statliga väg som delvis är finansierad med privata medel.

Byggnaden ska vara till allmän nytta

De bestämde att kapellet skulle bli så litet och enkelt som möjligt. Det ska rymma cirka 30 personer, men ha en stor terrass.

– Det blir en liten, söt byggnad i vitt, ovanför byn. Fönstret som vetter ut mot öster blir stort. Det blir som en tavla ut mot Gullkronafjärden. När jag först stod på den plats där kapellet byggs tänkte jag: det här är stället.

Förr i tiden vitkalkades de små kapellen i stock.

– Det blir lite av samma känsla, men i ny, modernare tappning, säger Kaj-Johan Karlsson.

Han poängterar att det här projektet inte är församlingens, utan föreningens. Finansiering-

Ungefär så här ska kapellet se ut när det är klart. Kapelet har härlig utsikt över Gullkronafjärden. FOTO: KAJ-JOHAN KARLSSON

en kommer från så kallade Leader-pengar, Isamma båt rf, Kulturfonden och Konstsamfundet.

– Tanken är att byggnaden ska vara till allmän nytta i byn. Bland annat brukar en grupp flickor i byn ha dansuppvisningar, och tanken är att också de ska kunna öva i kapellet. Föreningen, fiskelaget, jatklaget och väglagen ska kunna samlas där för sina sammanträden. Vi ska kunna använda byggnaden till allt.

Men den ska också vara ett kapell. Man ska kunna ordna dop, vigslar och begravningar där, och kanske till och med någon julotta någon gång.

Den 29 juli, på Sankt Olofsdagen, murades grundstenen. Då var kyrkoherde Sara Grönqvist från Västabolands församling med.

– Hon har skrivit ett positivt utlåtande om ett ekumeniskt kapell, och välkomnar all verksamhet som inte förstör byggnaden.

Men det finns också en tydlig koppling till

kyrka och tro. St Olav Waterway, en pilgrimsled som sträcker sig från Åbo domkyrka till Trondheim, snuddar vid Kirjais. Tanken är att pilgrimer i framtiden ska kunna pausa vid kapellet i Kirjais.

– Det blir ett vandringsmål och en del av leden.

Själv har Kaj-Johan Karlsson alltid varit intresserad av historia. Under projektets gång har han särskilt fastnat för det norska nationalhelgonets äventyr i skärgårdshavet.

– Vi är helt övertygade om att Sankt Olof till och med varit i land här, kanske tagit skydd under någon storm. Kanske han till och med stått på precis den plats där kapellet står och spanat ut över det stormande havet.

Nästa sommar ska byggnaden vara klar.

– Det kan kanske kallas för ett kulturreligiöst projekt. Församlingen har några tusen år av erfarenhet av att samla folk, och kapellet sitter bra i det sammanhanget.

»Kanske Sankt Olof till och med stått precis på den här platsen.«

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Chocken har lagt sig – det här händer i Esse

Trots att församlingshemmet är ur bruk ska det fortfarande ordnas verksamhet i Esse.
– Vi tycker det är viktigt, säger kyrkoherde Daniel Björk.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

PEDERSÖRE Den fjärde augusti slet vinden av taket på Esse församlingshem. Sedan dess har församlingens anställda jobbat med att göra om sina planer.

– Efter att den första chocken lagt sig började vi blicka framåt. Målsättningen redan från början var att vi ska hitta lösningar så att all verksamhet kan ordnas. Nu efter några veckor tycker vi att det har gått bra, säger kyrkoherde Daniel Björk.

Ravasbacka bönehus i Ytteresse, som ägs av Slef, har blivit en stor tillgång mitt i kaoset. Där kommer det i höst att ordnas ungdomssamlingar, häftis och en hel del annat program. Dessutom kan dagklubbarna i Esse hålla till där. Det är en stor lättnad för Mariann Flinck-Ahlvik som är ansvarig för församlingens dagklubbar.

– Dagklubben har varit där förr, det är mysigt där och vi fick fria händer att göra om det som vi vill ha det. Jag tror det kommer funka bra. Mitt i katastrofen är jag väldigt tacksam för den möjligheten, säger hon.

De senaste veckorna har samfällighetens fastighetsavdelning och dess snickare Anders Gäddnäs byggt staket, ordnat lekplats och fixat sådant som behöver fixas för att man ska kunna ordna dagklubsverksamhet i bönehuset. I slutet av augusti blev utrymmet godkänt av miljöhälsan Kallan.

Det finns särskilda bestämmelser kring säkerheten för utrymmen där det ordnas barngrupper. Att bönehuset på så kort tid kunde fixas till för att uppfylla alla kriterier är en riktig vinst. Nu blir det dagklubsstart i Esse som planerat.

Kyrkan används mer

Barnkörerna och Församlingsskören kommer att öva i Esse kyrka. Församlingen hyr också en lägenhet där bland annat diakonerna kan ha mottagning. Förrätningssamtal kan fortfarande hållas i Esse, till exempel i kyrkan.

Sen taket blåste av församlingshemmet upplever Daniel Björk att hjälpviljan varit stor. Samarbetet med Slefs lokalavdelning har varit till stor hjälp. FOTO: KP-ARKIV/NICKLAS STORBJÖRK OCH KRISTER MÅRD

– Vi tycker att det är viktigt att ha kvar både verksamhet och en del personal i Esse, säger Daniel Björk.

Församlingsskansliet kommer inte att vara öppet i Esse, men man får kontakt via telefon och e-post och kan åka in till Kyrkostrands församlingshem.

Minnesstunder, dopkaffe och liknande tillställningar hör ju inte till församlingens verksamhet utan är privata fester, men för många har det varit behändigt att kunna samla familj och vänner i församlingshemmet vid stora händelser.

I Esse finns det externa aktörer som församlingens kansli kan tipsa om. Från församlingens sida finns Purmo kyrkhem tillgängligt. Där betjänar samfällighetens egen personal som kan ordna med servering.

Hur länge kommer församlingshemmet vara ur bruk?

– Vi vet egentligen inte mycket mer än vi vad vi visste veckan efter att det hände, men det stod genast klart att det kommer ta länge.

– Vi planerar för det kommande året, fram till nästa sommar. Det kommer inte att bli klart tidigare, men vi hoppas att det inte blir så mycket senare heller, säger Daniel Björk.

Går alla skador att reparera?

– Jag har inte hört något definitivt ännu, men det är vad vi utgår från. Ett nytt tak behöver förstås läggas och sen handlar det mest om torktider när fuktigt betong ska bli torr. Sen ska det förhandlas med försäkringsbolag och skickas ut offertförfrågningar. Det tar tid innan man ens kommer igång med reparationerna.

För vem blir det här en kostnad, täcker försäkringarna?

– Vi utgår från att försäkringarna ska täcka allt och vi har inte heller hört något annat, men det är ju en lång process och de slutgiltiga besluten har inte kommit ännu.

»Målsättningen redan från början var att vi ska hitta lösningar.«

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 5.9 kl. 19.00: In da House i Församlingscentrets ungdom, Nylund-Wentus, Mård.

SÖ 7.9 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Svarvar, J-G Björk, Wester. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi

MÅ 8.9 kl. 13.30: Sjömanskyrkokretsen i Församlingscentret, andakt Svarvar.

MÅ 8.9 kl. 17.00: Tehuset i Församlingscentrets ungdom, M Borgmästare.

TI 9.9 kl. 11.00: Vestanlidgårdens strängband övar i Församlingscentret, Raimo Forss. Nya och gamla sångare välkomna med!

TI 9.9 kl. 18.00: Scoutpatrull för åk 4-5 (ny patrull) startar i Bonäs församlingsstuga, Daniel Sandström. Nya välkomna med!

ON 10.9 kl. 18.00: Cantate (ungdomskör) övar i Församlingscentret, L Borgmästare. Nya och gamla sångare välkomna med!

ON 10.9 kl. 18.00: Kyrkokören övar i Församlingscentret, Wester. Nya och gamla sångare välkomna med!

TO 11.9 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka.

TO 11.9 kl. 13.00: SLEF:s missionssamling i Församlingscentret, Jan-Erik Sandström, andakt Josef Westerlund.

TO 11.9 kl. 13.00: Sång på gang i Församlingscentret, Wester. Nya och gamla sångare välkomna med!

TO 11.9 kl. 13.30: Kyrkostrands syförening i Kyrkostrands förs.hem., andakt Josef Westerlund.

TO 11.9 kl. 15.00: Sexan och Sjuan i Församlingscentrets ungdom, Nylund-Wentus.

TO 11.9 kl. 17.00: Junior för åk 3-5 i Församlingscentrets ungdom, Nylund-Wentus.

TO 11.9 kl. 17.30: Scout i Bonäs församlingsstuga.

TO 11.9 kl. 18.30: Adorate (manskör) övar i Församlingscentret, Wester. Nya och gamla sångare välkomna med!

TO 11.9 kl. 18.30: Gloriakören (damkör) övar i Församlingscentret, L Borgmästare. Nya och gamla sångare välkomna med!

FR 12.9 kl. 19.00: In da House i Församlingscentrets ungdom, Nylund-Wentus, Mård.

SÖ 14.9 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Josef Westerlund, J-G Björk, L Borgmästare. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi

MÅ 15.9 kl. 13.30: Mariahemets syförening i Församlingscentret, andakt Edman.

MÅ 15.9 kl. 17.00: Språkcafé i Församlingscentret. Kom och öva dig på finska eller svenska. Språkcafé träffas varje måndag. Språkcafé är för vuxna men erbjuder läsläsning från och med högstadieskolan. Träffarna är

PEDERSÖRE Tillsammans

Kvinnofrukost i Ytteresse bönehus

Lördagen den **27.9 kl. 9.00** är du välkommen att dela god frukost, gemenskap och livsfunderingar vid kvinnofrukost i Ytteresse bönehus. Temat är Marta och Maria. Emma Lönnqvist och Mikaela Björk är med och delar tankar kring temat.

Priset för frukosten är 10 euro. Anmälan om deltagande och dieter senast **24.9** per e-post till slefessekallby@gmail.com eller på tfn 050-3207376 till Malin Forsblom (sms eller whatsapp går bra).

Arr. Slef Esse-Källby

gratis och det bjuds på kaffe och te.

ON 17.9 kl. 13.00: Öppet café i Församlingscentret, M Borgmästare.

TO 18.9 kl. 13.30: FMS missionskrets i Församlingscentret, andakt Svarvar.

TO 18.9 kl. 18.00: Familjeskoj i Församlingscentrets dagklubbssutrymme, Sundfors.

KRONOBY

Gudstjänst: Sö 7.9 13.00 i Kronoby kyrka. Timo Saitajoki, Forsman.

Mässa: Sö 14.9 10.00 i Kronoby kyrka. Heikkilä, Borgmästare.

TERJÄRV

Gudstjänst: Sö 7.9 10.00 i Terjärv kyrka. Heikkilä, Leni Granholm.

Mässa: Sö 14.9 13.00 i Terjärv kyrka. Heikkilä, Borgmästare.

NEDERVETIL

Mässa: Sö 7.9 10.00 i Nedervetil kyrka. Timo Saitajoki, Forsman.

Gudstjänst: Sö 14.9 10.00 i Nedervetil kyrka. Wallis, Kristina Klingenberg. www.kronobyforsamling.fi

LARSMO

Gudstjänsterna strömmas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

On 3.9 kl. 13-15 Stick-in café: i Holm bönehus, terminsstart. Vi träffas varannan vecka.

Lö 6.9 kl. 18 Nattvardsmässa i Risöhall bönehus: Jukka Hildén m.fl.

Sö 7.9 kl. 10 Gudstjänst med dop: Hildén, Smedjebacka, sång Johanna Lill-Thylin. Kyrkvård: Slussnäs, Brask, Käld.

• **kl. 10 Söndagsskolstart:** vi börjar i kyrkan och går sen över till församlingshemmet.

Må 8.9 kl. 12-14 Syföreningen i Bosund missionsstuga: terminsstart.

On 10.9 kl. 13.30-15 Syföreningen i Västerby bönehus: terminsstart. Vi träffas varannan vecka.

To 11.9 kl. 11-12.30 Sopplunch: i Holm bönehus.

• **kl. 17.30-18.15 Barnkören JUBEL (ca åk 1-3) startar:** i Holm bönehus.

• **kl. 18.30-19.15 Barnkören KLANG (ca åk 4 uppåt) startar:** i Holm bönehus.

• **kl. 18.30 Vinterskriftskolans föräldrakonfirmandträff:** i församlingshemmet.

Sö 14.9 kl. 10 Högmässa: predikant Olof Edsinger, Wiklund, sång Victoria Asplund. Kyrkvård: Kackur, Sämskar. Efteråt kyrklunch och föreläsning av Olof Edsinger i församlingshemmet.

On 17.9 kl. 13-14.30 Syföreningen i Furugården: terminsstart. Vi träffas varannan vecka.

To 18.9 kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Hildén, Smedjebacka.

Föräldrabarngruppernas terminsstarter v. 37:

- Holm må 8.9 kl. 10-11.30
- Bosund må 8.9 kl. 10-11.30
- Västerby ti 9.9 kl. 9.45-11.15
- Furugården on 10.9 kl. 9.30-11.00

JAKOBSTAD Körgemenskap

Kom med och sjung!

Jakobstads svenska församlings körer inleder höstens körövningar under de två första veckorna i september. Nya körsångare är varmt välkomna med.

Info om övningstider och platser finns på vår hemsida. Man kan sjunga med i damkör, manskör, blandad kör, projektör, gospelkör, strängband och många fler körer och ensembler för alla åldrar.

Körerna medverkar regelbundet vid församlingens gudstjänster, psalmaftnar och konserter under hela året.

LARSMO Familj

Välkommen till söndagsskolan

Söndagsskolan inleder termen i gudstjänsten **7.9 kl. 10** och går sedan över till församlingshemmet. Söndagsskolor hålls också regelbundet i Risöhall, Näs och Bosund bönehus. Både nya och gamla söndagsskolbarn är varmt välkomna med!

Junior och minior terminsstarter v. 38:

- Furugårdens miniorer on 17.9 kl. 18
- Furugårdens juniorer to 18.9 kl. 18
- Holm bönehus miniorer on 17.9 kl. 18
- Holm bönehus juniorer ti 16.9 kl. 18
- Västerby bönehus minijunior (åk 3–5) må 15.9 kl. 18
- Bosund dagklubb miniorer må 15.9 kl. 18
- Bosund fritidsgårds juniorer ti 16.9 kl. 18

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 7.9 kl. 10 Gudstjänst: Nkby kyrka. Edman, Ringvall.

– **kl. 12 Högmässa:** Jeppo kyrka. Edman, Ringvall.

– **kl. 18 Kvällsgudstjänst:** Munsala fh. Edman, Lönnqvist.

Sö 14.9 kl. 10 Högmässa: Jeppo kyrka. Smeds, Lönnqvist.

– **kl. 12 Högmässa:** Munsala kyrka. Smeds, Lönnqvist.

– **kl. 18 Kvällsgudstjänst:** Nkby fh. Edman, Lönnqvist. Servering.

Musik

Fre 5.9 kl. 19 Orgelkonsert: Munsala kyrka, Niels Burgmann. Fritt inträde, frivillig kollekt.

Lö 6.9 kl. 18 Barockmusik: Munsala kyrka med Wasa Consort. Arr. Historiska orglar i Finland r.f. Fritt inträde, frivillig kollekt.

– **kl. 19 Konsert:** Nkby kyrka, sångensemblen: Tobias Elfving, Anders Forsman, tal av Maria Thaarup. I samarb. med metodistkyrkan. Fritt inträde.

Samlingar och grupper

To 4.9 kl. 13.30 Solrosorna: grupp för daglediga med psykisk ohälsa. Emet, Östman–Södergård. Forts. varannan torsdag

Fre 5.9 kl. 10 Små och stora: Jeppo fh. Forts. varje fredag.

Må 8.9 kl. 9 Morgonbön: Jeppo kyrka och Nkby fh. Varje måndag

– **kl. 13 Klubb Petrus:** åk 1–2 i Nkby fh. Forts. varje måndag

Ti 9.9 kl. 9.30 Små och stora: Nkby fh. Forts. varje tisdag

– **kl. 13 Klubb 34:** åk 3–4 i Nkby fh. Forts. varje tisdag

– **kl. 18 Missionskretsarna:** Gemensam start i Nkby fh, Camilla o Kristian Sjöbacka

On 10.9 kl. 9.30 Små och stora: Pensala. Forts. varannan onsdag

– **kl. 17 Samtalsgrupp för kvinnor mitt i livet:** Nkby fh, Östman–Södergård. Forts. varannan onsdag.

To 11.9 kl. 12.30 Klubb Petrus: åk 2–4, Socklot bh. Forts. varje torsdag

– **kl. 18.30 Jeppo minior/junior:** Jeppo fh, forts. varje torsdag

Fre 12.9 kl. 9.30 Små och stora: Socklot bh. Forts. varje fredag.

Lö 13.9 kl. 18 Lovsång och bön: Socklot bh. Margareta Svedman.

– **kl. 19 Open house:** ungdomssamling i Hirvlax bykyrka, åk 5–. J. Häggblom.

Sö 14.9 kl. 17 Smågrupp: Munsala fh. Åk 9–. J. Häggblom. Forts. varannan söndag.

Må 15.9 kl. 18 Missionsafton: Nkby fh. Mats Edman. Bildandakt K–E Wikström.

Forts. varannan måndag. Arr. SLEF Nkby

Ti 16.9 kl. 13 Missionsträffen: fh i Nkby. Forts. varannan tisdag

On 17.9 kl. 12.30 Klubb 34: Munsala fh. Åk 3–4. Forts. varannan onsdag

– **kl. 13 Symöte:** Munsala förs.lokal. Forts. varannan onsdag.

– **kl. 19 Missionskafé:** Pensala bh. Kristian och Camilla Sjöbacka.

To 18.9 kl. 13 Samtalsgrupp för män: Nkby fh. Forts. varannan torsdag.

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi

Sö 7.9 kl. 10 Högmässa: Esse kyrka. Österbacka, Komulainen, Malmsten–Ahlsved. Strömning i Youtube

– **kl. 10 Gudstjänst:** Purmo kyrka. Portin, Pandey

– **kl. 13 Vandrings till Lostenen:** Samling vid Lostenens parkering och vandring till Lostenen. Egen matsäck med. Andakt. Arr. SLEF i Pedersöre

– **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

– **kl. 15 Sammankomst:** Flynängens bönehus

– **kl. 18 GloriaDei-mässa:** Kyrkostrands förs. hem. Tomas Klemets, Kristian Nyman, Mats Sjölands lovsångsteam. Program för barnen, servering efteråt

Ti 9.9 kl. 19 TACKFEST för tack och feedback efter SLEFs årsfest: Ytteresse bönehus. Alla talkoarbetare välkomna!

On 10.9 kl. 12 Lunch för daglediga: Purmo kyrkhem. Gäst Mary Nystrand–Pärus. Anm. senast 3.9 till Barbro, 040 3100 458

Lö 13.9 kl. 10–19 Bönedag: Purmo kyrkhem. Bönestationer – kom in och be en stund när det passar! Dagen avslutas med bön- och lovsång

– **kl. 18 Sångcafé:** Kållby bönehus. Allsänger ur Sionsharpan, Malmsten–Ahlsved

Sö 14.9 kl. 10 Högmässa: Pedersöre kyrka. Österbacka, Pandey. Söndagsklubben i sa-kristian under predikan

– **kl. 10 Högmässa:** Purmo kyrka. Komulainen, Malmsten–Ahlsved. Strömning i Youtube

– **kl. 14 Möte:** Emaus bönehus. Max–Olav Lassila

– **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

– **kl. 15 Sammankomst:** Flynängens bönehus

– **kl. 18 Kvällsgudstjänst med lovsång:** Esse kyrka. En enkel kväll med lovsång, undervisning och gemenskap i Esse kyrka. Björk, m.fl.

Lö 27.9 kl. 9 Kvinnofrukost: Ytteresse bönehus. Emma Lönnqvist, Mikaela Björk. Tema: Marta och Maria. Pris 10 €. Anm. senast 24.9 till slefessekallby@gmail.com eller 050–3207376

Höstterminen startar

Familjeklubbar (0–5 år med förälder):

start 11.9 kl. 9.30 i Bennäs kyrkhem, Kållby församlingssal, Ytteresse bönehus, Purmo kyrkhem, Lepplax bykyrka

Häftis (åk 1–6): start v. 36. Måndag i Lepp-lax kl. 16.30, Kållby kl. 18, Ytteresse kl. 18. Tisdag i Bennäs kl. 15.30, Purmo kl. 17.30 o kl. 18.45

Tweenskvällar (åk 5–7): i Bennäs kyrkhem, start fr 12.9 kl. 18–21. Varannan vecka

Ungdomssamling: i Purmo kyrkhem, ons kl. 18.30

Ungdomssamling (åk 8 och äldre): i Bennäs kyrkhem, start fr 5.9 kl. 19. Varannan vecka

Ung-samling "Lighthouse": i Ytteresse bönehus, to kl. 15.30. Start 4.9

Alpha för unga: i Bennäs kyrkhem, start ti 9.9 kl. 19. Anmälan på hemsidan

WWJ 18+: i Bennäs kyrkhem, start sö 7.9 kl. 18. En gång/månad

Kom med!

Bön: Purmo kyrkhem. Varje torsdag kl. 18

Samtal och bön: Ytteresse bönehus. Varje torsdag kl. 19

KOLUMNEN

JAKOB NYLUND

Från gudstjänsten utgår allt

JAG FICK nyligen möjlighet att delta i Liv, lek, liturgi, utbildningsdagar i Valdemar Nymans landskap. Under en av program-punkterna uttrycktes något som är så viktigt men som säkert känns otroligt främmande för många: att en kristen bör delta i söndagens gudstjänst.

Den andliga minimalismen är tydlig. När det inte finns något krav på gudstjänstbesök har det blivit standard för många att aldrig gå i kyrkan. Julkyrkan och påskkyrkan kanske ännu besöks, men många hoppar över den också. Man gör det minsta som man behöver göra och intet mera.

MÅNGA GÅNGER har jag undrat vad man kan göra åt de många orsakerna till att gudstjänsten känns så irrelevant för så många. Behövs det fler personliga inbjudningar till gudstjänsten? Oj vad det är svårt att komma ihåg att säga till den där vännen ”häng med!”, men för den personen kan det betyda hela världen.

Behövs det mer predikningar och undervisning om vad vi gör i gudstjänsten för att göra den mer intressant? Gudstjänsten blev för mig mycket djupare och viktigare när jag förstod vad som händer i den.

BEHÖVER DET oftare sägas det som man kanske till och med råds för att säga på största allvar i dagens värld? Att en kristen förväntas gå i gudstjänst. Att det hör till, att en del av att vara kristen faktiskt innebär att man samlas för att lova och prisa Gud. Och att det faktiskt är väldigt viktigt!

Kanske man gärna vill ta emot Guds goda gåvor, som förlåtelsen, men man vill inte sätta energi på att svara och tacka Gud genom gudstjänsten. Eller är det kanske så att vi känner till allt detta och bara behöver ge oss själva en spark när det blivit för bekvämt att sitta hemma i soffan på söndagsmorgonen?

GUDSTJÄNSTEN ÄR kärnan i det kristna livet, varifrån allt utgår och dit allt samlas. Som sittare i kyrkbänken behöver vi våga bjuda med grannen eller vännen. Som ledare av gudstjänsten behöver vi förklara djupet i vad vi gör.

Och alla behöver vi ständigt ge oss den där sparken för att ta oss till gudstjänsten. Dels för vad den gör för att förändra våra liv, dels för det lov och pris vår Herre är förtjänt av. Lov och pris vi får ge av innerlig kärlek och glädje för alla de goda gåvor han ständigt ger.

Jakob Nylund är sommarteolog i Pedersöre församling.

Kom med och sjung i kör!

Ska du testa på något nytt i höst, som att sjunga i en kör? – Man kan lugnt säga att all är välkomna med, hälsar körentusiasten Christian Dahlin.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

PEDERSÖRE Christian Dahlin är en sann kör-människa. Han sjunger inte i en, inte i två, utan i tre körer! Två av dem är församlingens körer: St Olofskören och Kyrkokören.

– Hela mitt liv har jag gillat att sjunga. Det är roligt att göra musik och att få göra stämmor, speciellt då man märker att det låter bra.

I St Olofskören består repertoaren av sakral musik och kören medverkar ofta i gudstjänster. De sjunger i fyra stämmor och ibland övar de in lite svårare verk. Det är en klar fördel att kunna läsa noter i kören. För den som ibland vill ha något att bita i är alltså St Olofskören ett bra alternativ.

Om man istället gillar att sjunga sakral musik, men inte känner sig så sugen på utmaningar och fyrstämigt, då kan Kyrkokören vara ett alternativ.

– Det är en lite mindre kör med duktiga sångare, men där håller vi lite lägre kravnivå och sjunger mest trestämigt.

Gemensamt för båda körerna är att gemenskapen är fin. Då Christian Dahlin räknar upp fördelarna med att sjunga i kör så finns den aspekten högt uppe på listan.

– Man kan lugnt säga att alla som känner att de vill prova på körsång är välkomna med. Vi tar gärna emot sångare i alla körer!

»Man gör det inte bara för sin egen skull, men man får mycket ut av det.«

Stefan Näse, en av sångarna i Pedersöre församlings manskör, gillar manskörssång. Det blir maffigt på ett särskilt sätt med så många mörka stämmor.

– Att det dessutom är en kyrklig manskör är ett extra plus. För mig har en kyrklig repertoar ett extra värde.

I den första årsberättelsen för kören, som har långa anor, framkommer det att förhoppningen för körens verksamhet var att den skulle vara till glädje och uppbyggelse för medlemmarna själva, men också för den församling kören var satt att tjäna. Det är ett fint sätt att se på saken tycker Stefan.

Församlingen har körverksamhet både för barn och vuxna. Kolla in listan nere till höger.

FOTO: XX

Christian Dahlin och Stefan Näse är två av församlingens körsångare. FOTO: PRIVAT

– Man gör det inte bara för sin egen skull, men man får ut mycket av det.

Han tror att manskörerna fyller en viktig funktion i det att alla män inte är så bra på att upprätthålla sociala kontakter. Körerna blir en kravlös plats för vänskap, eller åtminstone för lite socialt utbyte.

Om man är intresserad av att ansluta förutsätts två saker:

– Man ska lämpligen vara man och man ska vilja vara med. Mer invecklat än så gör vi det inte, säger Stefan Näse.

Manskören övar dagtid, men män i alla åldrar som är lediga om dagarna är välkomna med.

Barnkörer

Anmäl om deltagande till körledaren:

Diana tfn 040 3100 445

Mikka tfn 040 3100 453

Åk 1-6 i Kyrkostrands församlingshem: Varannan onsdag kl. 18–18.45. Diana Pandey. Start 3.9.

Åk 1-6 i Källby församlingssal: Varannan onsdag kl. 18–18.45. Diana Pandey. Start 10.9.

Åk 1-3 i Esse kyrka: Onsdagar kl. 17.30–18.15. Mikka Malmsten-Ahlsved. Start 10.9.

Åk 4-6 i Esse kyrka: Torsdagar kl. 18–18.45. Mikka Malmsten-Ahlsved. Start 11.9.

Åk 1-6 i Purmo kyrkhem: Torsdagar kl. 16–16.45. Mikka Malmsten-Ahlsved. Start 11.9.

St Olofskören

Onsdagar kl. 18 i Bennäs kyrkhem. Henrik Östman. Start 27.8.

Manskören

Torsdagar kl. 14 i Kyrkostrands församlingshem. Henrik Östman. Start 28.8.

Kyrkokören

Torsdagar kl. 18.30 i Kyrkostrands församlingshem. Diana Pandey. Start 11.9.

Församlingsskören

Onsdagar kl. 18.15 i Esse kyrka. Mikka Malmsten-Ahlsved. Start 10.9.

Vuxenkören

Varannan torsdag kl. 19.30 i Purmo kyrkhem. Mikka Malmsten-Ahlsved. Start 18.9.

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Floristen blev församlingsmästare

Närpes församlings färskaste församlingsmästare heter Katarina Nyberg. Hon trivs bra såväl med jobbet som med nya hemorten.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

NÄRPES – Socialt och mångsidigt!

Så sammanfattar **Katarina Nyberg** sitt nya arbete som församlingsmästare i Närpes församling. På den posten började hon i maj.

– Jag trivs riktigt bra. Det är omväxlande, och arbetskamraterna är trevliga, berättar hon.

– Det är varierande uppgifter – man hamnar på lite allt möjligt! Det tar sin tid innan man är inne i allt. Men jag tycker att det har gått bra.

Till hennes huvuduppgifter hör att ha hand om planteringarna på kyrkogården och skötselgravarna, det vill säga de gravar som de anhöriga har gjort upp avtal om att församlingen ska sköta. Dessutom medverkar hon vid mässor och olika förrättningar i kyrkan.

– Det är gudstjänster, begravningar och vigslar... allt sådant som det kan behövas vaktmästare till.

Som församlingsmästare har hon kontakt med många människor. Livssituationerna kan vara väldigt olika, och det är viktigt att vara lyhörd.

– Man får möta människor som är i sorg. Men det är också glädje, som just vid vigslar.

Katarina Nyberg har jobbat som församlingsmästare sedan i våras.

FOTO: PRIVAT

Hela familjen blev Närpesbor

Till utbildningen är Katarina Nyberg trädgårdsmästare och florist. Hon berättar att fascinationen för växter har funnits med länga.

– När jag valde inriktning efter nian tyckte jag att det var intressant med växter. Så jag sökte till YA till trädgårdsmästare och studerade sen vidare till florist efter det, med inriktning på handel och binderi.

Tidigare har hon jobbat mycket inom kundbetjäning och försäljning, senast på växtsidan på Rusta i Vasa. Hon var också med och startade upp Plantagen i Vasa när butiken etablerade sig där.

Då bodde familjen ännu i Karperö i Korsholm.

Att det blev aktuellt att söka jobb i Närpes kom sig av att Katarinas man Jan-Ove Nyberg tog över När-Bok bokhandel i slutet av 2023. I samband med det flyttade familjen till Närpes, där de bor på Näveråsen. Till familjen Nyberg hör tre barn i skolåldern.

»Man hamnar på lite allt möjligt!«

Trädgård gäller också på fritiden

Också utanför jobbet är trädgårdsskötsel viktigt för Katarina Nyberg, även om hon tycker att hon inte hunnit så mycket som hon skulle ha velat med egna trädgården.

– Den här sommaren har jag prioriterat att göra odlingslådor, så att jag har att odla nästa sommar också. Jag tar lite i taget, så att man får det som man vill.

Barnens önskemål har hög prioritet.

– Det varen storsak för det mittersta barnet att vi ska ha björnbär också när vi flyttar. Så vi skaffade björnbärsplanter ganska snabbt här i våras, så att vi ska kunna plocka björnbär här också!

Vad är det bästa med Närpes ur din synvinkel?

– Det känns tryggt! Det är bra för barnen att

vara här. Och så är det nära till naturen. Det är också fint att kunna tala svenska överallt. Jag märker att jag ännu är ovan med det.

Katarina Nyberg

Är församlingsmästare i Närpes församling sedan maj. Utbildad trädgårdsmästare och florist.

Bor: Näveråsen, Närpes. Ursprungligen från Oravais.

Familj: Gift med Jan-Ove, barnen Adrian 13, Edvin 12 och Ingrid 6.

Hobbyer: egna trädgården, bärplockning.

Favoritväxt: »Jag tycker mycket om träd och om olika bärväxter.«

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Baltikumvännernas loppis och varumottagning: öppet tisdagar kl.13–17 och första lördagen i månaden kl. 13–16. Välkommen att donera hela och rena varor (inte möbler, böcker eller filmer). Du kan även fynda en hel del, kontant betalning. Tack!

Lördagsöppet på loppis 6.9 kl. 13–16.

Veteranbilsgudstjänst sö 7.9 kl. 11: Friman, Granholm, se puff!

Promenixarna må 8.9 kl. 9: vi börjar med kaffe och smörgås (till förmån för missionen) i församlingshemmet, därefter promenad i egen takt.

Liten och stor ti 9.9 kl. 9.30–11.30: i församlingshemmet.

Matutdelning och kaffestund: onsdagar kl. 10 i församlingshemmet.

Missionsträff i Korsbäck on 10.9 kl. 13.30: i Korsbäck byagård.

Missionsträff i Harrström to 11.9 kl. 13.30: på Harrström Uf.

Lördagsfrukost för kvinnor i alla åldrar lö 13.9 kl. 10: på Strandhyddan, se puff!

Pilgrimsmässa i båthuset sö 14.9 kl. 11: i Harrström, Friman, Granholm, se puff!

Liten och stor ti 16.9 kl. 9.30–11.30: i församlingshemmet.

70- och 75-årskalas sö 21.9: Du som fyller detta år har fått personlig inbjudan till högmässa och program efteråt i församlingshemmet. Anmäl dig senast ti 16.9 till diakon Hanna, 044 410 1825.

Efterlysning: Baltikumvännerna efterlyser blöjor för vuxna, gärna av byxmodell (pants), och lakan och handdukar i gott skick till åldringshem i Estland. (Diakon Hanna levererar dem själv under Estlandsbesöket.) Lämna in dem senast må 15.9 till församlingshemmet, utanför diakondörren om ingen är på plats.

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Sö 7.9 kl. 10: Gudstjänst i Lfds kyrka. Engström, Martikainen.

Sö 7.9 kl. 12: Gudstjänst i Krs kyrka. Engström, Martikainen.

Må 8.9 kl. 13: Besökskören besöker Sydboda dagverksamhet. Vi sprider glädje genom glada rytmer och fina sånger. Träff utanför 12.50. Kom med! Ojaniemi Inga-Lene, Norrback Erica.

Må 8.9 kl. 13.30–16.30: Dagklubb i Lfd för 3–5-åringar börjar. Lediga platser finns, kontakta Stina 0400 218 199.

KORSNÄS Gudstjänst & mässa

Veteranbilsgudstjänst i Korsnäs

Söndag **7.9 kl. 11** blir det drive-in gudstjänst på församlingshemmets gård. Alla med veteranbilar är särskilt inbjudna! Efteråt blir det presentation av bilarna på plats.

Vi med vanliga bilar är lika välkomna! Stolar finns för dig som kommer utan bil. Servering.

Pilgrimsmässa i båthuset i Harrström

Välkommen på pilgrimsmässa i båthuset i Harrström söndag **14.9 kl. 11!** Före mässan pilgrims-vandrar vi från Tuöl till Harrström med samling kl. **9.30** vid Tuöl-korset (korsningen av Sandåkersvägen och Gamla Strandvägen).

Ta med matsäck som vi avnjuter efter mässan. Sedan vandrar vi tillbaka. Välkommen med bil, om du inte vandrar!

On 10.9 kl. 08.45: Morgonbön i Krs kyrka.

To 11.9 kl. 12: Pensionärssamling i Vänstugan Primula. Engström, Martikainen.

Fr 12.9 kl. 18.30: Ekumenisk bön i metodistkyrkan i Krs.

Fr 12.9 kl. 18.30: Internationell kväll i Krs kyrka. Johan Eklöf, Erica Norrback. Kvällen avslutas med servering.

Lö 13.9 kl. 18: Kvällsmässa i Dagsmark bönehus. Lars Lövdahl, Olle Nilsson.

Lö 13.9 kl. 19: Lovsångskväll i Krs kyrka. Servering. Norrback Daniel, Ojaniemi Inga-Lene, Norrback Erica.

Sö 14.9 kl. 12: Högmässa i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen.

Sö 14.9 kl. 13.30: Fest för församlingens 70-åringar på Jonnsborg. Anmälning senast 10.9.

Sö 14.9 kl. 18: Sångafton med Närpes prosteris körer och kantorer i Lfds kyrka.

On 17.9 kl. 8.45: Morgonbön i Krs kyrka.

On 17.9 kl. 11.30: Pensionärssamling i Lfds förs.hem. Erica Norrback, Anna Karin Martikainen.

On 17.9 kl. 19: Övningar med Glädjedropparna startar i Sideby kyrka. Välkommen med!

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

On 3.9 kl. 18: Små Tonerna i Arken. Barn från 4 år välkomna med! Lindén-Liljehage.

To. 4.9 kl. 15.30: Glada Toner i Arken. Från 10 år uppåt. Lindén-Liljehage.

Fr 5.9 kl. 18–20: Församlingen deltar i "Slättens mat och mystik". Kom och träffa oss i vimlet!

Lö 6.9 kl. 18: I Närpes kyrka. "Vid solnedgången". Kammarmusikkonsert med tre gitarrer samt Vladimir Reshetko cello och Pontus Grans kontrabas. Frivillig programavgift 10 euro.

On 10.9 kl. 12: Matgemenskap för alla i församlingshemmet. Blomberg, Ingvesgård. Anmälan, senast må 8.9 till Blomberg 040-7011 7696.

Fr 12.9 kl. 18.30: Missions- och sångkväll i Töjby bykyrka. Medverkande: Chamilla och Kristian Sjöbacka, Göran Särns, Patrik Söderback m.fl. Servering.

Lö 13.9 kl. 18: Aftomnusik i S:ta Maria. Sam Linden orgel.

KRISTINESTAD Musik

Sång med prosteriets körer i Lappfjärd

Välkommen på sångafton med Närpes prosteris körer och kantorer i Lappfjärd kyrka söndagen den **14 september kl. 18**. Kretsdirigent Gerd Lindén-Liljehage, församlingens orkester, Daniel Norrback, Ulf Sundqvist.

KORSNÄS Frukost

Lördagsfrukost för kvinnor på Strandhyddan

Frukost för kvinnor i alla åldrar ordnas lördagen **13.9 kl. 10** på Strandhyddan. Gäst är Evelina Lindahl, som delar med sig av sånger och livsbetraktelser. Pris 5 euro. Anmälan till diakon Hanna senast torsdag 11.9, 044 4101825.

Välkommen!

Sö 14.9 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Sundqvist, Linden-Liljehage.

Må 15.9 kl. 09.30: Utdelning av matkassar på Café Albert.

Må 15.9 kl. 13: Symöte i Rangsby bykyrka. Blomberg.

Ti 16.9 kl. 10: Karasamling i församlingshemmet. Blomberg, Ingvesg rd.

Ti 16.9 kl. 13: Tiistaikerho alkaa N rpi n seurakuntatalolla.  m.

On 17.9 kl. 18: Litteraturskafferiet på När-Bok. Blomberg, Nyberg.

To 18.9 kl. 13: Diakonisyf reningen startar i församlingshemmet.  rn. Obs! Torsdag.

 vermark

Sö 7.9 kl. 12: Drive-in gudstjänst vid lemonadfabriken i  vermark. Ingvesg rd, R fsb ck och trubadur.

Sö 14.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Toivonen, Granholm.

P rtom

To 4.9 kl. 14.30: S songstart f r Seniork ren i församlingshemmet. Granholrn.

To 4.9 kl. 19: S songstart f r P rtomk ren i församlingshemmet. Granholm.

Fr 5.9 kl. 13: S songstart f r P rtom musikg ng i församlingshemmet. Granholm.

Sö 7.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Sundqvist, Tikkala.

To 11.9 kl. 12: Matgemenskap i församlingshemmet. Blomberg, Ingvesg rd. Anmälan, senast tisdag 9.9 till Blomberg 040-711 7696.

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

S  7.9 kl. 18.30: Ett nytt koncept med ungdomskvällar som roterar mellan olika f rsamlingsdelar. Skjuts ordnas. Första gången i Petalax, ladan. Mera info kommer!

M  15.9 sista anmälningsdag: Anmälan till skriftskolan 2025-2026 via blankett på hemsidan.

Berg 

To 4.9 kl. 18.30: Stick- och virkcaf  i FH har börjat f r terminen. Kom med på torsdagskvällar!

Sö 7.9 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell.

Sö 7.9 kl. 18.30: Ett nytt koncept med ungdomskvällar varannan söndag som roterar mellan olika f rsamlingsdelar. Skjuts ordnas. Första gången i Petalax, ladan. Mera info kommer!

S  14.9 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Isaksson, Brunell.

Malax

To 4.9 kl. 13: Minior i  M FH.

To 4.9 kl. 15: Junior i  M FH. Terminsstart!

Sö 7.9 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Tornberg, Lax.

Sö 7.9 kl. 18.30: Ett nytt koncept med ungdomskvällar varannan söndag som roterar mellan olika f rsamlingsdelar. Skjuts ordnas. Första gången i Petalax, ladan. Mera info kommer!

Må 8.9 kl. 18: Ekumenisk bönegrupp, Sock-enstugan.

Ti 9.9 kl. 18.30: Bönegrupp i  M FH, varje vecka.

Fr 12.9 kl. 13: Minisocken f r åk 5-6, i Sock-en. Terminsstart, varannan vecka.

S  14.9 kl. 10: Familjegudstjänst i kyrkan. Tornberg, Lax. Terminsstart f r söndagsskolan!

Su 14.9 klo 12: Suomenkielinen jumalanpalvelus kirkossa (saarnaaja SRK).

Ti 16.9 kl. 13: Syföreningen i  M FH, terminsstart.

To 18.9 kl. 19: Gubb n i Socken, varannan vecka. En bönegrupp f r män.

To 18.9 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici, i  M FH.

Petalax

On 3.9 kl. 13: Minior i ladan, terminsstart.  k 1-2. Varannan vecka.

Fr 5.9 kl. 13: Fredagssamling i FH. Isaksson, Brunell. Gäst: Församlingens nya ungdomarbetsledare Christoffer Ljung.

Sö 7.9 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Tornberg, Brunell.

Sö 7.9 kl. 18.30: Ett nytt koncept med ungdomskvällar varannan söndag som roterar mellan olika f rsamlingsdelar. Skjuts ordnas. Första gången i Petalax, ladan. Mera info kommer!

On 10.9 kl. 13: Junior i ladan, terminsstart.  k 3-4. Varannan vecka.

S  14.9 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Isaksson, Brunell.

KOLUMNEN

GUNILLA TEIR

Vad behöver vi mest?

DET  R inte så svårt att förstå att människor som har upplevt efterkrigstidens brist på varor har samlat på sig saker under en hel livstid. När den dagen kommer att hushållet ska tömmas  r det svårt att veta vad som ska sparas och vad som ska kastas eller återvinnas. Det finns saker som har ett k ns-lom ssigt värde, fastän man varken har användning f r eller ens kan använda föremålet i fråga.

När jag rensade i röran och försökte minimera antalet prylar hittade jag psalmboken som jag fick när jag konfirmerades 1972. P rmen på den lilla boken pryds av en teckning av Karleby kyrka. Idag  r det sällsynt att ta med sig en egen psalmbok till kyrkan. Dessutom har psalmboken reviderats. Jag bestämde mig för att spara boken eftersom den väcker s  många goda minnen.

MARGARETA MAGNUSSON i Sverige myntade begreppet d st dning. Det har inte så mycket att göra med döden, även om det finns en koppling. Tanken med d st dning  r att man ska st da efter sig medan man kan, det vill säga göra sig av med saker så att ingen annan behöver göra det sedan när man själv är borta. Det finns säkert sådant som ens efterkommande varken vill eller behöver ta del av.

När det gäller prylar av olika slag kan det vara bra att ge vidare det man själv inte har användning för. "Nytt för dig" brukar min mamma skriva på julklappar som inneh ll någoting bättre begagnat. Ett år fick jag Carmen Curlers v rmepapiljotter, som inte passade i mitt korta h r. Jag har lärt mig att man ska fråga först innan man ger någoting vidare. Många, särskilt yngre personer,  r minimalister. Då vill man inte ha någoting som man inte har användning f r. Ändå kan det kännas bra att få någoting som  r vintage eller retro, som har en historia.

SAMLA INTE skatter h r på jorden, säger Jesus i Bergspredikan. Där din skatt  r kommer också ditt hjärta att vara. Det gäller att ha ett sunt förhållningssätt till sina ägodelar. Sist och slutligen  r allt vi har ett l n, som vi en dag f r ge ifrån oss.

Om man tycker att det låter dramatiskt att *d st da* kan man istället tala om att *levst da*. Varför ska man inte ha det fint och städat, och njuta av det medan man lever? kommenterade min vän Ida mitt d st dande. Har man f r många saker omkring sig blir det lätt oordning och otrivsamt. Om skåpen  r fullproppade med saker hittar man inte det man behöver.

Ytterst handlar det om att skapa en tillvaro där man själv och andra mår bra. D st dande f r inte bli en prestation med krav och dåligt samvete, sådant finns det tillräckligt av i vår värld.

Gunilla Teir  r ungdomspr st i Kristinestads svenska församling.

MALAX Samling

Sorgegrupp

Har din make/maka avlidit under året? Välkommen med i vår sorgegrupp, där du kan bearbeta sorgen och dela känslor och tankar med andra i samma situation. Sorgegruppen träffas i Övermalax församlingshem kl. **14-15.30**. Start onsdagen den **1 oktober**, samt träff 15.10, 29.10, 19.11 och 3.12. Ledare: Anne Bjurbäck, Linvi Snickars och Cay-Håkan Englund.

Anmäl dig senast 24.9 till sara.brannudd@evl.fi eller tel. 040 5872010.

Våga be om hjälp mitt i nystarten

Oscar Taht vet hur det är att känna sig lite vilse i början av studielivet, men hans längtan efter att jobba i kyrkan står fast.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

VANDA Då Oscar Taht, 21 år, började studera teologi vid Åbo Akademi hade han siktet inställt på att jobba inom kyrkan. Kanske till och med som präst.

– Jag har länge varit med i ungdomsarbetet och tänkte: wow, det vore kul att vara ungdomspastor.

Men starten på studierna blev inte helt vad han tänkt sig. Glappet från gymnasiestudier till universitetsstudier kändes stort, ibland för stort. Han klarade inte av kurserna i den takt han ville och borde.

– Det var utmanande. I kombination med att jag flyttade ensam till Åbo och inte hade några bekanta där så var det inget succépaket, säger Oscar Taht.

Det tog en tid innan det vände till det bättre. I fjol började han studera till socionom med inriktning på kyrkans fostran, med sikte på att bli ungdomsarbetsledare. Med ens kunde han ha hållit en snabbare studietakt än nödvändigt om han velat. Samtidigt har han fortsatt läsa teologi på sidan om.

– Det här var en lösning som jag tyckte att fungerade för mig. Hälften av jobbet som ungdomspastor är ju i princip att vara ungdomsarbetsledare. Det är något jag hoppas på att jobba med i framtiden.

Har du något råd till de som börjar studera nu i höst och som tycker det är lite kämpigt i början?

– Mitt största tips är att man ska komma ihåg att man inte är ensam med det. Man är inte ensam om att kämpa. För mig var det bra att i efterhand inse att jag inte var den enda som hade kämpat.

– Fråga också om hjälp. Något jag gjorde fel var att jag inte talade om att det var svårt.

”Man mår bra av vad man gör”

Vad gjorde då Oscar så intresserad av församlingsliv från första början? Jo, allt började med skriban.

– Det var den klassiska vägen. Jag blev hjälpledare och sen fastnade jag. Jag trivdes så bra på min egen skriba att jag tänkte att det här kan jag göra på nytt. Och så gjorde jag det på nytt och på nytt och på nytt.

Mer exakt, vad var det du fastnade för?

– Det finns så många fina stunder i så många

»För mig var det bra att i efterhand inse att jag inte var den enda som hade kämpat.«

Oscar Taht studerar till socionom med inriktning på kyrkans fostran. Samtidigt studerar han teologi på sidan om. FOTO: PRIVAT

olika kontexter. Man får liksom livsglädje varje gång.

– Man kan ladda själen under gudstjänster, och andakter. Sen får man ta del av en sån gemenskap som man inte ser någon annanstans.

– Som ledare får man också vara med och bygga den gemenskapen och se ungdomar stråla och växa. Det finns en glädje i det arbetet. Man mår bra av vad man gör.

Gruppens gränser suddas ut

Oscar Taht, som både är en ung man och som också träffar andra unga män, tror att det kan ligga något i spaningarna om att allt fler unga män intresserar sig för kyrkan.

Kyrkan kan bidra med något som inte finns

någon annanstans tror han, dels då det kommer till tro, men också vad gäller gemenskap. Gemenskapen i skolan skiljer sig till exempel från gemenskapen i kyrkan. I kyrkan formas grupperna om, gränser suddas ut.

– För mig kändes det som att jag hittade min plats i livet efter min egen skriba. Kyrkan kan vara en trygg plats där man kanske vågar vara sig själv mer än man vågar vara någon annanstans.

Hur skapar man sådana trygga platser?

– En stor del är säkert att man understryker det, som under skriban. Man kommunicerar att man får vara sig själv, och man sjunger ”Du vet väl om att du är värdefull”.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Konfirmationen är ett brytningsskede i livet. I år firas också de som konfirmerades för femtio år sedan. FOTO: ÅBO SVENSKA FÖRSAMLINGS ARKIV

Minns du oss?

I höst är det dags för en ny generation unga i Åbo att anmäla sig till konfirmandundervisning. Men i år blir det också fest och gemenskap för dem som konfirmerades för femtio år sedan!

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

ÅBO Arbetsteamet i Åbosvenska församling hörde att kollegerna i Väståboland ordnat populära träffar för personer som blev konfirmerade för femtio år sedan.

– Vi blev inspirerade och tänkte att vi vill göra samma sak i Åbo. Vi har också bjudit in dem som jobbade med skriftskolgrupperna för femtio år sedan, som präster, ungdomsledare eller hjälpledare, säger kyrkoherde Mia Bäck.

Att få iväg inbjudningarna har krävt en hel del detektivarbete. En del av dem som konfirmerades år 1975 har flyttat utomlands, exempelvis till Sverige.

– Vi är inte helt säkra på att vi fått tag på precis varenda en av de drygt hundra personer som var konfirmander i Åbo år 1975, men alla som vi bara hittat en adress till har fått ett brev.

109 inbjudningar har åkt i väg med Posten. Inbjudningsbrevet inleds med orden: För femtio år sedan blev du konfirmerad i Åbo svenska församling – grattis! Femtioårsdagen firas med högmässa, lunch och festligt program i Aurelia den 5 oktober.

– Deltagarna får gärna bidra exempelvis med gamla fotografier, minnen och favoritsånger från konfirmandtiden.

Varför tycker du att det är viktigt att fira femtio år sedan konfirmationen?

– Vi vill erbjuda människor möjligheten att träffa varandra och minnas och se vad som hänt i livet. För oss är det också en chans att få kontakt med gamla konfirmander som bor i Åboregionen. Vi får samlas och dela en stund av ge-

menskap och minnen och det som varit betydelsefullt.

I en del församlingar ordnar konfirmanderna träffar själva.

– Men vi ville underlätta det hela genom att ta initiativ och erbjuda ett ställe att samlas på.

Mia Bäck tänker också på att femtio år sedan konfirmationen innebär att man är i ett brytningsskede i livet. Många har nyss gått i pension eller planerar att göra det.

– Det är ett livsskede då härliga vänskapsrelationer kan uppstå.

Konfirmanderna blygare än förr

Men i höst bjuder församlingen också in till nästa års skriftskola.

– Tänk att den här traditionen fortgår och är lika viktig för dem som ska uppleva den nästa år som för dem som upplevde den för femtio år sedan! Vissa element har utvecklats, men andra finns kvar.

»Vi vill erbjuda människor möjligheten att träffa varandra.«

Det känns också roligt att både den nya och den gamla konfirmandgruppen hinner samlas i Domkyrkan. Från februari 2026 till första advent 2028 är kyrkan nämligen stängd för renovering.

Hur ser konfirmandtiden i Åbosvenska församling ut idag?

– Vi ger konfirmanderna möjlighet att diskutera de stora frågorna i livet på ett öppet sätt. Det finns inget rätt eller fel, man får själv utforska kyrkan och tron. Undervisningen utgår från konfirmandernas eget liv och gudstjänsten är en röd tråd.

Som präst och ledare vid konfirmandläger är det Mia Bäckens upplevelse att hon får jobba mer än förr för att få alla att våga öppna upp sig.

– Min nya insikt med konfirmanderna är att de efter covidpandemin blivit blygare i grupp. Många vågar inte säga och stå för sina åsikter, eller sjunga tillsammans med andra. Vi har grupper som inte alls vill sjunga vid konfirmationen.

Det här ställer nya krav på vår konfirmandundervisning.

– Men trots utmaningarna hör konfirmandläger och skriftskolan till mina bästa arbetsuppgifter, till dem jag upplever som allra mest meningsfulla och roliga.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas sockenförsamling:

Sö 7.9 kl. 12: Söndagsmäsas i Pargas kyrka med kretsarnas terminsstart, Sara Grönqvist, Marith Leppä-kari-Lindberg, Linnéa Nygård, Brita Holmström.

On 10.9 kl. 18: Tvåspråkig församlingsafton i Pargas församlingshem. Föredrag av Tom Kankkonen: "Är Syrien på väg mot ett nytt inbördeskrig?". I samarbete med Skärgård utan gränser r.f.

Sö 14.9 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Marith Leppä-kari-Lindberg, Robert Helin.

On 17.9 kl. 18: Kvällsmässa i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Hanna Lehtonen.

Nagu sockenförsamling:

Sö 7.9 kl. 18: Kvällsmässa i Nagu kyrka, Janette Lagerroos, Robert Helin.

Sö 14.9 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

– kl. 13: Finsk mässa i Nagu kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Korpo sockenförsamling:

Sö 7.9 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Janette Lagerroos, Robert Helin.

Sö 14.9 kl. 18: Kvällsmässa i Korpo kyrka, Janette Lagerroos, Mikael Granlund.

Houtskärs sockenförsamling:

Sö 14.9 kl. 11: Högmässa i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Caroline Törnqvist, Uma Söderlund.

Iniö sockenförsamling:

Sö 7.9 kl. 13: Högmässa i Iniö kyrka, Pär Lidén.

ÅBO

lör 6.9:

– kl. 12: Konfirmationsmäsas, Domkyrkan. Bäck (pred), Wikstedt (lit), Söderlund.

– kl. 15: Konfirmationsmäsas, Domkyrkan. Nurmi (pred), Nykvist (lit), Söderlund.

sön 7.9:

– kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Liljeström (pred), Nykvist (lit), Danielsson. Gudstjänstgrupp medverkar. Högmässan kan även ses via www.virtuaalikirkko.fi.

Scouterna gräddar våfflor på trappan efter högmässan till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar.

ÅBO Gemenskap

Välkommen på gårdsfest!

Gårdsfest på Aurelias innergård (Auragatan 18 i Åbo) den **19.9.2025 kl. 18–19.30**.

Välkommen på en glad och skön gårdsfest! Aurelia fyller 20 år och innergården har restaurerats. Det är också 10 år sedan många flyktingar kom till vårt land och en del till vår församling. Vi firar platsen, människorna och mångfalden! Anmäl dig senast 12.9.2025 via länk på hemsidan eller till 040-3417 458.

Festen hålls på Aurelias innergård eller vid regn inomhus.

VÄSTÅBOLAND Församlingsafton

Senaste nytt från Syrien i Pargas församlingshem

Onsdagen den 10.9 ordnas det tvåspråkig församlingsafton i Pargas församlingshem tillsammans med föreningen Skärgård utan gränser.

Under rubriken "Är Syrien på väg mot ett nytt inbördeskrig?" håller journalisten Tom Kankkonen en presentation om Syrien och Mellanöstern.

Presentationen hålls på finska men det är möjligt att ställa frågor och diskutera på svenska. Fritt inträde – varmt välkommen!

JOMALA Höststart

Församlingens syföreningar startar för hösten vecka 37

Kenyamissionen (SLEF), start 8.9 kl. 13

i Olofsgården (träff varannan måndag).

Missionssyföreningen (FMS), start 9.9 kl. 14

i Rönngården (träffas varje tisdag).

Genom syföreningarna bistår församlingen Ruth Åbacka som är utsänd till Kenya via SLEF och Anna-Lena Särs som är utsänd till Senegal via Finska missionssällskapet.

Träffarna består av kaffeservering, andakt, handarbete och samvaro.

mån 8.9:

- kl. 12–12.15: Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.
- kl. 13–14.30: Café Orchidé, Aurelia. Gunnar af Hällström "Nicenska trosbekännelsen 1700 år"
- kl. 17.30–20: Träff för unga vuxna, Aurelia.
- kl. 19–20: Stillhetens yoga, Domkyrkan. Ta med underlag.

tis 9.9:

- kl. 14.30–18.30: Ungdomshålan, Aurelia.
- kl. 18–19: Tyst meditation, Aurelia.

ons 10.9:

- kl. 9.30–11.30: Familjecafé, Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
- kl. 13.30–16: Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.
- kl. 17.30–19.30: Familjeskoj, Aurelia.
- kl. 18: Bygga hopp i en galen värld – samtalsserie, Aurelia. Skapa konst – skapa hopp. Gäster: Monika Fagerholm, författare och Hugo Strandberg, universitetslektor i filosofi vid ÅA.

tor 11.9:

- kl. 9–12.15: Familjecafé, Aurelia.
- kl. 17–17.45: Allmän rösträtt – sång för alla, Aurelia.

fre 12.9:

- kl. 12–14: Matlagningsgrupp för karlar, Aurelia. Anmälan till Sonja Knuts-Söderlund 040-3417 468.

lör 13.9:

- kl. 15–17.30: Träff för ensamstående föräldrar med barn, Aurelia. Anmälan senast 11.9 till agneta.markkula@evl.fi.

sön 14.9:

- kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Björkgren (pred), Liljeström (lit), Markkula, Söderlund. Gudstjänstgrupp medverkar. Barnhörna. Kyrk-kaffe.
- kl. 15: Mässa, S:t Karins kyrka. Björkgren, Söderlund. Gudstjänstgrupp S:t Karin medverkar. Kyrkkaffe.

mån 15.9:

- kl. 13–14.30: Café Orchidé, Aurelia. Mia Bäck "Domkyrkans renovering"

- kl. 19–20: Stillhetens yoga, Domkyrkan. Ta med underlag.

tis 16.9:

- kl. 14.30–18.30: Ungdomshålan, Aurelia.
- kl. 18–19 Tyst meditation, Aurelia.

ons 17.9:

- kl. 9.30–11.30: Familjecafé, Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
- kl. 13: Frukostklubben, Bryggerirestaurang Koulu (Eriksg. 18, Åbo). Anmälan senast 15.9 kl. 10 till hedlu50@gmail.com.
- kl. 13.30–16: Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.
- kl. 17.30–19.30: Familjeskoj, Aurelia.

tor 18.9:

- kl. 9–12.15: Familjecafé, Aurelia.
- kl. 11.30–13: Brunch för alla, Aurelia. Frivillig avgift till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

7.9 kl. 11.00 Högmässa: på Gregersö, Serell, Äng, Hansen

14.9 kl. 11.00 Högmässa: St.Olofs kyrka, Äng, Serell, Hansen, damkören La Chorale från Sverige medverkar

18.9 kl. 12.00 Sopplunch: på Rönngården

MARIEHAMN

SÖ 7.9 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka, medverkar gör Regionkören från Uppsala län, Erik Sellerstedt. *

TO 11.9 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka

TO 11.9 kl. 12.00 Sopplunch: i församlingshemmet.

FR 12.9 kl. 13.30 Önskepsalmen: i församlingshemmet.

SÖ 14.9 kl. 11.00 Ungmässa: i S:t Görans kyrka. Kyrkkaffe. *

TO 18.9 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 18.9 kl. 12.00 Lunchmässa: i församlingshemmet.

*=Livestreaming på församlingens Facebook-sida.

KOLUMNEN

Sommartankar i Olofslunden

VISST HADE han nämnt att han vill begravas med sin mamma? Tankarna snurrade på ÅUCS, där familjen samlats med anledning av sambons kritiska tillstånd. Med bästa tänkbara utgång behövde vi inte där och då ta några osäkra beslut kring begravning. Tack gode Gud.

Med över två års distans till det traumatiska kommer jag ofta på mig själv med att tänka kring död och begravning. Att jag deltog i samtalsträffen "En dag ska vi dö" med sjukhusprästen Katarina Gäddnäs var självklart. Det var överraskande naturligt att med nya människor samtala kring det kanske mest privata. Vackert var det också. Och lärorikt.

ATT JAG säsongsarbetar på Jomala församlings kyrkogård känns givet. Bland gravarna är tankar kring döden ofrånkomliga. Jag noterar anhöriga som besöker gravarna regelbundet; med nyplockade buketter eller den avlidnas favoritblomma från egna trädgården. En annan anhörig kommer varje dag för att stryka sin hand över karestans namnplakett på tavlan. En gest som berör.

Andra gravar är övergivna och i vissa fall täckta av gräs. För länge sedan har de försetts med informationen "gravrätten upphört". Anhöriga har samtidigt ombetts ta kontakt. De gröna lapparna är så många och synliga så en utländsk guide undrade vad de innebär.

JAG HÖR Katarinas ord: "Har den avlidna inte lämnat några önskemål eller bestämt på förhand ska de efterlevande känna sig trygga med att den avlidna tänkt att det ordnar sig på bästa sätt ändå." Kontrollmänniskan i mig vaknar. Var ska min aska strös? Vid stugan? Är sonen bekväm med det? Bryr han sig nu? Ska jag ändå ha en grav på kyrkogården? Bara för att släktingar på sommarbesök ska minnas mig? I så fall ska jag ju begravas i Kimito? Ska jag på förhand teckna tioårigt skötselavtal? Och därefter riskera tom blomlåda och grön pinne med informationen "skötselavtal upphört".

Hör på radion i hörlurarna om ett åldrat par som ordnat med grav och gravsten. Mannen berättar att frun tycker det är absurt att följa med när han vill besöka deras grav. "Det sker en generationsväxling kring det här med död och gravar" har flera jag mött i sommar sagt. Borde församlingarna arrangera kurser? Det är ju en del byråkrati. Sambon behöver kolla upp om han ens innehar gravrätten till sin mors grav. Och jag behöver tänka klart. En dag ska vi dö.

Ann-Charlotte Funck är säsongsarbetare på Jomala församlings kyrkogård och medlem av Hammarlands församling.

Andas, be

Det är höst. Kalendern fylls. Ibland är det för mycket av det du måste och för lite av det som ger kraft.

Andas in och ut. Be Jesusbönen: Herre Jesus Kristus, förbarma dig över mig.

Vänta in det att du inte är ensam.

Byn som bygger ett kapell

Uppe på en höjd i Kirjais, med utsikt över Gullkronafjärden, står nästa sommar ett litet kapell. Det ska bli en samlingspunkt för hela byn, och öppet för alla – oberoende av religion.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NAGU För ett år sedan satt Kaj-Johan Karlsson, hans fru och ett par från grannbyn och åt lunch.

– Man löser ju alla problem när man äter lunch, och då dök tanken upp att vi skulle bygga ett kapell. Och vi tänkte genast: det gör vi!

Kaj-Johan Karlsson har stuga på Kirjais i Nagu, är aktiv i byaföreningen och har hållit i byggprojektet med Kirjaishapellet, i och med att han jobbar i byggbranschen. Hans rötter på Kirjais sträcker sig långt bakåt i tiden.

– Vår stuga är min pappas gamla hemställe. Jag är själv nionde generationen från Kirjaishubben (Anders Bertilsson), som ägde ön på 1600-talet.

Föreningen i Kirjais heter Kirjais- och Sommaröbygdens utveckling. Här finns en stark tal-koanda och många aktiva medlemmar. Beslutet att bygga ett kapell fattades vid ett möte som var öppet för alla i föreningen. Grönt ljus från markägarna fick de genast. Givetvis fanns det också farhågor.

– Den största frågan var att ska vi bygga ännu ett hus som kräver underhåll. Och jag förstod det: vi har ju redan flera byggnader och projekt att underhålla, det finns en brandstation, en lekpark, en lastningskaj och en farled. Föreningen grundades år 1997 med målet att ytbelägga Kirjaishvägen – den första statliga väg som delvis är finansierad med privata medel.

Byggnaden ska vara till allmän nytta

De bestämde att kapellet skulle bli så litet och enkelt som möjligt. Det ska rymma cirka 30 personer, men ha en stor terrass.

– Det blir en liten, söt byggnad i vitt, ovanför byn. Fönstret som vetter ut mot öster blir stort. Det blir som en tavla ut mot Gullkronafjärden. När jag först stod på den plats där kapellet byggs tänkte jag: det här är stället.

Förr i tiden vitkalkades de små kapellen i stock.

– Det blir lite av samma känsla, men i ny, modernare tappning, säger Kaj-Johan Karlsson.

Han poängterar att det här projektet inte är

Ungefär så här ska kapellet se ut när det är klart. Kapelet har härlig utsikt över Gullkronafjärden. FOTO: KAJ-JOHAN KARLSSON

församlingens, utan föreningens. Finansieringen kommer från så kallade Leader-pengar, i samma båt rf, Kulturfonden och Konstsamfundet.

– Tanken är att byggnaden ska vara till allmän nytta i byn. Bland annat brukar en grupp flickor i byn ha dansuppvisningar, och tanken är att också de ska kunna öva i kapellet. Föreningen, fiskelaget, jatklaget och väglagen ska kunna samlas där för sina sammanträden. Vi ska kunna använda byggnaden till allt.

Men den ska också vara ett kapell. Man ska kunna ordna dop, vigslar och begravningar där, och kanske till och med någon julotta någon gång.

Den 29 juli, på Sankt Olofsdagen, murades grundstenen. Då var kyrkoherde Sara Grönqvist från Väståbolands församling med.

– Hon har skrivit ett positivt utlåtande om ett ekumeniskt kapell, och välkomnar all verksamhet som inte förstör byggnaden.

Men det finns också en tydlig koppling till

»Kanske Sankt Olof till och med stått precis på den här platsen.«

kyrka och tro. St Olav Waterway, en pilgrimsled som sträcker sig från Åbo domkyrka till Trondheim, snuddar vid Kirjais. Tanken är att pilgrimer i framtiden ska kunna pausa vid kapellet i Kirjais.

– Det blir ett vandringsmål och en del av leden. Själv har Kaj-Johan Karlsson alltid varit intresserad av historia. Under projektets gång har han särskilt fastnat för det norska nationalhelgonets äventyr i skärgårdshavet.

– Vi är helt övertygade om att Sankt Olof till och med varit i land här, kanske tagit skydd under någon storm. Kanske han till och med stått på precis den plats där kapellet står och spanat ut över det stormande havet.

Nästa sommar ska byggnaden vara klar.

– Det kan kanske kallas för ett kulturreligiöst projekt. Församlingen har några tusen år av erfarenhet av att samla folk, och kapellet sitter bra i det sammanhanget.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 5.9 Tanja Forsblom, Purmo

Måndag 8.9 Catherine Granlund, Helsingfors

Tisdag 9.9 Leif Galls, Replot

Onsdag 10.9 Lilian Ruotsala, Larsmo

Torsdag 11.9 Kati Kivistö, Helsingfors

Fredag 12.9 Tanja Forsblom, Purmo

Måndag 15.9 Tobias Elfving, Karleby

Tisdag 16.9 Leif Galls, Replot

Onsdag 17.9 Lilian Ruotsala, Larsmo

Torsdag 18.9 Monica Cleve, Hangö

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 5.9 Henna Liljeström, Sibbo

Lördag 6.9 kl. 17.58 Ett ord inför helgen

Söndag 7.9 Läsning ur Svenska Bibelsällskapets provöversättning av Nya testamentet.

Måndag 8.9 Kristian Vuoristo, Esbo

Tisdag 9.9 Kristian Vuoristo, Esbo

Onsdag 10.9 Kenneth Grönroos, Sibbo (r. från 21.11.2023)

Torsdag 11.9 Rea Anner, Helsingfors (r. från 7.8.2023)

Fredag 12.9 Henna Liljeström, Borgå

Lördag 13.9 kl. 17.58 Ett ord inför helgen

Söndag 14.9 Läsning ur Svenska Bibelsällskapets provöversättning av Nya testamentet.

Måndag 15.9 Catherine Granlund, Helsingfors

Tisdag 16.9 Catarina Olin, Sundom

Onsdag 17.9 Bo-Göran Åstrand, Borgå

Torsdag 18.9 Eva-Stina Hellborn, Kimito

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 7.9 Gudstjänst Finlands svenska metodistkyrkas årskonferens i Nykarleby. Predikant: Knut Refsdal. Mötesledare: Sarah Tiainen. Sångare: Dillon och Suné Holm. Musiker: Camilla Cederholm (piano), Dillon Holm (gitarr) och Divine Aberimeh (trummor). Textläsare: Ethan Holm. Nattvarldsutdelare: Nils-Gustav Sahlin, Susanna Lönnqvist m.fl.

Söndag 14.9 Liturgi med Tammerfors ortodoxa församling. Liturgin förrättas av Aleksej Sjöberg. Sångare: Sari Ahponen (kantor), Matilda Matsi, Rikhard Dahlström och Harry Fagerlund. Predikant: Aleksej Sjöberg. Läsare: Rikhard Dahlström. Liturgin kan också ses som tv-gudstjänst på Arenan 14.9.2025.

Ortodox liturgi på Yle Arenan

I Tammerfors firas en fridfull ortodox liturgi i den helige Alexander Nevskijs och den helige Nikolaos kyrka. Gudstjänsten förrättas av kyrkoherde Aleksej Sjöberg. Kantor är Sari Ahponen och textläsare Rikhard Dahlström. Både Sari och Rikhard deltar också i en vackert sjungande kvartett där de övriga sångarna är Matilda Matsi och prästen Harry Fagerlund. Gudstjänsten kan ses på **arenan** den 14.9, och samma dag sänds den också på **Yle Vega kl. 13.03**.

FOTO: MONICA STORM

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Borgå stift i augusti: Avsked, förordnanden och val

Domkapitlet sammanträdde torsdagen den 21 augusti 2025.

Domkapitlet har beviljat Boris Sandberg avsked från prästämbetet. Den 80-åriga Sandberg har sedan flera år tillbaka varit engagerad i Missionsstiftet, som är en självständig evangelisk-luthersk kyrka utan formella band till Borgå stift.

Förordnanden

Kjell Thuvall från Sverige förordnas som tf kaplan i Ekenäsnejdens svenska församling för höstterminen 2025. Tjänsten är lediganslagen och kan sökas som ordinarie fram till mitten av september.

Irene Erkko slutar som kaplan i Esbo för att sköta en kaplanstjänst i Västabolands svenska församling.

Flera församlingspastorer i

stiftet lämnar sina jobb. Martin Jakobsson i Domkyrkoförsamlingen i Borgå byter från september till en visstidstjänst som församlingspastor i Johannes församling i Helsingfors. Vid augusti månads slut slutar församlingspastorerna Maria Lindberg i Hangö och Eva Ahl-Waris i Vanda, båda på egen begäran.

Tuomas Toivonens förordnande som tf kaplan i Närpes förlängs till september månads slut. I Mariehamn är kaplan Jessica Bergström fortsatt tjänstledig till slutet av oktober.

Mats Björklund som hade önskat växla ner från kyrkoherdejobbet i Korskhalm börjar nu i samma församling, men som kaplan från den 15 september. Vid sidan av arbetet kommer han ändå att sköta kyrkoherdeuppgifter ända till vårvintern 2026. Kyrkoherdetjänsten ska lediganslås.

Nya poster i stiftets ledning besätts i höst

Tjänsten som kyrkoherde i Borgå svenska domkyrkoförsamling och domprost söks av Karl af Hällström och Camilla Ekholm. Domkapitlet ger sitt valförslag vid sitt sammanträde den 18 september. Domprosten väljs av församlingsmedlemmarna den 9 november. Valproven hålls två söndagar innan, den 19 och 26 oktober.

Vid sammanträdet den 18 september väljs också ny lagfaren assessor till domkapitlet. Tjänsten söktes av fyra personer.

Lediga tjänster i stiftet

Två kaplanstjänster, i Ekenäsnejdens och Närpes församlingar är lediga att sökas senast den 14 september. Tjänsten i Ekenäsnejdens församling har lediganslagits tidigare och inlämnade ansökningar beaktas. Annonserna finns på domkapitlets webbplats och Kirkkorekry.

RE MÄVMO OCH TRO EVANGELIUM

KYRKHELG NORD
KARLEBY • 19–21.9.2025

MEDVERKANDE
Stefan Aro, Azhar Kaleem,
Minna & Veli-Pekka Joki-Erkkilä,
Vesa Ollilainen m.fl.

kyrkhehg.fi

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.armasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

epic
GYM

Öppet:
24/7

Epic Gym
Videvägen 2
68570 LARSMO

Tel: 045 220 3522
Epost: info@epicgym.fi
Web: www.epicgym.fi

Barman Anders Fma

- Timanttiporaukset ja -sahaukset
- Diamantborrning och -sågning
- Kaikki rakennussaneeraukset
- All byggnadssanering

040 728 7339

Rosenlundsvägen 83, 10710 Snappertuna

HÖSTENS BOKNYHETER!

JAN-ERIK NYBERG

Konsten att lära känna en annan människa

En bok om våra relationer till varandra, till oss själva och till livet självt.

Fontana Media, hft. 27,90

LARS-JOHAN SANDVIK

Livets pusselbitar

– *Texter av en småstadspräst*

Lars-Johan Sandvik blickar tillbaka på sin prästgöring i både nyskrivna och tidigare publicerade texter.

Fontana Media, hft. 28,90

Gnistor – Sju röster om tro

Hur är det att leva som kristen idag? Vad bär oss, och vad vilar vi i när livet rullar på?

Fontana Media, hft. 27,90

tfn 040 831 5897
www.fontanamedia.fi
Södra kajen 8, 00130 Helsingfors

Fontana Media

Bön är mitt sätt att hantera tillvaron

Alva Dahl skriver radikalt och vackert om Franciskus och om att följa Jesus.

– För mig finns det ingen motsättning mellan det som är god litteratur och det som är uppbyggligt.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **KRISTINA CHAP**

I bland kan ett skönlitterärt verk, som Alva Dahls poetiska berättelse *Småsysstrar och gråbröder*, också vara en andlig läsupplevelse. Det är stort att läsa poesi och uppfyllas av en längtan efter att bli en bättre människa.

När Alva Dahl började fundera på att skriva om Franciskus var det för att lyfta fram helgonet inför 800-årsdagen av hans död. *Småsysstrar och gråbröder* tecknar en bild av Franciskus och hans första bröder, men också av en fiktiv, modern franciskankommunitet.

Själv har hon som författare mer och mer börjat integrera sin tro i sitt skrivande.

– Jag tycker att jag försöker skriva god

litteratur, och för mig finns ingen motsättning mellan det som är god litteratur och det som är uppbyggligt. För mig är det något radikalt och vackert med Jesu undervisning. Kanske har jag varit så pass befriad från det som kan vara destruktivt och falskt i kristna sammanhang att jag kan skriva så.

Hon har alltid känt sig lite i marginalen, längtande in i kyrkans centrum.

– Det kanske gör det lite lättare att behålla någon sorts renhet.

De historiska berättelserna om Franciskus och hans klosterbröder bygger långt på legender. Men inte heller passagera om den moderna kommuniteten i boken lyfter det som är fult, svårt och skavande med att försöka följa Jesus.

*lovprisningen
ska inte hasplas fram
men heller inte kramas ut
– hör på sångfåglarna:
de släpper fram sin röst
utan åthävor, utan skam,
var och en med sin
rytm och strävhhet, fraserings
och riktning*

*tillbedjan är inte en pil
för pilen sårar och dräper*

*mer som en ambulans
ilar bönen mot den punkt
där något måste helas*

ur *Småsysstrar och gråbröder*

– Med den historiska Franciskus är det lätt att teckna det vackra porträttet. Det är svårare att göra med verkliga människor i vår egen tid. Med fiktionen kan man göra en idealbild för att vi behöver den.

Bönen ett sätt att hantera tillvaron

Alva Dahl växte upp i Järna, antroposofins centrum i Sverige. Hennes föräldrar var post-kristna och emot institutionell religion. Men de, liksom många andra som bodde i Järna, var där på grund av antroposofin.

– Så det var en sorts andlig miljö.

Hon började sjunga i Svenska kyrkans barnkör när hon var sju år. Och så hade hon en mormor som var kristen.

Alva Dahl

Svensk översättare, språkvetare och författare.

Medlem i redaktionskommittén för nästa bibelöversättning. Den nya översättningen av Nya testamentet utkommer år 2026. Hon är tillsammans med en annan stilist (Aili Lundmark) ansvarig för att tänka på den svenskspråkiga läsaren.

Aktuell med den poetiska berättelsen *Småsysstrar och gråbröder*.

Har ett eget förlag, Syster Enbär. ”En av Franciskus första bröder kallades Broder Enbär. Han var en dårlig person, som idag säkert skulle få autismdiagnos. Han tog allt som Franciskus sa bokstavligt. Han inspirerar mig att göra det jag tror på, utan att tänka så pragmatiskt.”

– Det är det typiska, att man kommer in i kyrkan via en kör eller en farmor eller mormor ... jag hittade in på samma sätt som många andra.

I klass två eller tre i skolan fick hon lära sig mycket om Franciskus. I tjugooårsåldern hamnade hon bland de svenskkyrkliga franciskansysstrarna i Klaradals kloster.

– Jag kom in i den högkyrkliga delen av Svenska kyrkan, med fantastisk liturgi och med tidegården. I perioder har jag känt att jag är katolik i hjärtat – men inte kyrkorättsligt. Jag har provat det lite grann men det har känts väldigt forcerat. Jag har inte fått någon tydlig hjälp av Anden på den vägen.

Samtidigt kan hon känna att hon tillhör någon sorts undantagsfalang i kyrkan, som sagt med en längtan in i kyrkans centrum.

– Jag känner inte att jag är den som kyrkan allra helst vill ha som medlem.

Har du någonsin haft en kraftig och tydlig trosupplevelse?

– Att träffa personer som verkligen lever ut sin tro, oavsett om det är i kommundet eller på annat sätt.

Efter att hon varit hos franciskansysstrarna började hon gå i tidebön varje dag, men också läsa helgonbiografier. Hon vart tjugio år, och hon behövde förebilder.

– Det var viktigt att träffa människor som säger att bön är viktigt och någon-ting att ägna sig åt. När jag själv vågar be märker jag att det är det mest värdefulla, det bästa sättet att hantera den svåra tillvaron.

Om man inte har bönen är det så svårt att tänka på det hemska och det fruktansvärda.

– Man vill ju bara slå det ifrån sig. Man är så maktlös. Men i och med att bönen finns går det att kännas vid verkligheten.

Tog ansvar för Franciskus arv

År 2026 är det 800 år sedan Franciskus dog, eller ”steg in i den himmelska verkligheten”, som Alva Dahl säger. För hundra år sedan fanns det en

kvinnor som hette Lisa Lundh och som bodde i Lund, och hon både skrev och översatte böcker om Franciskus inför 700-årsjubileet.

– Och allt gavs ut på Bonniers! Det känns avlägset idag.

Men Alva Dahl frågade sig: vem ska idag ta samma ansvar som Lisa Lundh tog för hundra år sedan?

– Det måste jag göra.

Hon har försökt lobba på olika förlag för att de ska översätta franciskanska böcker – men det är jättetufft. Boken *Småsysstrar och gråbröder* kom till när hon funderade på vilken form hon skulle hitta för det hon själv längtade efter att skriva.

– I drygt tio år har jag mejlledes och brevledes haft kontakt med den finlandssvenska poeten Eva-Stina Byggmästar. Hon betyder jättemycket för mig.

Alva Dahl nämnde Franciskus-projektet för Eva-Stina, och hon föreslog samma form som för Dahls föregående bok, *Havandeskapet*: att med poetiska verktyg leva sig in i personernas reaktioner.

– Det var en tanke som jag verkligen gick igång på. Och jag kände att jag måste göra det som jag går igång på.

– Som Franciskus sa: alla bröder bör predika genom sina handlingar. Jag vill predika genom textens form, inte bara vad som sägs utan *hur*, och insåg att jag kunde uttrycka den franciskanska andan bättre genom den poetiska formen än i sakprosa.

Den här boken är, liksom den förra, utgiven på hennes eget förlag, Syster Enbär. När man skriver utifrån en kristen livstolkning kan det vara svårt att hitta en förläggare.

– Jag tycker inte det finns fördomar mot kristna teman i kulturvärlden i Sverige på samma sätt som förr, men bland förläggare finns det en oförståelse inför det kristna. Man får skriva med kristen tematik, men då ska det vara problematiserat. Kanske det är en tidsfråga innan tron letar in sig även där, för det är en ganska konservativ bransch.

»Det är så sorgligt att man alltid bär sitt oglansiga jag med sig.«

Gå tillbaka in i din cell

DET ÄR NÅGOT med hösten som får mig att tänka på ökenfädernas uppmaning till munkar som hade svårt att stå ut med sina misslyckanden under livet i askes: ”Gå in i din cell.”

Det vill säga: Gå tillbaka in i din cell.

SÅ HÄR står det i den helige Benediktus klosterregel: *Drabbas du av en provning på den plats där du bor så lämna inte den platsen när provningen kommer. Vart du än beger dig kommer du att märka att det du flyr ifrån har försprång.*

Rowan Williams konstaterar i boken *Tystnad och honungskakor*. Ökenens vishet att faktum är att vi inte vill börja där vi befinner oss. Vi känner oss som mannen som fick frågan om vägen till en viss plats. ”Jag skulle nog inte starta härifrån”, svarade han.

Nej, inte jag heller! Här är det för svårt. Det känns för tungt just här. Och det tröstar mig inte så mycket att man kan äta upp till och med något så stort som en elefant, en bit i taget.

OM VI BÖRJAR där vi befinner oss, i det nu som är vårt, just nu, finns det så mycket hårt arbete att pressa sig igenom.

Det är förstås ett förskräckande arbete. En munk som kämpade med en frestelse fick som råd: ”Gå. Sitt i din cell och ge din kropp som trohetslöfte till väggarna.”

Våra kroppar kämpar emot sina trohetslöften. Det löfte vi själva förväntas ge är kanske att sitta kvar vid ett skrivbord och en dator, eller vid ett köksbord eller vid en sjuksäng, i en grupp för anonyma alkoholister eller på en ätstörningsavdelning där vi ska svälja ännu en måltid vi inte vill ha.

Jag vill inte idealisera det här. Det är svårt.

”Det vi behöver vägledning i är inte så mycket hur vi ska slippa känna leda, utan hur vi ska möta leda utan fruktan; inte så mycket i att hälsa allt med andlig glädje och entusiasm, utan i att kunna bevara den tysta motivationen att hålla ögonen öppna”, skriver Rowan Williams.

VISSA DAGAR känns den här uppgiften helt omöjlig för mig. Jag försöker be. Det är, för att citera en man som skrivit en fin bok om bön, ”som att borra i betong”.

Jag vill inte gå in i min cell. Jag vill inte fortsätta fläta korgar. Jag vill helst fly till något annat kloster med lite glamorösare andligt liv och en annan sorts korgar, där jag tror jag skulle kunna glänsa på ett nytt sätt.

Det är så sorgligt att man alltid bär sitt eget oglansiga jag med sig. Sin rädsla, sina inre konflikter, sin evigt ömmande akilleshäla. Det är svårt att fortsätta vända blicken inåt.

I cellen intill min sitter du och försöker möta din egen leda utan fruktan. Vilken tröst att veta att du är där.

Sofia Torvalds är redaktör.

Nej, det kommer ingen perfekt partner på en vit häst och räddar oss. Och nej: konflikter är inte farliga. De är en möjlighet!
Jan-Erik Nyberg har skrivit en bok om det som är det finaste och svåraste i livet: relationer.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Vad är det i mig som gjorde mig arg på dig?

Under de 25 år som Jan-Erik Nyberg jobbat som par- och familjeterapeut har han förstått att parförhållandet inte är allt. Livet är en helhet.

– Vad är det som ger mening i en människas liv? Det är inte bara en enda sak. Jag vill på något vis lite skala ner hysterin kring att alla ska ha en jättelycklig och jättevälfungerande parrelation med ett underbart sexliv och välartade barn.

Hans färskaste bok heter *Konsten att lära känna en annan människa*.

– Jag vill lyfta fram att man kan ha många värdefulla relationer i sitt liv, och alla behöver inte bli en sexuell parrelation. Man kan vara nära och viktig för varandra på andra sätt.

Tycker du att alltför många av oss ändå förväntar oss en prins/prinsessa på en vit häst, någon som ska rädda oss undan oss själva och livet?

– Jag tycker vi får så många tips och råd om parrelationen idag. "Så blir du lycklig i din parrelation." Det finns forskare som säger att vi befinner oss i en paradoxal situation där vi förväntar oss mer av parrelationen än någonsin, och samtidigt har mindre och mindre färdigheter för den. Vi tränas inte i att relatera till varandra. Vi tvingas inte till det. Vi lyssnar på experter på parrelationer, men vi lyssnar inte så mycket på varandra, eller på situationen.

Du skriver någonstans i boken: "Uppdraget att lära känna oss själva och andra är egentligen mycket större än vi klarar av." Det känns så sant. Vad svarar du en person som kommer fram till dig och säger att uppdraget faktiskt känns hopplöst?

– Jag tänker att det är att acceptera att det är så. Att inte försöka inbilla sig att man verkligen kan lära känna en annan människa. Det handlar om ödmjukhet och acceptans inför livets storhet. Jag måste inte klara av

ILLUSTRATION: GEMMA EVANS/UNSPLASH

allt. Det finns saker jag inte riktigt klarar av, och det är okej.

Du lyfter två ord som är viktiga i våra relationer: nyfikenhet och tillit. Hur kan vi konkret jobba på vår nyfikenhet och tillit till andra människor?

– Det kräver eftertanke! Det första ordet jag kommer att tänka på är kommunikation, att både lyssna och tala. Och sedan: att inte resignera. Att inte låsa in den andra i en fyrkantig låda av ”du är sådan här”. Att alltid vara öppen. Det är lite som med Gud: Han är alltid större. Våra fantasier om Gud är bara våra fantasier och våra föreställningar. Detsamma gäller när vi möter en annan människa: det finns alltid någonting jag inte vet om den människan.

Du skriver mycket om hur vi formas av relationerna under vår barndom. Vi har ganska lätt för att säga ”jag är nu sådan här, lev med det”. Jag tänker att det finns en intressant dynamik mellan tanken att vi formas av vår barndom men ändå kan förändras.

– Man brukar prata om att man kan förändra sin livshistoria och skapa en ny berättelse. Jag tänker att jag kanske blev som jag blev för att min barndom var si eller så, men fortfarande har jag ett ansvar för hurdan jag är. Jag kan inte fly det. Vulgärsynen på att vi formas av familjen är att vi inte kan göra något åt det. Det stämmer inte. Vi kan inte lyfta oss i håret, men vi kan välja här och nu, jobba med oss själva och ta in nya perspektiv.

Du skriver också: ”Det enda du har makt över är att förändra dig själv.”

– Det har blivit ett mantra för mig. Jag märker också med mig själv att jag inte vill se mina egna mörka sidor. Omedvetet så blundar vi för dem, och då ploppar de ofta fram så att vi ser dem hos vår medmänniska, företräddelsevis hos vår livspartner. Det var någon som sa till mig när jag var riktigt ung: När du blir riktigt arg

Jan-Erik Nyberg tänker att god kommunikation gör vår verklighet rikare, mer tredimensionell. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

på någon, så måste du fråga ”vad är det i mig själv som gör mig så här arg”. Det har varit något som hjälpt mig många gånger. Det har förlöst ilskan och jag har blivit öppnare inför mig själv. Vi vill ju aldrig bli genomlysta på det viset att vi ser att *där* är det något som inte är så bra i mitt liv. Vi värjer oss för att det finns något vi borde ta ansvar för.

I den populärpsykologiska jargongen talas det ganska mycket om gränser. Bilden blir då lätt att problemet alltid är att vi inte har tillräckligt med gränser. Men du skriver att vi också kan ha för starka gränser och beskriver det som att vi blir som hus som varken har fönster eller dörrar. Hur ser du på gränser?

– Jag kunde berätta om det i en timme! Det är så oerhört intressant. Om jag går tillbaka till teologin: i skapelseberättelsen drar Gud ständigt upp gränser i universum. Jag tänker på det lite som en allegori över vår medvetenhets tillblivelse. Den första gränsen är mellan mörker och ljus. Sedan drar barnet en gräns mellan sig

»Istället för att se konflikter som ett tecken på att något är fel kan man tänka att konflikter är en chans att vara kreativ.«

själv och sin omgivning. Gränser ska vara både tillräckligt tydliga och starka, men också genomsläppliga. Det är en viktig paradox. När jag blev installerad som kyrkoherde i Oravais i tiden sa biskop Erik Vikström till mig: ”Gränsen är den plats där vi lär känna varandra.” Då måste gränsen samtidigt vara öppen och tydlig. Gränsen är platsen som skiljer oss åt, men också platsen där vi möts.

Du skriver att vi ofta är väldigt rädda för konflikter och att vi måste våga vara i konflikt. Hur kan vi se konflikten som en möjlighet?

– Vi ser kanske konflikter som ett tecken på att något är fel. Då blir det en strid om vem av oss som har rätt. Då tar vi den striden, och det är så många hanterar konflikter: med att argumentera. Men man kan istället tänka att konflikten är en chans att vara kreativ. Det handlar om samma sak som när hjärnan tar in synintrycket från vardera synnerven: man gör liksom ett synopsis av våra olika synsätt. Plötsligt blir verkligheten tredimensionell, och det känns inte längre hotfullt att lyssna på den andra. Det blir en rikedom. Det är en förmån, för då får vi se verkligheten från flera synvinklar, och kan tillsammans hitta en verklighet där vi kan fungera.

Du skriver: ”Det finaste du kan ge en annan människa är omtanke och uppmärksamhet.” Varför är just de sakerna så viktiga?

– Det handlar ju om empati och vår förmåga att leva oss in i hur en annan människa har det. Det är sådana möten vi allihop behöver livet igenom, där någon annan inte bara håller med oss eller eldar upp våra känslor utan ser oss. Omtanke är: jag vill den här människan väl och jag vill vara uppmärksam, men jag går inte in i samma känsla och blir förbannad för att den andra är förbannad. Jag är ögat som ser. Jag är den som kanske kan stöda den andra människans förmåga att hantera sitt liv.

Döden. Det är vad **Benjamin Häggblom** upplever som den allra svåraste delen av sitt jobb som sjukhuspräst. Han står själv svarslös inför den. Men oberoende av om han kommer i kontakt med minnessjukdom, psykos eller cancer så är hans främsta verktyg det samma: närvaro.

TEXT OCH FOTO: **REBECCA PETTERSSON**

Benjamins kalender är nästan alltid tom

Det känns väldigt meningsfullt även om jag inte alltid känner att jag har så mycket att tillföra. Så säger sjukhusprästen Benjamin Häggblom, 28 år, om sin arbetsbild.

I snart ett år har han tjänat i de sjukas och anhörigas församling vid Vasa centralsjukhus och vid rättspsykiatriska sjukhuset i gamla Vasa.

Då han inledde sin bana som präst var han yngst bland kollegorna i Borgå stift. Sedan dess har han fått några år på nacken, men decennier av erfarenhet är inte en förutsättning för att vara bra på att lyssna.

– En viktig insikt är att det egentligen inte finns jättemycket jag kan göra i de här situationerna. Vad jag säger hjälper inte. Det som är viktigt är att jag är där, säger Benjamin Häggblom.

Vill hellre lyssna än predika

För några år sedan dog en nära vän till Benjamin i en hjärntumör. Det är hans hittills största sorg. Sjukdomsförloppet var kort och sista gången som vännerna sågs var på sjukhuset. Den gången gav Benjamin sin vän nattvard.

– Kanske var det också där, då jag besökte honom, som mina första tankar om att jobba på sjukhus väcktes.

Han har alltid haft en starkare dragning mot att samtala än mot att undervisa. Då det dök upp jobb inom sjukhussjälavården i Vasa såg han sin chans till att göra mer av det han gör helst, och jobbet på sjukhuset skiljer sig markant från att arbeta i en församling. I en församling måste man alltid jobba med framförhållning.

– Här är det mer att man bara finns till och gör sin grej. Jag har inte jättemycket planerat framåt, för jag vet inte vad som händer. Kalendern fylls bakåt.

Benjamin Häggblom

Har sina rötter i Karleby men bor i Vasa tillsammans med sin fru och deras fem månader gamla bebis.

Jobbar som sjukhuspräst vid Vasa centralsjukhus och rättspsykiatriska sjukhuset i Gamla Vasa.

På fritiden spelar han gärna brädspel, rör på sig och umgås med vänner och familj.

Från liv och död till väder och vind

En dag i veckan jobbar Benjamin vid Gamla Vasa rättspsykiatriska sjukhus. Där är dagarna betydligt mer förutsägbara och samtalen bokas in på förhand.

– I genomsnitt vårdas patienterna där i åtta år, så det är sällan så akuta grejer. Det mesta kan vänta till onsdagen då jag är där.

I Finland finns två rättspsykiatriska sjukhus. Vid dem vårdas människor som begått brott som relateras till psykisk sjukdom och som därför inte dömts till brottspåföljd, men också människor som genomgår sinnesundersökning eller som av olika anledningar inte kan vårdas vid någon annan psykiatrisk avdelning.

Människor som hamnar vid Vasa Central-sjukhus och vid Gamla Vasa sjukhus har kanske rätt olika livsöden. Märks det också i vad man vill avhandla med prästen?

– Absolut. De grejer jag har att göra med här på sjukhuset handlar ofta om liv och död. En överväldigande majoritet av de patienter jag träffar har livshotande sjukdomar, och i en stor del av

fallen finns det inte längre något man kan göra. De vet att de inte har lång tid kvar.

– I Gamla Vasa är det inte alltid lika dramatiska saker, utan mer vardagliga grejer, som väder och vind. De kanske berättar om sina familjerelationer och vill prata med någon utanför vårdkedjan.

– Där kan patienterna också vara inne i till exempel en psykos, och då kommer det lite vad som helst.

Hur själavårdar man någon som är inne i en psykos?

– Det är svårt. Det är ju deras verklighet.

– Om man på något vis får fatt i något som man kan börja nysta i, och vända det till hopp ... Men jag brukar inte försöka korrigera dem då de pratar om helvetet och djävulen och sådana grejer. Jag försöker snarare lyfta upp att Gud är god och gå den vägen.

Det är förvånansvärt vanligt att den här typen av ämnen, som djävulen, helvetet och kampen mellan det onda och det goda, kommer på tal.

– Jag antar att det är något i psykoserna som gör att man kan bli överdrivet andlig och fastna i de här grejerna. Det skulle vara jätteintressant att veta varför.

I nästa andetag betonar han att han som präst inte är en del av vårdkedjan. Han för inte journalanteckningar, han har inget att göra med medicinering och vård.

– Jag är ett samtalsstöd. Jag försöker möta människan bakom och inte bry mig så mycket om vilken diagnos någon har eller vilket brott de begått. Det spelar egentligen ingen roll.

Fraserna som inte funkade

Benjamin Häggblom beskriver sin egen tro som bekymmerslös. Han är på inget sätt blind

Benjamin Häggblom rör sig
vant mellan avdelningarna i
sjukhusets tunnlar.

inför kristendomens dilemman och människors lidanden.

– Men i något skede tänker jag att man tröttnar på att grubbla, och då är det ganska skönt att bara luta sig mot att jag inte kan förstå de här sakerna, men jag väljer Gud.

För honom blir livets villkor ännu svårare att förstå om man tar bort Gud ur ekvationen. Logiken bakom ett universum utan en skaparkraft ter sig än grumligare än den bakom en allsmäktig Gud.

Samtidigt säger han sig ha blivit lite mer cynisk. I den ständiga kontakten med död och sorg har det blivit så tydligt att slentrianmässiga fraser om att ”vi ses i himlen” eller att de döda ”har det bra där de är nu” inte riktigt funkar.

– Eller jo, det kan finnas något i jargongen och fraserna som håller, men samtidigt håller det inte alls.

**»Jag försöker möta
människan bakom och
inte bry mig så mycket
om vilken diagnos
någon har eller vilket
brott de begått.«**

”Kanske kommer de ändå ihåg känslan”

Då Benjamin Häggblom räknar upp utmaningarna med sitt jobb kommer döden på första plats. Den är vardagens absolut största utmaning. Han står svarslös inför den.

– Vi har ett hopp om att vi en gång ska få ses igen, men det hoppet håller inte alltid. Fallen där man ser att den här personen verkligen skulle behöva vara vid liv ännu, de är tuffa.

Den andra utmaningen han nämner är av mer praktisk karaktär.

– Jag tycker det är ganska svårt att prata med minnessjuka. Då samtalet går i cirklar och jag vet att patienten inte kommer att komma ihåg att vi träffats då jag går därifrån, då är det lite svårt att veta vilken min roll är och hur jag ska bemöta människan.

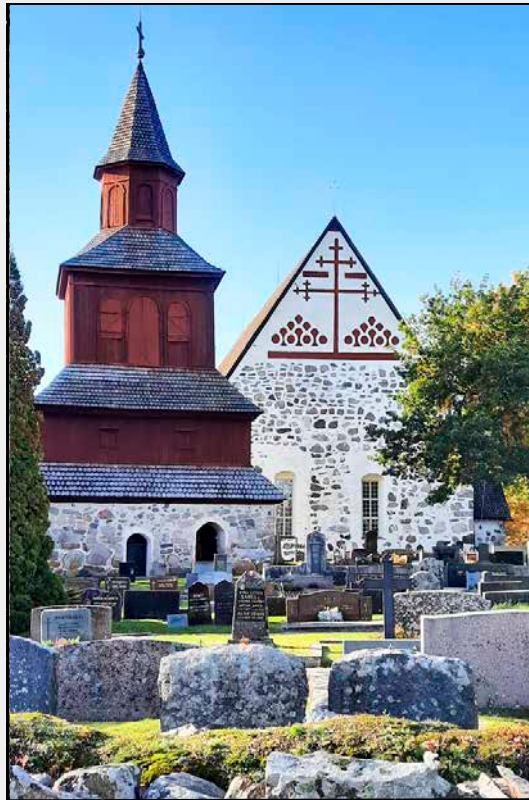
Han har stött och blött det här dilemmat med sina kollegor. Deras slutsats har blivit att närvaron i sig spelar en roll.

– Kanske kommer de ändå ihåg känslan, att det kändes bra att få prata med någon.

Till de belönande stunderna i sjukhusprästen Benjamin Häggbloms arbetsliv hör de gånger då han får bekräftelse på att närvaron gör skillnad. Någon kanske säger ”det här var den bästa stunden på den här dagen”. Någon annan kanske lyser upp lite då prästen frågar om de ska ta ett snack.

För även om miraklen ofta lyser med sin frånvaro i sjukhusmiljön så finns det, åtminstone ibland, en liten lindring i en annan människas odelade närvaro. Och det är anledningen till att sjukhusprästersnas kalendrar nästan alltid är tomma. Då det inte finns några garantier för fler dagar måste ”nu” ha högsta prioritet.

SEPTEMBERKRYSSET

	FARISE Luk 7: 39-40		STAD Luk 1: 26-27	BYGGT Sjömärke AKAJER		LEKMAN MED LI- TURGSKA UPPGIFTER		ÅTS OFTA SOM MOR GONMAL RUS		FÄGEL		KJUSA		STRÄNG
	→					→						FRUSET VÄTEN ACHAYS HUSTRU 1 Kung 16: 26		
	VÄR VA- LUTA FÖR AMRAMS SON 1 Kung 23: 13					STATISK PRÄST								SNED
						HÖG- SLÄTT ÖBBNÄS PÅ FINSKA					MAY- DAY			
	STAD I KENYA							KAINS MOR 1 Mos 4: 1		PRÄST TELE- FONERA				
	BAK- TERIE- FRI		UPPREPA ANSIKTS- VÄTEN								MÄSTE GRÖNSAK			
								DU OCH JAG ÖVER HUVUD			KOM IGEN SAL			
	TILL				EN SANN ISRAELIT Joh 1: 47									HÖGTID FNISS
	FRANSK STAD			PONERA KÖ					FÄRG ÄVEN TJUGOET?				I BREV- SLUT	
VINST ↓	IGNA- TIUS- VIOH- NIST		↓ BARN BÄRRE	SKAMT				GEVÄR "ROPHORS 1 ... Matt 2: 18						
				SARA- CENER SMILA				FEST		ANNA ERIKSSON VALKIG			STRON- TIUM HEL	
	"OCH JAG GICK BORT TILL ... Upp 10: 9					AGITATOR MODE- RIKTNING					FÖR- MÖGNA GAMLA STOFILER			
	HUVUD- KLÄDE					HÄNDA BÖ FÖR BJÖRN			LÄMNING BILD PÅ MYNIS FRÄNSIDA					TRANSPORT FÖRETAG
				STAD I PENN- SYLVANIA				SÄNG- NISCH OAVGJORT I SCHACK				SNÖRE		
	FÄGEL		INTE GAMMAL	SKRIKA	DÄLIG VANA FAS FRÄN FÄR		BOSTAD	SIFFRA PARAPET				AUTOMAT- KARBIN SÄNKTA		MELODI
					ARNE ANDERS- SON	MELLAN ESRA OCH ESTER? OKÄND					LABANS DOTTER 1 Mos 29: 16			
	LAND I OCEANIEN	→					FÄGEL SOM INTE KAN FLYGA			CHEF		RÖ		
BMA 2025	HÖGTIDS DRÄKTEN					MUS- LIMSK FURSTE				KÄRLEKS GUD			MODERN TEKNIK	

BRITT-MARI ANDFOLK

AUGUSTIKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten.
Vi gratulerar: **Rune Borg**, Karleby, **Siv Fors**, Jakobstad och **Ralf Holms**, Övermalax.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast fredagen den 19 september 2025 till: Kyrkpressen, Södra kajen 8, 00130 Helsingfors. Märk kuvertet "Septemberkryss". **För kännedom:** de öppnade kuverten med kryssvar och adressuppgifter skickas vidare till Svenska Lutherska Evangeliföreningen som tar tillvara frimärkena till förmån för missionsarbete. Du kan också ta en bild av kryssset och skicka till kryss@kyrkpressen.fi. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitatet i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....

Mobilnummer:

.....

	ADL STEN UPPSTÅ	S	U	E	PRECIS	NÄR- FÖR?	G	AMMAN SOM VÄDER- VÄR	KLUST- ARTILL- LERIST	F	VER- LÖS HÄR PÅ S	BARA 2025
→	M	A	L	A	X	→	K	Y	R	K	A	
FRÄT TILL K	A	N	K	R	A	AN- GÅ PÅ S	A	R	I	A	D	N
	A	R	G	I	K	A	R	O	S	E	A	N
	C	A	L	M	E	T	T	E	K	O	R	D
	G	I	L	L	E	L	L	E	R	P	I	N
	D	K	T	A	B	A	K	N	A	R	R	I
	A	D	A	M	P	E	R	A	G	E	N	T
	K	A	N	O	T	G	E	S	I	L	A	
	S	R	A	L	O	O	A	N	A	D	E	
	S	P	E	G	E	L	A	K	K	A	L	E
	H	A	R	D	R	O	C	K	A	M	M	A
	M	A	T	T	L	A	R	S	B	A	C	K
	A	N	Ä	O	J	A	I	N	U	N	K	E
	L	A	N	S	A	U	E	R	L	S	I	N
	D	K	N	A	R	I	V	A	L	C	H	E
	S	E	M	N	T	E	N	I	N	E	V	E
	L	A	V	O	A	R	G	A	S	D	U	N

Välkommen till Korsholm

SKÄRGÅRDSSERVICE PHC ÖB

Metall- och träarbeten
Per-Håkan Sjö Tel. 0500-367 455
Bokföring och administration
Carina Sjö tel. 0500 863 812
65870 BJÖRKÖBY

OY CHRISTIAN HÄGGBLÖM AB

Fjärdsvägen 164
66530 Kvevlax
0500 159 264

Din pålitliga partner
för VVS-tjänster

SKÄRGÅRDENS
VVS TJÄNST

040 168 3153
putkipalvelut.fi

Lunch alla dagar

À la carte, pizza.
Öppet må-to 9-20,
fre 9-20
lö 11-20, sö 11-20
Välkommen!
www.tessescafe.fi

STRANDÄNG AB

Maskinuthyrning * Flis- & maskinentreprenad
Tel. 0500-908 423

Firma: Anders Back

Byggnadsarbeten * Renoveringar
Tulikivi keramiska spisar

Murningsarbeten Tel. 050 588 3061

MÅNGSIDIGA BYGGTJÄNSTER

Vi bygger:

- * Egnahemshus från grund till tapetsering
- * Renoveringsarbeten
- * Maskinfärdiga plåttak, plåtlistor och plåtdetaljer enligt beställning
- * Auktoriserad Ruukki takprodukters montör

Vi är också specialiserade på:

- * Sanering av vattenskador
- * Inredningsarbete
- * Installation av köksskåp
- * Kakel och klinker montering
- * Försäljning och montering av fönster och dörrar

BYGGTJÄNST

www.bygggtjanstenlund.fi
Korsholm - Vasa
Puh. 0500-865622 / 06-3468999, E-post: h.enlund@netikka.fi

Nancy Style

Nancy Engblom
Rimalvägen 239
65520 Helsingby
06-320 1366
Barberare & Frisering

Solf

BioCleaner

050-5241983 Bo Rintamäki
044-3221818 N. Ingman

BEHÖVER DU TAXI ?

RING OSS
+358 50 026 1194

tarvitsetko taksin? Solta melle

Blomsteraffär Begravningsbyrå

Fant

Interfloratjänster
från oss

Öppet

må-fr 9.00 - 17.00 lö 9.00 - 14.00
Självtjänsten öppen till kl 21.00

Även webbshop!

Centrumvägen 3, Smedsby

Blombutiken: 06-322 2544 Begravningsbyrå: 06-322 2744 • 050 313 8142
www.begravningsbyrafant.fi • begravningsbyrafant@netikka.fi

Oy Alm & Hedman Ab

- Allt inom fasadrapprning
- Målning och tvätt av tak och fasader
- Målning och tapetsering
- Mattläggning
- Kakelarbeten
- Nybyggnad/renoveringar

www.almhedman.fi • info@almhedman.fi
0500-139 865, 050-561 6563

Är du i behov av ytbehandlare för ditt projekt i hemmet eller på kontoret?

Kontakta oss så hjälper vi dig!

info@obsmaeri.fi • OBSMALERI.FI • +358503553088

PARTURI - KAMPAAMO
DAM & HERRFRISERING

ZIK ZAG

Puh/Tel. 06 - 3222 732
Markkinat. 3 Markkinat.
Sepänkyllä Smedsby

- * Reparation och service av alla bilmärken
- * Däckbyten (även däckförsäljning)
- * AC-service
- * Båttvätt
- * Båtservice, Förvaring av båtar

Solfvägen 106,
65450 Solf
Tel. 050-384 4300
www.stg.fi

SÖKER DU TOMT?

Vi erbjuder stadsnära landsbygd då den är som bäst.

KORSHOLM
MUSTASAARI

06-327 7111
www.korsholm.fi

OPINION

Skicka insändaren till: Kyrkpressen/opinion, Södra kajen 8, 01300 Helsingfors. **E-post:** redaktionen@kyrkpressen.fi. **Glöm inte** namn, adress och telefonnummer. **Standardlängden** för de kortare insändarna är 1 200 tecken. **Redaktionen** förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.

Gravskötsel

Gravarna kommer bli allt färre

Stefan Manséns insändare om gravstenar i senaste KP var läsvärd och innehöll många bra kommentar. Det är faktiskt beklagligt att vissa inte kan eller vill betala för de kostnader som en gravplats orsakar. Antydning om att kyrkan använder sina gravgårdar för business, likt vilket annat företag som helst, är däremot inte en rättvis eller korrekt kommentar. Företagsverksamhet är faktiskt något

helt annat än kyrkans berättigade strävan att kunna täcka sina kostnader för gravvården. Att man på en gravplats inte är jämlik ens efter döden är en märkvärdig kommentar, särskilt om man avser att de avlidna diskrimineras av att övergivna gravstenar flyttas bort.

Isammanhanget kan konstateras att våra begravningsplatser troligen kommer att mins-

ka till arealen i framtiden. De gamla delarna kommer att bestå, åtminstone så länge de anses som historiskt värdefulla. De fysiska gravplatserna kommer att minska, till förmån för de mer kostnadseffektiva urnelundarna. Minnes- och asklundar kommer också att öka i popularitet, eftersom de inte kräver några fysiska gravstenar. Det är också viktigt att konstatera att de fysiska gravstenarna inte nödvändigtvis är det viktigaste i vårt sorg- och minnesarbete. Vi ska heller inte glömma att namnen på våra käraste finns fastetsade i våra hjärtan, var än vi är!

MARTIN GARDBERG, Esbo

Behöver ni hjälp med hemmastädning?

Vi utför:

- Hemmastädning och storstädning
- Fönstervätt och gardinvård
- Klädtvätt, byte av sängkläder, mattvätt

Vi kan även hjälpa er med utomhusjobb i trädgården.

Möjlighet till moms fria tjänster!

Ring så berättar vi mera:
050-5524166

www.nykarlebyfastighetsservice.com

HAGARO

Kom och bekanta dig med huset, vi bjuder på lunch!

Vårt trygga hem väntar på dig!

Vi erbjuder en professionell och skräddarsydd vård, i en hemlik omgivning, även för korttidsboende. Vårt hus är renoverat med både luftkonditionering och vackra material. Huset har ett eget kök och en lugn miljö. Stimulerande aktiviteter varje vecka och möjligheter till fin tilläggservice. **Inflyttning med kort varsel!**

Tel. 040-8098428
Tolarivägen 2, 00400 Helsingfors
Norra Haga

info@hagaro.fi • hagaro.fi

KOMMANDE RESOR:

8. – 12.1.2026	Skidskytte världscup i Oberhof
Pris 1430€/person
22. – 26.1.2026	Marcialonga
Pris 1295€/person plus startavgift
26.2. – 3.3.2026	Vasaloppet
Pris från 1115€/person plus startavgift
12. – 15.3.2026	Birkebeiner
Pris 1095€/person plus startavgift

ANMÄLNINGAR OCH YTTRELIGARE INFORMATION:

myynti@kokkolanmatkatoimisto.fi
www.kokkolanmatkatoimisto.fi

Kokkolan Matkatoimisto
Karleby Resebyrå

Fabriksg. 8, 67100 Karleby. Tfn (06) 823 8300,

MINISEMESTER TILL ÅLAND

från 109 € per person

ALLT INGÅR: båtresor, hotell,
3-rätters middag & frukost

ÅLANDHOTELS.FI

BOKNING & FÖRFRÅGNINGAR +358 1815 555 • info@alandhotels.fi

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

-EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

HELSINGFORS SVENSKA REUMAFÖRENING Reumadag för Svenskfinland

Reumadag för Svenskfinland ordnas lördagen den 4 oktober 2025 kl. 9.30-16.00 på Tölö servicecentral, Tölögatan 33, Helsingfors. Dagen fokuserar på reuma och andra sjukdomar i stöd- och rörelseorgan. Föreläsningarna hålls av specialister.

Program:

läkaren i reumatologi och allmänmedicin **Samuel Sandboge**: "Reumasjukdomen polymyalgi", fysioterapeuten **Malin Grönroos**: "Sömn och återhämtning" geriatriker **Åsa Lehtinen**: "Minnessjukdom- hur kan man förebygga och när ska man söka vård?"

Efter lunchen

fysioterapeuten och läraren **Jarmo Ahonen**: "Fötternas betydelse för hälsan"

docent **Kristian Wahlbeck**: "Hur kan vi råda bot på ensamhet och depression - vår tids gisslan"

Alla intresserade, även icke-medlemmar, är hjärtligt välkomna.

Deltagaravgiften är 30€ och inkluderar morgonkaffe med semla och servicecentralens lunch. Avgiften betalas senast 22.9 på Reumaföreningens konto **FI23 4055 5452 3118 43** i Aktia.

Förhandsanmälan är obligatorisk. Anmäl dig senast 22.9.2025 till **Ursula Stenberg**, tel. 040-764 0873, ursula.stenberg@kolumbus.fi och ange samtidigt om du behöver specialdiet. Arrangör är Helsingfors Svenska Reumaförening.

ÅRETS TURNÉ NÄRMAR SIG!

NYKARLEBY Onsdag 3.9

Församlingshemmet
**Jukka Sandvik,
Rebecca Pettersson,
Jan-Erik Nyberg,
Sofia Torvalds**

JAKOBSTAD Torsdag 4.9

Kyrkostrands förs.hem.
**Jan-Erik Nyberg,
Rebecca Pettersson,
Andrey Heikkilä,
Jukka Sandvik,
Sofia Torvalds**

KVEVLAX Tisdag 2.9

Församlingshemmet
**Jan-Erik Nyberg,
Benjamin Häggblom,
Amanda Audas-Kass,
Jukka Sandvik,
Nicklas Storbjörk**

KRISTINESTAD Måndag 1.9

Finska förs.hemmet
**Patrica Strömbäck,
Benjamin Häggblom,
Pian Wistbacka**

MARIEHAMN Torsdag 18.9

Församlingshemmet
**Johanna Evenson,
Alexandra Ång,
Sofia Torvalds**

PARGAS Onsdag 17.9

Församlingshemmet
**Björn Vikström,
Moa Karlsson,
Sofia Torvalds**
OBS! Kvällsmässa i kyrkan kl. 18.
Programmet börjar kl. 18.30.

KYRKSLÄTT Måndag 15.9

Ellen, Köpcentret Kirsikka
**Elina Sagne,
Mikael Sjövall,
Sofia Torvalds**

HELSINGFORS Tisdag 16.9

Matteus
**Camilla Ekholm,
Jan-Erik Andelin,
Sofia Torvalds**

BORGÅ Torsdag 11.9

Församlingshemmet
**Jan-Erik Andelin,
Anna Henning,
Sofia Torvalds**

Trons återkomst – eller?
Särskilt yngre män är allt mer intres-
serade av tro, samtidigt krymper fort-
farande kyrkans medlemsantal. Har
tron kommit tillbaka? Hur? Utöver
diskussionerna blir det **kaffe-
servering, bokförsäljning och andakt.**
Välkommen med!

HÅLLTIDER FÖR KVÄLLARNA:

16.00 Bokförsäljningen börjar
17.00 Kaffe & tilltugg
18.00 Programmet börjar

Turnén är ett samarbete mellan Fontana
Media, Kyrkpressen, Församlingsförbun-
det och den lokala församlingen på orten.

LOKALA GÄSTER

Jan-Erik Nyberg

Andrey Heikkilä

Rebecca Pettersson

Jukka Sandvik

Benjamin Häggblom

Amanda Audas-Kass

Patrica Strömbäck

Björn Vikström

Moa Karlsson

Mikael Sjövall

Johanna Evenson

Alexandra Ång

Elina Sagne-Ollikainen

Camilla Ekholm

Anna Henning

Sofia Torvalds

Pian Wistbacka

Nicklas Storbjörk

Kalle Sällström

Åsa Nordström

Jan-Erik Andelin